

مانگای ۷ مور

سینس گودین

به نوازده بیونی کالکته کاره کته باشتر بک

وهر کیرانی: به مو عه بدولعه زیز

Purple

COW

Seth Godin

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

PDF کتابی بهرک فہرمی

Public Figure

لترہ

باشترین و بہسودترین و ہر خوبترین کتابکان

بہ خرابی و بہ شہوہ PDF داگرہ

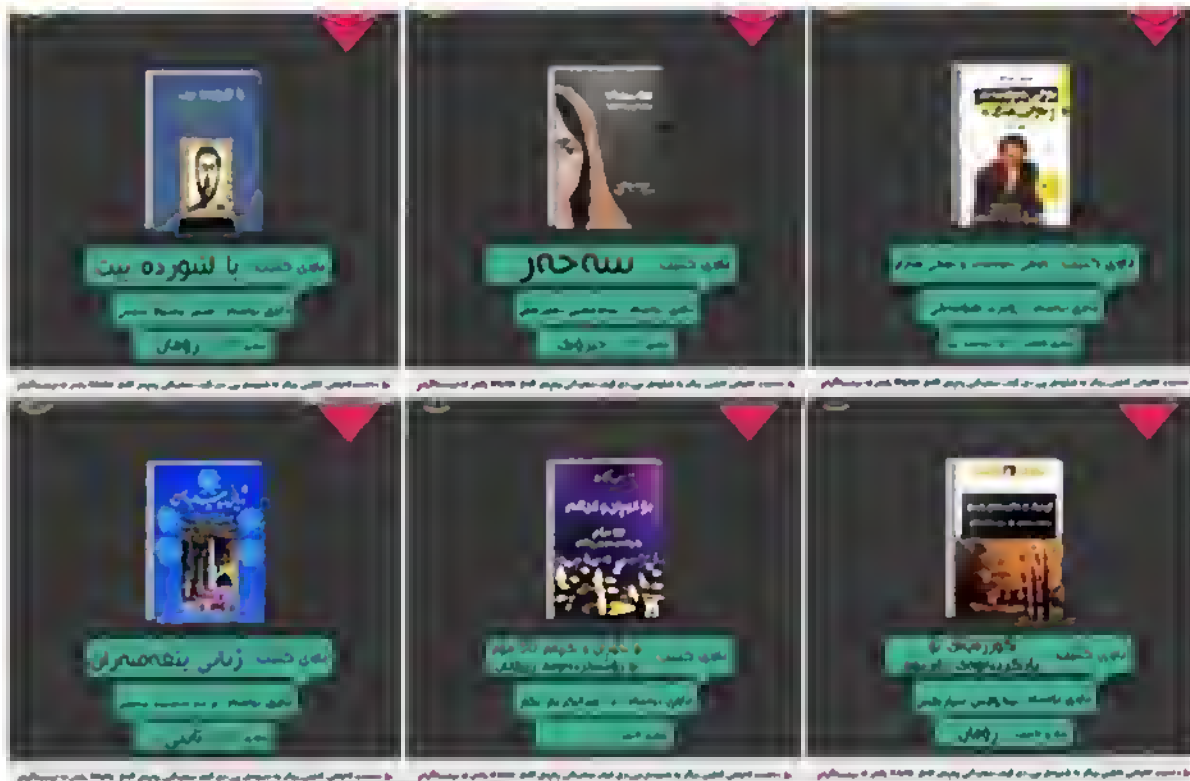
Ganjyna

لینکی کتابکان 📌 نہم لینکہ بکرووہ ہو داگرتی کتابکان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_

Ktebi_PDF

مانگای مۆر

Purple Cow

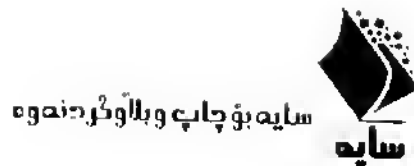
به ناوازه بوونی کالاکهت کاره کهت باشتربکه

سیس گۆدن

© 2018

وه رگپانی له ئینگلیزییه وه: به مۆعه بدولعه ریز

سایه بۇ چاپ و بلاؤۇر دىۋە

مانگاي مۆر

ناوى كىتېب: مانگاي مۆر

نوسىنى: سىيس گۆدن

بابەت: گەشەى بازارى

وهرگىرانى: بەمۇ عەبدولعەزىز

دىزايىن: فازىل كەولۇسى

چاپخانى: تاران

نۆرەى چاپ: چاپى يەكەم ۲۰۱۸

تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

نرخ: ۳۰۰۰ دىنار

لە بەرئوبەرايەتى گشتى كىتېبخانە گشتىيەكان ژمارەى سپاردنى (۱۶۹۶) سالى ۲۰۱۸
پىندراۋە.

بۇ دەسكەوتنى بلاؤۇر كراۋەكانى ناۋەندى ساىە بە ناك و كۆ..

ناونىشان: سلىمانى - شەقامى پىرەمىرد

Email: saya.book@yahoo.com Tel: 07512460583

مافى لە چاپدانى پارىژراۋە بۇ ناۋەندى ساىە

© 2018

دەربارەى نوسەر

سىس گۆدن نوسەرى چوار پەرتووكى پىرفرۇشى جىهانىيە، بەم
پەرتوكانە شەو: بازار كىردنى مۆلەتدار، بلاو كىردنەو ەى ھايرۇسى بىرۆكە،
پىزگار بوون بەس نىە .

ئەم كەسە وتارىيىژىكى بەناوبانگە و سەرنوسەرى گۆقارى
(Fast Company) بوو .

لە يادى (ليۆنىل پۆيلان) دا،
بە ھەموو شىو ەيەك ناوازيە

وتنى "تامى مريشك دەدات"
ھىچ ستايش نىە

"ھىچ كەس بە نوكتەى كۆن پىناكەنىت"
ماكس گۆدىن

تۆبەكاربەرى پاش كىرىنى بەرھەمىت (پۆست كۆنسەمپشن) ئەو ەى
پىويستە دەستت دەكەوئىت. ئەو ەى دەتەوئىت زۆربەيت دەست دەكەوئىت.
تەنھا كات نەبئىت.

— "بازارگە پى زۆر لەۋە گىرگى ترە تەنھا كارى بەشى بازارگە پى بىت"

دەيفىد پاكارد

— "ئەۋەى دەكرا دابېئىرېت دابېئىراۋە"

چارلز ھ. دوئېل، ۱۸۹۹

كۆمىسبارى ويلايە تەيە كگرتۈە كان بۆ پىدانى مافى دابېئان

پېرسست

- ۷..... پېشه کی وه رگېر
- ۸..... پایه ی زیاترمان پېویسته
- ۱۰..... پایه نوییه که
- ۱۱..... وشه ی قه باره گوره و واتای قول
- ۱۴..... مەزن ترین شت له پاش سه موونی قاشکراوی کیسه
- ۱۵..... ئایا تیبینی شوپشه کهت کرد؟
- ۱۹..... که ی پتویستت به مانگای مۆر ده بیت؟
- ۲۶..... مهرگی سهرده می پېشه سازی ته له فیزون
- ۳۵..... نه ی چی سهرکه وتوو ده بیت؟
- ۳۹..... مۆشداری و سهرنجر اکیشان کرۆکی بابه ته که نیه
- ۴۰..... ویست و پتگه چاره
- ۴۱..... لیکۆلینه وه یه که له بابه تیکی سهرکه وتوو
- ۴۳..... لیکۆلینه وه یه که له کۆمپانیای (Tide-تایت)
- ۴۹..... نه و بیرۆکانی بلاو ده بنه وه، سهرکه وتوو ده بن
- ۵۲..... هه له لیک تینگه شتته گوره که
- ۵۴..... کی گوی له بانگه شه کهت ده گری؟
- ۵۷..... گزیکردن
- ۵۹..... کی گرنگیت پتده دات؟
- ۶۲..... هه موو کړپاران و به کار به ران وه کو یه که نین
- ۶۴..... یاسای ژماره گوره کان
- ۶۸..... کیشه ی مانگا که
- ۷۶..... دوا ی پتیه ر بکه وه
- ۷۹..... لیکۆلینه وه له کورسیی جۆری Aeron
- ۸۲..... کالای بی خه وش و قازانجدار و کالا ناوازه کان
- ۸۴..... لیکۆلینه وه له باشتترین دوکانی کاری هه ویر
- ۸۸..... لیکۆلینه وه له کۆمپانیای Logitech
- ۸۹..... کی له جیهانی کالا ناوازه کاندایه براوه یه ؟

- ۹۰..... لىڭكۆلېنەۋە لە جۆرىكى نوپى مېۋەى كىۋى
- ۹۱..... سودەكانى كالاي ناۋازە
- ۹۴..... لىڭكۆلېنەۋە لە گوشت فروشه ئىتالىيەكە
- ۹۵..... وال سترىت و كالاي ناۋازە
- ۹۶..... پىچەۋانەى ناۋازە
- ۹۷..... موروى ناو بوتلەكە
- ۹۹..... دانىشە، لەخۆتەۋە شت مەكە !
- ۱۰۱..... لىڭكۆلېنەۋە لە خرمەتگوزارى پۈستەى ويلايەتە يەكگرتۈەكان
- ۱۰۳..... گەران بەدوى Otaku دا
- ۱۰۵..... پېۋسە و پلانەكە
- ۱۰۷..... ھىزى دروشم
- ۱۰۸..... ئوۋە بفروشه كە خەلكى دەيكېن (باسىشى بىكە !)
- ۱۰۹..... كىشەى سازان
- ۱۱۰..... لىڭكۆلېنەۋە لە مۇتۇرۇلا و توكيا
- ۱۱۱..... سوپى كالاي ناۋازە
- ۱۱۲..... بازارگە پېۋون لەمپۇكە دا واتاي چىيە ؟
- ۱۱۳..... ئىمە چىتر بازارگە پېۋون، بەلكو دىزايىن رىن
- ۱۱۵..... كاتىك بەدوى كاردا دەگە پىت
- ۱۱۷..... لىڭكۆلېنەۋە: زۇد بە ناۋبانگە، بەلام چىتر خەلكى سەردانى تاكەن
- ۱۲۰..... ئايا ئوۋەى دەيكەين بىرىنە لە جۇش و خەز ؟
- ۱۲۲..... بىرۇكە باران

پيشه كى وەرگىر

بەناوى خوداي گەورە، ئەم پەرتووكە خۆى لە خۆيدا كۆكراوى
بىر كىرنە وە لىكۆلىنە وەى نوسەرە و دەكرىت وەكو رېبەرىنامە يەك
بەكارىت، بەلام وەكو نوسەر جەختى لەسەر دەكاتە وە، لىكۆلىنە وەى
خۆت لەسەر بازار و دەكات سەر كەوتوو بىت و قازانچ بىكەيت.

لە پووى وەرگىرانە وە دەستكارىيەكى زۆرم تىدا كىردو وە تا لەگەل
كەلتورى كوردىدا بگونجىت بە لابرەنى چەندان بابەت و كالا و بەرەم
بەهۆى ئە وەى يان لە كۆمەلگەى ئىمەدا بوونى نى، يان نەماون لە
ئىستادا. ووشەى بازار و كۆمەل زۆر بەكارهيتراون، نوسەر مەبەستى لەم
دوو ووشە يە برىتە لە چىنىكى دىيارىكراوى كۆمەلگە، جا ئە و چىنە
مندالان بىت، پىاوان بىت، خانمان بىت، پارىزەران بىت، سەرۆك كاران
بىت يان ھەر چىنىكى تر.

بىگومان ھىچ وەرگىرانىك بى كەموكۆرى نابىت. ھىوادارم بەدلى خويىنەر
بىت.

"بەمۆ عەبدولعەزىز"

پایەى زیاترمان پیویسته

بازارگه پان (بانگه شه کارانی به ره مه کان) بۆ چهنده ها سال باسیان له وه ده کرد ته نها پینچ پایەى بازارگه پى هه یه .
له راستیدا زۆر زیاتره له پینچ دانه، به لام هه رکه سه و ژماره یه کى به لاره باشه . هه ندیک له پایه کانى تر بریتین له :

- به ره مه
- نرخ
- بانگه شه
- ناوبانگ
- پینچانه وه
- گه یاندنى بانگه شه
- مۆلەت

ئه مه ش هه موو کارى بازارگه پیه، پینگه یه کى خیرایه بۆ ئه وهى دلتیابیت کاره کەت ئه نجام داوه، پینگه یه که بۆ ئه وهى به هۆیه وه باسى ئه وه بکهیت چۆن وا له خه لکی بکهیت ئه وشته بکپن که تازه کارگه کەت دروستى کردووه . ئه گه ر لایه نه کان هه یچ په یوه ندىان به یه که وه نیه (بۆ نمونه ژمه خوارىنى نه رمکراو که تۆ بانگه شه ی بۆ ده کهیت له لای هاوالتیانى

ما نڭاي مۆر

بە تەمەن بە لام تامى خوارىنى مندالى ساوا دەدات) ئەم كاتە پەيامى
بازارگەرەكە لىلە و كارىگەرى نامىنىت.

بازارگەرى ھەمىشە گىرنى سەرگەرتنى نىيە ئەگەر تۆلە سەر شىۋازە
كۆنەكە ھەولە ئەنجامدان و جىبە جىكردنى پاىەكانى بازارگەرى بدەيت،
دەلنىابە ئەگەرى سەرگەرتنى زۆر كەمە.

ئەم پەرتووكە باسى ئەو دەكات پاىەى بازارگەرى نوئ پىۋىستە
دەبىرىت و كارى پىبىكرىت، پاىەيەك كە لەپىرى بوو بە كوپى!

پایه نوئییه که

پایه نوئییه که ش بریتیه له "مانگای مۆر" ... له وانه یه به لاتوه سهیر بیت.
 کاتیک خۆم و خیزانه کهم به ناو فەرهنسادا گه شتمان ده کرد به ئۆتۆمبیل
 چهند سالتیک له مه و پیش، مانگا قه له وه کانێ لا پینگاکه سه ره نجی
 پاکیشابووین که به هه مان شیوه ی په رتووکی چیرۆکه کان خه ریکی
 له وه پاندن بوون. ئه م دیمه نه بۆ چه نده ها کیلۆمه تر درێژ ده بووه،
 هه موومان ته ماشامان ده کردن و جوانیی و دلرفینی دیمه نه کان هزی
 پاکیشابووین. پاش

• آخوله کورده ورده ده ستمان کرد به پشتگوێخستنی مانگا کان.
 وایله تا مانگانوئییه کانیشوه کوکۆنه کانوابوونوسه ره نجیان رانه ده کیشاین.
 ئه وه ی پیشتر زۆر نایاب بوو ئیستا بوو به شتیکی ساده و باو. به لکو
 بووه شتیکی وه پرزگار.

له وانه شه مانگا کان زۆر باش و نایاب بووین و زۆر جوان بووین له بهر
 تیشکی خۆره که دا، به لام زۆر دووباره بوونه وه و سه ره نجراکیشیان تیدا
 نه مابه لام ئه ی نه گهر مانگایه کی مۆرمان بدیبا؟ به راستی سه ره نج پاکیش
 ده بوو... ئه میش هه ر بۆ ما وه یه ک.

کرۆک و جه و مه ری مانگای مۆر ئه وه یه که ناوازه بیت، له راستیدا
 لیکچواندنێکی سه یرترم ده ست نه ده که وت ده رباره ی ئه وه ی دیمان
 نه گینا باسی مانگای مۆرم نه ده کرد.

ئه م په رتووکه باسی هۆکار و چۆنیه تی و ناوازه بوون ده کات و باسی ئه وه
 ده کات ناوازه بوون چیه.

وشه‌ی قه‌باره گه‌وره و واتای قول

شتانی ناوازه شایسته‌ن قسه‌یان له‌سه‌ر بکریّت. شایسته‌ن تییبینی بکریّن، چونکه به‌ناوه‌که‌ی خۆیاندا دیاره، ناوازه و تاییه‌ت و نوی و سه‌ره‌نجراکێشن. مانگای مۆر سه‌ره‌نجراکێشه‌ تا ماوه‌یه‌ک. مانگای قاوه‌یی بۆته‌ باو و زۆر دووباره‌ بۆته‌وه‌.

بازارگه‌ری ناوازه‌ بریتیه‌ له‌ هونه‌ری بنیادنانی شتانیک شایسته‌ی تییبینی کردن بن. نه‌ک شتانیک له‌ کۆتا ساته‌کاندا دروستکراون و په‌له‌په‌لیان پێوه‌ دیاره و نازانیت بۆ ئه‌نجامت داون. ده‌بیّت تییگه‌یت له‌وه‌ی ئه‌گه‌ر ئه‌و شته‌ی پیشکه‌شی ده‌که‌یت ناوازه‌ نه‌بیّت، ئه‌وا له‌به‌رچاوانیش دیار نابیّت و نابینریّت.

پیشه‌سازی ته‌له‌فیزۆن بریتی بوو له‌ جه‌وه‌ری په‌یوه‌ندی نیوان به‌کاربه‌ر و داواکاری، بانگه‌شه‌ی سه‌ر ته‌له‌فیزۆن و کۆمپانیاکان که‌ له‌سه‌ر وه‌به‌ره‌یتان داده‌مه‌زران هه‌مووی په‌یوه‌ندیان به‌ ته‌له‌فیزۆنه‌وه‌ هه‌بوو.

به‌کاربه‌ری پاش-کریڤ شتیك نه‌ماوه‌ بیکریّت. ئه‌وه‌ی پێویستمانه‌ هه‌مانه‌ و شتی ترممان زۆر که‌م ده‌ویّت، وه‌ کاتیشمان زۆر که‌مه‌ و زۆر سه‌قالێن تا دابنیشین خه‌ریکی گه‌ران بین به‌دووی شتانیکدا له‌ بازاردا هه‌بن.

به‌شی بازارگه‌ری، به‌ره‌م و کالایه‌کی نیمچه‌ ته‌واوکراو ده‌هینیت و پاره‌ی تێدا خه‌رج ده‌کات بۆ بانگه‌شه‌کردن و پیشاندانی تاییه‌تمه‌ندیه‌کانی بۆ خه‌لکی، ئه‌م پێگه‌یه‌ش تازه‌ سوودی نه‌ماوه‌ و کاری خۆی ناکات.

من باۋەپم وایە گەشتوینەتە قۇناغیک کە ناکریت پاستە وخۇ بانگەشە بۆ
 کالاکان بکەین. ئیمە جیهانیکمان دروستکردووہ تیایدا زۆربەى کالاکان
 نادیارن. لە ماوہى بیست سالى پابردودا نوسەرانى کارسازىی ژیرباسى
 ئەوہیان کرد کارى بازارگەپى لە گۆرانکاریدایە. بازارگەپان باسى ئەم
 بیروکانەیان کرد و تەنانت ھەندیکیشیان لى بە کارھیناون، بە لام ھیشتا
 جەوہەرى ستراتیژىتە بازارگەپى کۆنەکیان ھیشتوتەوہ. شیوازە
 تەقلیدیەکان بەکەلکى ئیستا نایەن. بیروکەى سەدسال لە بازارگەپى تیا
 چوو. شیوازە جیگرەوہکانیش ھیندە نایاب نین، بە لام ھەر ئەمانەمان
 لە بەردەست ماون.

ئەم پەرتوکە باسى ئەوہ دەکات بۆچى پئویستە ناوازە بوون بکەیت بە
 بەرى ھەموو ئەو شتانەى دروستیان دەکەیت، بۆچى تەلەفیزۆن و
 راگەیاندىنى گەورە چیتەر بەکەلکت نایەن و بۆچى کارى بازارگەپى
 بەتەواوہتى گۆرانکارى بەسەردا ھاتووہ.

بانگەشەکردن بوہستینە و دەستبکە بە داھینان.

پیش سەردەمى بانگەشە و لەکاتى سەردەمى بانگەشە و لە
 پاش سەردەمى بانگەشە

پیش سەردەمى بانگەشەکردن، کالاکان دەماو دەم و لە زارى خەلگىوہ
 بلاو دەبوونەوہ. بەرھەم و خزمەتگوزاریەکان باس دەکران و پاش
 ناساندىان دەکردران.

بەم ھۆیەوہ باشتەین کالافروۆش باشتەین ناویانگى ھەبوو وە نوکان و
 شوینەکەى ھەمیشە پڕ بوو لە خەلک.

لەكاتی سەردەمی بانگەشەدا، تىڭكەلەيەك لە زیادبوونی داھات و خواستی
نەپراوەی کړپار و ھیزی لەیە کدراوی تەلە قیزۆن و پاگە یاندنەکان بوونە
دروستکردنی ھاوکیښەییەکی نایاب، ئەگەر پاستەوخۆ بانگەشەت بۆ کړپار
بکړدایە، ئەوا فروشت پاستەوخۆ بەرز دەبۆوہ.

ھاوبەشیتی نۆوان دەزگای بانگەشەیی شیاو و بانکی شیاو دەبووہی ھۆی
ئەوہی کۆمپانیا و شوینی کارەکەت بە شیوہییەکی ئەندیشە ئامیزگەشە
بکات و گەورە ببیت.

لە پاش سەردەمی بانگەشە، گەراوینەتەوہ سەردەمی پیش بانگەشە.
بەلام لەبری ئەوہی کالاکان دەماودەم و لە زاری خەلکیەوہ بناسرین،
ھیزی تۆرەکانمان وادەکات بیرۆکەیی نایاب دروست بێن بۆ بلاو بونەوہ لە
نیوچینە جیاوازەکانی خەلکیدا بە شیوہییەکی زۆر خیرا.

وہکو بازارگەر، دەزانین شتە کۆنەکان چیتربێ سودن. دەشزانین بۆ،
چونکہ کړپارەکانمان زۆر سەرقالن ئاگاداری بانگەشەکان بێن، بەلام
نیمەش عەودالی ئەوہین چارەسەری باش بۆ کیشەکانمان بدۆزینەوہ.

مەزىن تىرىن شىت لە پاش سەموونى قاشىكراوى كىسە.

لە سالى ۱۹۱۲ دا، (ئۆتۈڧرىدىرىكۆۋىدەر) سەموونى قاشىكراوى داهىنا. بەپاسىتى بىرۆكەيەكى ناۋازە بوو، ئامىرىكى سادەى دروست كىرد و سەموونى قاش دەكىرد، خودى ئامىرەكە شىكىستى هىنا . ئەمە لە سەرەتاي سەردەمى بانگەشەدابوو، ئەمەش واتە ئەگەر كالاگەشە باش بوۋايە بەلام بانگەشەكەت خراب بوۋايە ئەوا سەرەكەوتنى كەمت بەدەست دەهىنا.

بىست سال دواتر، براندىكى نوى بە ناۋى (ۋەندەر) ەۋە دەستى كىرد بە بانگەشە بۇ سەموونى قاشىكراو، سەرەكەوتنى بەدەستەهنا بەهۋى پىچانەۋە و بانگەشەكەيەۋە.

سەرەكەوتنى بەهۋى بانگەشەكەيەۋە بەدەستەهنا نەك بەهۋى قاشىكردنى سەموون و داهىنانەكەيەۋە.

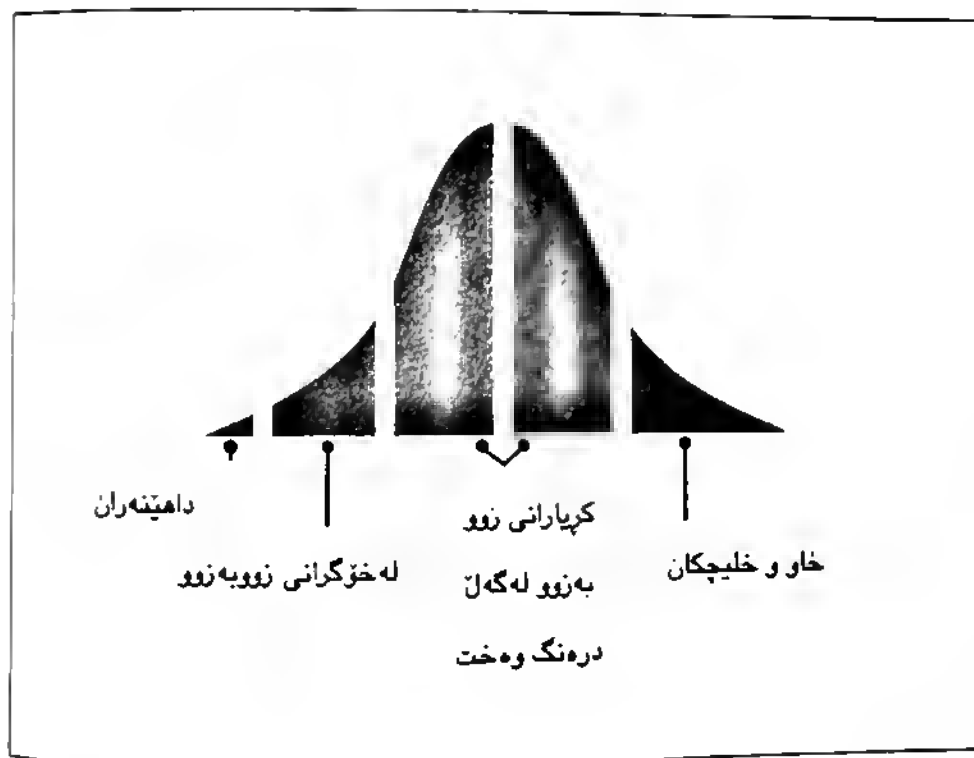
ئايا تېبىنى شۆرشەكەت كرد؟

لە ماوەی بیست سالی رابردودا، شۆرشیکى بیدەنگ دەستی كرد بە گۆرانکاری لە شیوازی تیروانىنى خەلکی بۆ بانگەشە.

(تۆم پیتەرس) لە پەرتووکە ناوازهکەیدا بە ناوی (بەدەستەینانی سەرسامکردن) کە پەرتووکى پوانگە نامیز بوو باسی ئەوەی دەکرد بۆچی تاکە کالاکە سەرکەوتن بێنیت و داها تووی هەبیت بریتیه لەوانەى لەلایەن کەسانى بەجۆشەوێ دروست دەکرێن. زۆر جار کۆمپانیا گەورەکان دەترسن و هەمەچەشنیتیهکان کەم دەکەنەو، بەو شتانهشەوێ کە کەسانى خەمخۆر و بەجۆش دروستیان دەکەن و دایان دەهێنن .

(پیتەرس) و (پۆجەرس) لە پەرتووکى (داها تووی یەك بە یەك) باسی راستیهكى سادە دەکەن، ئەوێش بریتیه لەوەى هێشتەوێ کپیارىكى كۆن هەرزانتەرە لە بەدەستەینانى کپیارىكى نوێ، پاشان باسی تەواوی بەرپۆهەردنى پەيوەندى کپیاران دەکات. لە پەرتووکە کە یاندا باسی ئەوێ دەکەن تەنها چوار جۆرى خەلکی بوونیان هەیه (کپیارى موختەمەل، کپیار، کپیارى بەوێفا، کپیارى پێشوو)، کپیارى بەوێفا ئەوانەن دلخۆشەن بەوێ پارهەکیان لەلای تۆ خەرج بکەن.

لە پەرتووكى (پەرىنەۋە بەسەر كەلىنەكەدا) نوسەر (جىۋف موور) باسى
ئەۋە دەكات چۆن كالا نوپىيەكان و بىرۆكە نوپىيەكان بەنىۋ خەلكىدا بىلا
دەبنەۋە. بەھىلىكدا دەپۆن لە سەرەتاۋە داھىنەران و پاشان لەخۇگران و
پاشان گەشەكردنى بەناۋيانگىتى و پاشان گەشتن بە كەسانى خاۋو
خلىچك. نوسەر لەم پەرتووكەدا باسى كالا تەكنۆلۇزىيەكان دەكات، بەلام
تېيىنىيەكانى دەكرىت بەسەر ھەموو كالاۋ خزمەتگوزارىيەكدا جىيەجى
بكرىت بۇ ھەر جۆرە كىياريك بىت.

ھىلكارىيەكەى موور سەرگەوتوۋىي داھىنەرايەتى كار پىشان دەدات لە
چەپەۋە بۇ راست، پاشان كاريگەرى دەكاتە سەر بەكارىيەران تا ھەموو
كەسىك دەگرتىۋە و دەكاتە ھەمووان. بەشى خوارەۋە كۆمەلە

جياوازەكان پيشان دەدات لەگەڵ ئەو كەسانەى بىرۆكەكانيان پيڤدەگات، بەشى سەرەو پيژەى كەسەكان پيشان دەدات لە كۆمەلەكاندا.

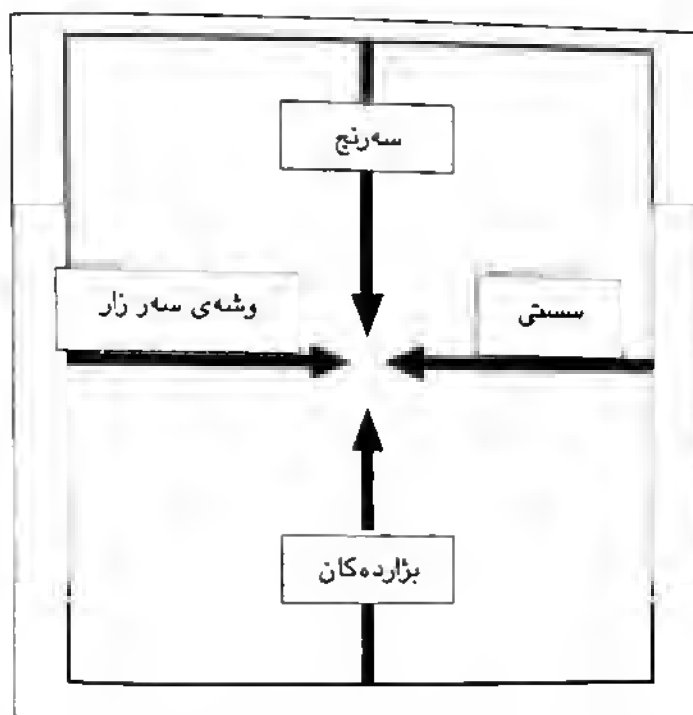
لە پەرتووكى (نوكى لوتكە) دا، نوسەر (مالكۆم گلاڤوئىل) بە پوونى باسى دەكات چۆن بىرۆكەكان بەنيو خەلكيدا بلاو دەبنەو لە كەسيكەو بە كەسيكى دى. لە پەرتووكى (بلاو كردنەو) ڤايرۆسى بىرۆكە(دا، خۆم ئەم بىرۆكەيەم زياتر باس كردوو چۆن كاريگەرترين بىرۆكە كارسازيەكان ئەوانەن كە بلاو دەبنەو بەنيو خەلكيدا.

پاشان لە پەرتووكى (بازارگەرى مۆلەتدار) دا باسى ئەو كەمبونەو سەرەنجراكيشيە دەكەم كە بازارگەر پان پووبەپووى دەبنەو. هەرۆهە باسى ئەو دەم كردوو چۆن كۆمپانياكان سەرگەوتوو دەبن كاتيڤك وەكو موليڤك لەم لايەنە دەروانن ئەك وەكو سەرچاوەيەك پارچە پارچە بكریت و كە كەلكى ئەما بەجى بهيلدریت.

لە زۆربەى كۆمپانياكاندا، زۆرينەى ئەم بىرۆكانە وەكو شتانيكى نوئى مامەلەيان لەگەڵ كراو. "نانسى" ى ھاوړيم يەكيكە لە سەرۆكى "ميدىاي نوئى" لە يەكيك لە گەرەترين كۆمپانياكانى كالای پيچراو. دەزانى چى؟ ئەم كەسە بەرپرسە لە بەشيك كە تەنها خۆى تيايدا كار دەكات و كارى ئەم بەشە بریتىيە لە بىرۆكەى نوئى. "ميدىاي نوئى" وای ليھات بوو بە ھاوواتاي "دانەنانى بوجە."

لەبرى قايلبوون بەو ڤيگە كۆنەكان وردە وردە بەرەونەمان دەچن و بە خيرايبيش، زۆرينەى كۆمپانيا كالادارەكان بە شيوەيەكى سەرەنجراكيش مامەلە لەگەڵ ئەم تەكنيكە نوينا دەكەن، دووبارە

تەماشایان دەگەنەۋە و بەکاریان دېننەۋە بەلام نایکەنە سەنتەرى
ستراتیژیە تەکانی خویان.

ھىلکاری (squeeze play). بازارگەرپان ناتوانن وشەى سەرى زار بىنەبىر
بکەن چونکە بەکاربەرانی بىزار پەزەمەند نىن وىست ونىە تەکانیان
بەشدارى پىبکەن. بەکاربەرپان پشت دەبەستن بە دابىنکارە (فروشیارە)
پاستگۇ و تافىکراۋەکانیان لە تۆپى ناسیاۋەکانى خویاندا لەبرى ئەۋەى
تەماشای بانگەشەکانى سەرى تەلەفىزۆن بکەن.

كەي پيويستت بە مانگاى مۇر دەبيت؟

چوار سال لە مەوبەر، (پۇن سيمەك) خاوەنى بارى (تومستون تاپ) كە بە ناوى گۆرستانىكەو ناونراو بربارى دا پيتزاي بەستوو پيشكەشى كړپاره كانى بكات. ئەم كارە سەرکەوتوو بوو وە بوو هوى دروستبوونى (تومستون پيتزا) و لە هەموو دوكانەكاندا بلالو بۆو. كۆمپانيای (كرافت فوود) لە سالى

۱۹۸۶ دابەشيۆە يەكيزۆرچرپانگە شەيبۆكردو ملياره هادۆلار قازانجيكرد. ئەمە بوو چيرۆكىكىنە مريكييلە سەر سەرکەوتن، كە بريتيە لە داهيتانكا لايەكە هەمووان بيانەويت و بە شيۆە يەكى چرپش بانگەشەى بۆ بكە و قازانجىكى باش بكە. ئەم ستراتيژيە تەتەها سەرکەوتوو نەبوو لەگەڵ پيتزادا. بەلكو بۆ زۆرينەى كالاكانى ناو مالەكانمان كارى خوى كرد. بە حەبى ئەسپرينيشەو.

بهيته پيش چاوت يەكەم كەس كە كارى بازارگەرى كرد بۆ ئەسپرين چەندىك دلخۆش بووييت. چونكە بازارگەرى بۆ كالاىەك كړدوو كە هەموو تاكيكى سەرگوى زهوى پيويستى پيى بوو و ويستويه تى. كالاىەكى هەرزان و بەكارهينانى ئاسان و سوودبەخشىكى راستەوخۆ.

بيگومان سەرکەوتنىكى نايابى بە دەست هيناو.

بەلام ئەمۆكە ئەگەر سەردانى هەر دەرمانسازىك بكەيت راستەوخۆ ئەم بازار شكىنانەت ديتە پيش چاو:

Advil, Aleve, Alka-Seltzer Morning Relief, Anacin, Ascription, Aspergum, Bayer, Bayer Childrens, Bayer Regimen, Bayer Womens, BC, Bufferin, Cope, Ecotrin, Excedrin Extra Strength, Goodys, ...Motrin, Nuprin, St. Joseph, Tylenol, Vanquish

بىگومان ئەمانە ھەمووشىيان قەبار و جۆر و تايىبە تەندى جىاوازيان ھەبە و ئەمەش وادەكات سەدان كالائى تر زياد بكات لەوھى دەمانە ویت ھەلى بىزئىرىن و بىكېرىن. بەپاي تۆ ئەمپۆكە ئاسانە بىيىتە بازارپگەپى ھەبى ئەسپىرىن؟

ئەگەر تۆ دەرمانيكى ئازارشكىنى نویت دروست كرد، تەنانەت ئەگەر كەمىكىش لە ھەموو ئەوانەى سەرەوھە باشتر بىت، چى دەكەيت؟
وہ لامە پوونەكە ئەمە دەبىت: ئەگەر پارەت پىيە و باوہرەت بە كالاکەت ھەبە ئەوا ھەموو پارەكەت خەرج بکە لە كېرىنى بانگەشەى چاپكراو و بانگەشەى سەر تەلەفیزۆنى ناوخۆيى. لىرەدا چەند كىشەيەكت تووش دەبىت. سەرەتا پىويستت بە كەسانىكە دەرماني ئازارشكىن بکېن. ھەرچەندە ئەم جۆرە دەرمانە بازارپكى گەرەى ھەبە بەلام ھەموو كەس ئەم جۆرە دەرمانەى ناویت.

كاتىك ئەو كەسانەت دەستكەوت بىانە ویت دەرماني ئازارشكىن بکېن، ئىنجا ئەو كەسانەت پىويست دەبن بىانە ویت جۆرىكى نویت دەرماني ئازارشكىن بکېن. وا ديارە زۆر كەس جۆرىكى "ئەسلى" بىان دە ویت، ئەو جۆرەى لەگەلى گەرە بوون و پىي ئاشنان. ئەگەر كەسك دەرمانيكى ئازارشكىنى متمانە پىكراوى ئاسان بەكارھىتەنى بى كىشەى دەست بکە ویت ئەوا بىگومان نايە ویت كاتى خۆى بەفیرۆ بدات لە گەپان بەدووى

جۆرىكى تىرى دەرمانى ئازارشكىندا. لە كۆتايىدا دەيىت ئەو كەسانە
بىدۆزىتەوہ نامادە بن گویت لىيگرن كاتىك باسى دەرمانە ئازارشكىنە
نويىيەكەت دەكەيت. ئۆرىنەي خەلكى ئۆر سەرقالڭ و ئەگەرى ئۆرە
پشتگویت بخەن، ئىتر گىرنگ نىە چەندىك پىژەي بانگەشە دەكپىت.
كەواتە، كپيارانى موختەمەلى كالاكەت لە پىژەيەكى ئۆرەوہ ھاتە سەر
بىرىكى ئۆر كەم، لەگەل ئەوہى دۆزىنەوہى ئەم جۆرە كەسانە ئۆر سەختە
كە نامادەن گویت لىيگرن، بەلام لە ھەمان كاتدا ئەم كەسانە كەسانىكى
ئۆر پاران و بە ئاسانى شتەكان ھەلئابزىن.

يەكەمبۇون لە پۆلىنى پىتزاى بەستۇودا بىرۆكەيەكى باش بوو.
يەكەمبۇون لە خەبى ئازارشكىندا بىرۆكەيەكى باشتىر بوو. بەلام بەداخەوہ
ھەردو بىرۆكەكە گىراون و ئەنجامدراون. با تەماشايەكى پەرتووكى
وہرزىي يۇگا بگەين. كىشەي ئەم جۆرە پەرتووكانە لەسەر چۆنىەتى
ئەنجامدانى وہرزىي يۇگا ئەوہىە چەندەھا جۆرى ئەم پەرتووكە ھەيە.

چەند سالىك لەمە و پىش، كاتىك پەرتووكى يۇگا ئۆر كەم بوو، ئەوہى
كەسىكى چاپكار لەسەرى بوو ئەنجامى بدات بۆ ئەوہى پەرتووكەكى
بفرۆشيت تەنھا بىرىتى بوو لە باش بوونى پەرتووكى يۇگا كە. ئەگەر
خەلكى كىشەيەكيان لەسەر يۇگا ھەبوايە، ئەوا سەردانىكى
پەرتووكخانەي ناوچەكەيان دەكرد و كەمىك دەگەران و ئەوہى
پىويستيان بوو لە پەرتووكى يۇگا دەيانكپى.

بەلام لەمپۆكەدا، زياتر لە پىنچ سەد پەرتووك لەسەر يۇگا بوونيان ھەيە.
ھىچ كەسىك دانانىشيت تەماشايەكى ھەموو ئەم پەرتووكانە بكات ئەگەر
ئۆرىش ھاندراو و بەجۆش بىت. كەواتە ئەگەر تۆ پەرتووكىكت لەسەر

يۇگا نوسيو، ئەوا ئامادەى بەربەست و ئاستەنگىيەكانى داھاتوت بىسە.
چونكە لەگەل بوونى بېرىكى زۆر پكابهريدا، خەلكى ھىچ كىشەيەكى
يۇگايان نەماوۋە تا چارەسەرى بگەن. ھەموو ئەو كەسانەى چەند سالىك
لەمەو بەر پەرتووكى يۇگايان كېرى و وايان كرد ئەم پەرتووكە بەناوبانگ
بىت، چىتر پەرتووكى يۇگا ناكېنەو! راستىيەكى خەمناك ھەيە لەسەر
بازارگەرى بۇ كالاكان، گرنگ نىيە كالاكە بەرھەمىكە يان خزمەتگوزارىكە،
گرنگ نىيە بانگەشەى خەلكى بۇ دەكەيت يان كۆمپانیاكان:

زۆرىنەى خەلكى ناتوانن كالاكانت بگېن، جا يان پارەيان پى نىيە، يان
كاتيان نىيە، يان ھەر كالاكەيان ناوېت. ئەگەر خەلگەكە پارەيان پى
نەبىت بۇ كېرىنى ئەوۋەى تۆ دەيفرۆشيت بەو نرخەى پىويستە بىفرۆشيت،
ئەوا بازارت ناېت. ئەگەر خەلگەكە كاتيان نەبىت گويىت لىبگرن و تىبگەن
لە بانگەشەكەت، وەكو ئەوۋە وايە ناديار بىت.

ئەگەر خەلگەكە كاتيان تەرخان كرد گويى بگرن لە بانگەشەكەت بەلام
بېرياندا نەيكېن... ئەوا دووبارە ھىچت ناېت بە ھىچ.

جېهان گۇراۋە. بۇزاردەكان زۇر زىادىيان كىردۈۋە، بەلام لەگەلىدا كات تا
بىت كەمتر دەبىتتەۋە بۇ جۇدا كىردنەۋە دەستىنىشان كىردنى بۇزاردەكان.

ئەمە تەنھا بىست سال لەمەۋ پىش وانە بوو. لەۋ كاتەدا بەكارىبەران
كاتىكى زۇر باشيان لەبەردەستدا بوو لەگەل ئەمەشدا بۇزاردەكانىيان زۇر
كەم بوو. پىنگەى زۇر كەمترمان لەبەردەستدا بوو بۇ خەرج كىردنى
داھاتەكانمان، كەۋاتە نەگەر كۆمپانىيەك داھىنانىكى ناۋازەى ئەنجام
بىدایە (بۇ نەمۇنە مۇبایل)، ئەۋا زۇر بە زۇر پارەكەمان بۇ خەرج دەكرد.

چەند سالىك لەمەۋ بەر، ئابۋورىيە زىدە بەرھەمدارەكەمان پىنگەبەكى
دۆزىۋە بۇ چۈنەتە پىر كىردنەۋەى پىۋىستىبەكانى ھەموۋان. پاشان
بارودۇخ گۇرۇرا، ۋاى لىھات بابەتەكە بوو بە پىر كىردنەۋەى ئەۋ
پىۋىستىيانەى دەمانەۋىن. كۆمەلگەى بازارگەرى فىرى كىردىن تا زىاتر و
زىاترمان بوۋىتتەمەش بەھۋى بانگەشەبەكى زۇرى سەر تەلەفىزۇنەۋە،
بەكاربەرانىش بە باشى كۆنپرايەلى بوون.

لەنئو ئەۋكەسانەى نەگەرى ھەبە كالاكەت بىرېن، زۇرىنەيان ھەر ھىچيان
نەبىستۈۋە دەربارەى كالاكەت. ئەمۋكە ھىندە كالاكەن و جۆرەكانىيان
زىادى كىردۈۋە ۋاى لىھاتۈۋە راگەياندىن و بانگەشە ناگاتە ھەموۋكەس.
بەكاربەرە سەرقالەكان پەيام و بانگەشە نەۋىستراۋەكان پىشتىگۈى
دەخەن و پىكابەرەكەشت (كە دەبىت بەرگى لە بازاربەكەى خۇى بىكات)
ئامادەبە پارەبەكى زىادە خەرج بىكات لە بەرگى كىردن لە بازاربەكەى
خۇى.

ھەرۋەھا خرابىر لەمە، ۋاى لىھاتۈۋە خەلكى بە سەختىر بانگەشەى
مۇلەتدارىيان پىندەكات. ھەر لەبەر شەۋەى تۇنمەبىل و ژمارە تەلەفونى

كەسپىكت لايە واتاي ئەوۈ نىيە بىيانە وىت گوى لى بانگە شەكەت بگرن! خۇ
ئەگەر لىرە دا كېشەي ئىمەيلى سپام (ئىمەيلى نەخوازدا) یش چارەسەر
كرا وخەلگى ئامادە بوون گوى لى بانگە شەكەت بگرن لەپىي تەلەفون و
پۇستە و ئىمەيلى ئەوۈ ئەوۈ ئەگەرى زۆر كەمە كالاکەت بگرن. ئەو
بەكاربەرانى كالاکەت تىان كېيۈە نايانە وىت چىتر بانگە شەكەت بىيستن،
چونكە پىيۈستىيەكەي خۇيانىان پىر كىرۈتەوۈ. كۆمپانىياكان باشتر و
باشتر تىدەگەن لەوۈي چى پىيۈستىيەكانى بەكاربەرەكانىان پىر دەكاتەوۈ
(وادىارە توانىويىشيانە بە سەرکەوتوۈيى ئەم كارە ئەنجام بدەن)، بەم
هۇيەوۈ ھىلى سەرکەوتنىان بەرەو بەرەو بوونەوۈ دەپوات بەھۇي ئەوۈي
دەزانىت كام بانگەشە بىيىرىت بۇ بەكاربەرەكانەت و بىيىتە ھۇي
پىر كىرۈنەوۈي پىيۈستىيەكانىان. كە من پىشتر باسى وتەي سەرۈكى
فەرمانگەي داھىئان و پاراستنى مافى ويلايەتە يەكگرتوۈكانم كىر ھىچ
مەبەستم ئەوۈ نەبوو گالتەجارى پىيىكەم، كاتىك دەللىت زۆرىنەي ئەوۈي
پىيۈستىمانە داھىئراوۈ.

كۆتا ھەول بىرىتە لەوۈي تۆرەكانى بلاو كىرۈنەوۈي بىرۈكەكان بە سەختى
دەتوانن پىيۈستىيە ھەندىك خەلگى و بازار پىر بگەنەوۈ. چونكە
بازارگەرەن ھىندە بانگەشەيان كىرۈوۈ بەكاربەرەكانىان تاساندوۈ و
بىزارىان كىرۈون. ئەگەرى زۆر كەمە خەلگى لەكاتى خۇيان بگرن و باسى
كالايەك بۇ ھاورپىيەكىان بگەن، مەگەر زۆر دىنباين ھاورپىيەكىان ئامادەيە
گويىان بۇ بگىرىت و دلخۇش بىت بە بىيستن. كۆتا جار كەيىو كەسپىك
باسى جۆرىكى نوۋى ھەبى ئازار شىكىنى بۇ كىرۈبىت؟ بابەتىكى بىزاركارە
وايە؟ كەواتە ھاورپىكانىشت كاتى خۇيان و تۇش ناكورن بە باسكىرنى

جورڙيکي نويي حب. جهنجالييه کي زور له نارادا مهيه و به کار به رانيش
تاقه تي نه م جهنجاليه يان نيه.

نه مه ته نها بق کالا به کار به ريه کان راست نيه، به لکو بق کالا کار سازي و
پيشه سازيه کانيش راسته. نه وانه ي کالاي کار سازي ده کړن جا بانگه شه
بيټ، پارچه ي يه ده گ بيټ، خزمه تگوزاري و دلنيايي و مولک بيټ، وه کو
جاران پټويستتي زوريان نيه. نه وانه ي پيش تو کالا پټويسته کانين
دروست کردوه که وتونه ته سر پټي خويان و پيشکه وتوون، توش نه گهر
بته وټ بازار پک بق خوت دروست بکه يت يان کالايه ک بخه يته گهر نه و
دلنيابه ناسته نگيه کي به رچاو و سهخت چاوه پټ ده کات.
پوخته ي بابه ته که نه مه يه:

• مه موو کالا پټويسته کان دروست کراون، له بهر نه وه خه لکي کيشه و
پټويستتي سهختيان نيه بيانه وټ پري بکه نه وه.

• بانگه شه کان به ناساني ناگه نه به کار به ران له بهر نه وه ي به کار به ران
پشتگوټ ده خن.

• نه و کړيارانه ي دلخوشن به کالاکانين نه گري که مه باسي بکن له لاي
هاوړيکانين.

• ياسا کونه کان چيتر کاري خويان ناکه ن وه کو جارن. بانگه شه کردن
مردوه.

مەرگى سەردەمى پىشە سازىي تەلە قىزۇن

سەردەمى خۇي لە ويلايە تەيە كگرتوۋە كانى ئەمريكا سەردەمى سەربازى بوو. بىرۆكەي پشت ئەم سەردەمە زۆر سادە بوو. حكومت پارەي بۆ چەك خەرج دەكرد. كۆمپانىياكان پارەي باجيان وەردەگرت بۆ دروستكردنى چەك. ئەم كۆمپانىيانە دەستى كارىان پىويست دەبوو. ئەم دەستى كارەش باجيان دەدا بە حكومت. ئەم باجانە بۆ كرىنى چەكى زياتر خەرج دەكرا. ئەمەش بوو ھۆي دروستبۈونى سورپكى بەھىزى ئەنجامدار. حكومت گەورەتر بوو، خستەنە سەركار زيادى كرد، وادىار بوو ئەم دۆخە بۆ ھەمووان سەرکەوتن بوو.

سەردەمى سەربازى بە راستى بەرپرسە لە زۆرىنەي كىشەكانى ئەم جىھانەمان، بەلام ھىشتا سىستەمىكى بەھىزە و كارى خۇي ھەردەكات. كاتىك نىوہى ئەم سىستەمە گەورە بوو ۋە گەشەي كرد، نىوہەكى تىرشى گەشەي كرد و تەشەنەي كرد.

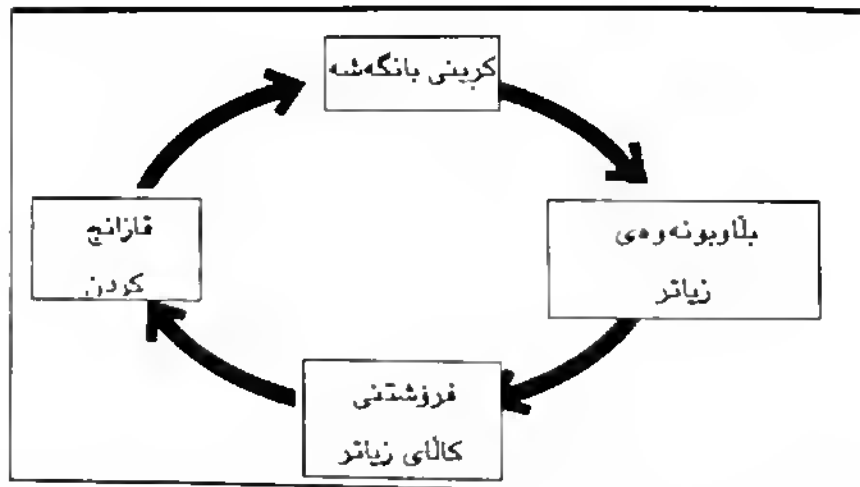
ئەوہى لەماوہى پەنجا سالى پابردوودا زۆر بەكەمى تىيىنى كراوہ ئەوہى سىستەمىكى تىرى ھاوشىوہ دروست كرا بەلام سامانىكى زۆر زياترى دروست كرد (بىگومان ئەمىش كاريگەرى لاوہكى گەورەي ھەبوو) ۋەك لە سىستەمى سەربازى. ئەمەش مەن پىي دەلئىم سەردەمى پىشە سازىي تەلە قىزۇن. ھۆكارى ئەوہى پىويستە خەمى ئەم سىستەمەمان يىت ئەوہى بەرەو مردن دەچىت. ئىمە بەھۆي ئەم سىستەمەوہ ئابورىيەكى زۆر گەورەمان دروستكردوۋە، بەلام ئەم سىستەمە بەرەو نەمان دەچىت.

مردنی ئەم سیستەمە بەرپرسە لە نۆزینەى ئەو کیشانەى دووچارى
کۆمپانیاکانمان دەبنەو.

ئەم سیستەمە بێرۆکەیهکی نۆر سادەى هەبوو. بریتی بوو لە دۆزینەوێ
بازاریکی گەورە کە لە گەشەکردنایە و هیشتا دەستی بەسەردا نەگیراوه. *Niche market*

کارگەیهکی بۆ دروست بکە و بانگەشەى تەلەفیزیۆنیی نۆر بکەر. ئەم
بانگەشانە دەبنە هۆی بلاوکردنەوێ کالاکە بە دوکانەکاندا و *Pick Lam*

دەفرۆشان. فرۆش کارگەکەى بە زیندوویی دەهیشتەو و ئەمەش
دەبوو دەروستبوونی قازانج. *benefit*

کارەسازە ژیر و بیر تیزەکان هەموو قازانجەکەیان لە کۆپینی بانگەشەى
زیاتردا خەرج دەکرد. ئەمەش دەبوو هۆی بلاو بوونەوێ زیاتر و
دروستبوونی کارگەى زیاتر. وردە وردە سوپە بەهێزەکە دروست دەبوو
و ئەمەش دەبوو هۆی دروستبوونی براندىکی گەورە و قازانجدار.

لەگەڵ دروستبوونی براندهکەدا، نرخەکەشى بەرز دەبوو و ئەمەش
قازانجی زیاتری دروست دەکرد و پارەى زیاتر دەمايهو و بۆ کۆپینی
بانگەشەى سەر تەلەفیزیۆنی زیاتر. بەکاربهەران و پاهینرايون ئەوێ

"بىنا لەسەر تەلەڧىزۇن" بەلگە يە بۇ جۇرنىكى باشى كالا، بەم ھۆيە ۋە بەكارىەرەن تەماشاي تەلەڧىزۇنيان دەكرد بۇ كىرىنى كالاكان. ئەر براندانى بانگەشەيان بۇخۇيان نەدەكرد كالاكانيان بلاو نەدەبونە ۋە بەمەش زەرەريان دەكرد.

نەخىر ئەمە عىلمى ڧەلەك نىيە! بەلام ئەم سادەبونەشى ھۆكارى سەرکە ۋتەكەي بوو. بانگەشەكارانى گەورە ۋ بەجەرگ (ۋەكو پىۋكتەر ۋ گامبل) توانيان دەست بگرن بەسەر چەندان كالادا تەنھا بە بەكارمىتتاني ئەم بىرۋكە سادەيە.

ئەم سىستەمە كۆنە سەرکە ۋتوو بوو بۇ براندىكى ۋەكو (Revlon). (چارلز رېڧسەن) يەككە بوو لە يەكەمىن گەورە بانگەشەكارەكانى سەر تەلەڧىزۇن، بانگەشەكردنىش بوو ھۆي ئەۋەي كۆمپانىياكەي بە شىۋەيەكى بەرچاۋ گەشە بكات. ئەم كەسە قازانچەكانى لە چىدا خەرچ دەكرد؟ لە بانگەشەي زياترى سەر تەلەڧىزۇندا.

لە سالى ۱۹۶۲ دا، دەزگايەكى ژىرى بانگەشە (جەيۋارد) يەككەگرت، ئەمكە سەدامە زىننەرى (Bullwinkle)، دەزگاگە داۋاي لەم كەسە كىرد بانگەشەيەك دروست بكات. ئەم كەسە براندى دانەۋىلەي بەرچايى (Capn Crunch) ى دروست كىرد ۋ پاشان بانگەشەيەكى كارتۇنىشى بۇ دروست كىرد. پاش ئەۋەي بانگەشەكە دروستكرا ۋ پەخش كرا، ئىنجا كۆمپانىياكە دەستى كىرد بە دروستكردنى دانەۋىلەي بەرچايى. كۆمپانىيائى (Quaker) زانىان ئەگەر ئەمانىش بانگەشەيان ھەبىت، دەتۋانن (Capn) بناسىتن بە ھەموو مىنداللىك لە ئەمىركادا. براندەكە گىرنگىر بوو لە خودى دانەۋىلەي بەرچايىكە.

ئەگەر ئەمىر بولايە، ھەرگىز نەدەتوانرا ئەم براندە بناسىنرەت، جا گىرنگ نەبوو كى بانگەشەكەت بۇ دروست دەكات. چونكە ئەمىر كە نە مندالان نە كەسانى پىگەشتوو گوى لە بانگەشەكان ناگىرن.

بەكاربەران جاران ۋەكو مندالەك وابوو لە دوكانى شىرىنىدا ۋ پارەى باشى پىيەت. ئىمە شتمان دەكپى لە پىي تەلەفىزۆنەكان ۋ دوكانەكانىشەۋە. زۆرمان پەلەبوو مال ۋ بەفرگر ۋ گەراجەكانىشمان پىر بىكەين لە كالا.

ئەگەر تەماشايەكى خىراى لىستى كالاكانى پىرۆكتەر ۋ گامبل بىكەين بە پوونى بوونى سەردەمى بانگەشەى تەلەفىزۆن دەبىينىن. لەگەل تەماشاكردنى ئەم كالاكانەدا ئاستەمە بتوانىت پىگىرەت لە دروستبوونى وىناى بانگەشەكانيان لە مېشكتدا:

Bold, Bounce, Bounty, Cascade, Charmin, Cheer, Cover Girl, Crest, Dawn, Downy, Folgers, Head & Shoulders, Herbal Essences, Ivory, Max Factor, Miss Clairol, Mr. lean, Nice n Easy, Noxzema, NyQuil, Oil of Olay, Old Spice, Pampers, Pepto-Bismol, Pringles, Safeguard, Scope, Secret, Tampax, Tide, Vicks, Vidal Sassoon, Zest.

لەگەل بانگەشە بىزاركارەكانى كالاكانى ۋەكو

Wisk and Irish Spring

بانگەشەكردن بەم جۆرەى سەردەۋە جاران كارى خۇى دەكرد زۆر بە باشى ۋ گرانە بەلامەۋە باس لە كارىگەرەتتى ئەم سىستەمە بىكەم. ھەركاتەك بۇ نمونە دانەۋىلەى بەرچايى بىكرەت پاستەۋخۇ بانگەشەكەيت ۋەبىر دىتەۋە كە پەنگە ۳۰ سال لەمەۋ پىشەبىنى بىتت، بە ھوى ئەۋ بانگەشەيەۋە تۆ ئامادەيت نرخیكى زياتر بەدەيت بەۋەى لە بانگەشەكەدا

دېوتە. ئەگەر ئەمە كۆبكەينەۋە بە درىژايى تەمەنت دەيىنىت ھەزاران
دۆلارت خەرج كىردۈۋە تەنھا بە ھۆى بانگەشەيەكى خواردىنى بەرچايىيەۋە.
بىگومان ئەمە تەنھا بۇ كالاكانى ناۋ سوپەرماركىتتە كان نەبوۋ، بەلكو
بانگەشە بۇ ئەم كالاۋ كەسانەى خوارەۋەش دەكرا:

Prudential, Archer, Merrill Lynch, John Hancock
.Daniels Midland, Jeep, Ronald Reagan

بانگەشەى سەر تەلەفىزۇن كاريگەرتىن ئامپراى فۇشۇتنى تا ئىستا
دروست كرابىت. بەشىكى گەرەى سەرگەۋتنى ئەم سەردەمەى ئەمىرىكا
دەگەرپتەۋە بۇ شارەزابوۋنى كۆمپانىياكان لە بەكارھىتەنى ئەم ئامپراىدا ۋ
بەكارھىتەنى تا ئەۋپەرى تۈانا.

ئۆتۈمبىل ۋ جگەرە ۋ پۇشاك ۋ خۇراك ۋ ئەۋەى ھەيە ۋ نىيە كە باشتىن
شىۋە ۋ كاريگەرتىن شىۋە بانگەشەى بۇ كرابوۋ لە سەر تەلەفىزۇن
بە ھۆى ئەم ئامپراىدەۋە گۇرپانكارى بە سەردا ھات. بازارگەپان تەلەفىزۇنىان
تەنھا بۇ بىرەۋدان بە كالاكانىان بەكارنەھىتا، بەلكو تەلەفىزۇن خۇدى
خۇشى بوۋە ھۆى كۆپىنى ئەۋپىگەيەى كالاكانى پىدروست دەكرا ۋ
بانگەشەى بۇ دەكرا. لە دەرەنجامدا، ھەموۋ پاىيەكانى بازارگەپى
گۇرپانكارىان بە سەردا ھات بۇ قۇستەنەۋەى پەيۋەندىيەكانى نىۋان
كارگەكان ۋ تۈاناي كەسەكان لە پاكىشەنى سەرنجى خەلكىدا.

بىگومان ئەۋە ھەر تەلەفىزۇن نىيە خەرىكە بەرەۋ كال بۈنەۋە ۋ نەمان
دەچىت. بەلكو پۇژنامە ۋ گۇفارەكان ۋ ھەر مىدىيا ۋ پاگەياندنىك بىيتە
ھۆى داپچىرانى بەكاربەران لە كارەكانى خۇيان بەرەۋ كالبۈۋنەۋە ۋ نەمان
دەچن. تاكەكان ۋ كارسازەكان چىتر سەرنجى شتەكان نادەن.

سەردەمى بانگەشەي تەلەڧىزىئون نىزىكەي نىو سەدە مايەو، ئەمەش
ماوئەيەكى زۆرە. ھىندە زۆرە ئەو كەسانەي ستراتىژىيە تە سەركە وتوۋەكانى
بانگەشەي سەرتەلەڧىزىئونىان دروست كرد ھەموو لەناوچوون و مردن.
كەسى سەردەمى كالاكانى

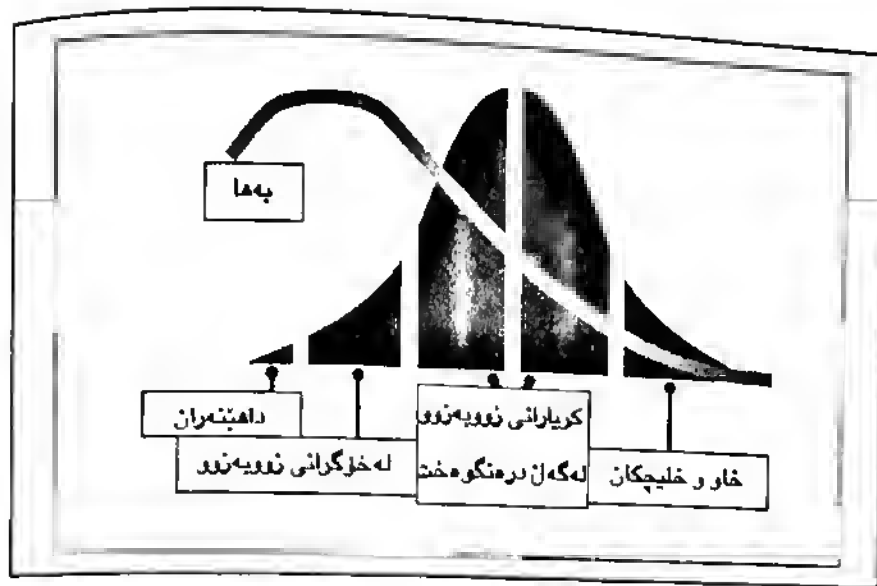
Philip Morris يان General Foods نەماون كە لەيادىان بىت
سەردەمى پىش تەلەڧىزىئون چۆن بوو چۆن بانگەشە كراو. ئەمەش
كىشەيە. سەردەمى بانگەشەي تەلەڧىزىئون خويىنى لەبەردە پروات و بەرەو
نەمان دەچىت و زۆرىنەي بازارگە پانىش ھىچ بىرۆكەيە كيان نىە چۆن ئەم
كىشەيە چارەسەر بكن. پۆژانە كۆمپانىياكان مليۇنان دۆلار خەرج دەكەن
لەوئەي سەردەمى شكۆمەندى بانگەشەي تەلەڧىزىئون دروست بكنەو و
ھەموو جارېكىش شكست دىنن.

ياسا كۆنەكە ئەمە بوو:

كالاي باش و ئاسايى دروست بكنە و بانگەشەيەكى مەزنى بۆ ئەنجام بدە.
ياساي نوئى برىتيە لەمە:

كالاي ناوازە دروست بكنە بۆ ئەو كەسانەي پىويستيانە و بەدوویدا
دەگەرپىن.

دەتوانىن ھەمان شت بىيىن لەم نەخشە سادەيەي خوارەو دا:

بازارگەرى سەردەمى كۆن قەدرى ئەو بېرە خەلگەى دەگرت و پىزى
 دەگرت كە دەيزانى بانگەشەى كالاگىنى دەبىنن. سەنتەرى ھىلە
 چەماۋەكە برىتى بوو لە ئامانجى بازارگەران. بازارگەرى پىزە بەرزە
 شىۋەيەكى گىشتى ئامانجى لە كۈپيارانى زوۋ بەزوۋ لەگەل درەنگوۋىخت
 دەگرت چونكە ئەم دوو كۆمەلەيە برىتېيۋون لە زۆرتىن كەس. بەلام لە
 زۆرىنەى بازارگەندا بەھەى كۆمەلەك كەس پەيۋەندى نىە بە
 قەبارەكەيەۋە، بەلكو بەھەكى پەيۋەندىە بە كارىگەرىتېيەكەيەۋە. لەم
 بازاردا بۇ نمونە، كۈپيارانى زوۋبەزوۋ بە شىۋەيەكى زۆرگەۋرە كارىگەرى
 دەكەنە سەرگىشت كۆمەلەكانى تر و چەماۋەكە، كەۋاتە ھاندانى ئەم
 كۆمەلەيە زۆر شايستەترە لە خەرجكردنى ھەر بېرە پارەيەك بۇ ھاندانى
 كۆمەلەكانى تر.

ئەو بانگەشەيەى بوو ھۆى ناساندنى ئەم ئۆتۆمبىلە بە ھەمووان.
يەكەم جۆرى ئەم ئۆتۆمبىلە ھىندەى ئىستا بە ناوبانگ و ديار نەبوو وەك
لەوہى لە ياد تە. خەرىكبوو فروشى نەمىنى و بىيىتە زەرەر، بەلام
بانگەشەكارىكى ژىر ئەم ئۆتۆمبىلەى پزگار كرد. بانگەشەى سەر
تەلەفىزۇن و پۆستەرى بۆ كرد و واىكرد لە ئەمرىكادا بۆ زياد لە پازدە
سال پەواجىكى باشى ھەيىت. ئەو وىتەيەى سەرەوہ بەلگەيەكە لە سەر
بانگەشەى بە ھىز و سەرکەوتوى سەردەمى تەلەفىزۇن.

سەرکەۋىتى جۇرى نوپى ئەم ئۆتۈمبىلە بەھۋى قەبارە و شىۋەى
 ئۆتۈمبىلەكەۋە بوونەك بانگەشەكە. جۇرى نوپى ئەم ئۆتۈمبىلە
 سەرنجراكىش بوو بەھۋى شىۋەكەى و ھەستى لىخۆپىنەكەىەۋە. خەلكى
 تىببىنى باشيان لەسەردا و بە باشى قىسەيان لەسەركرد و شىۋەىەكى
 ناۋازەى ھەبوو، ئەمانە ھەموو ھۆكار بوون بۇ سەرکەۋىتى جۇرى نوپى
 ئەم ئۆتۈمبىلە. ھەركاتىك ئەم ئۆتۈمبىلە بە شەقامىكى پىرلە ئۆتۈمبىلى
 شىۋە سىندوقىدا بىرۆشتايە ھەموو سەرنجى بۇ شىۋەكەى خۆى پادەكىشا،
 ئەمەش بانگەشەىەكى ناۋازە بوو خۆى لە خۆىدا. پاش بانگەشەكردن بۇ
 جۇرى نوپى ئەم ئۆتۈمبىلە بۇ ماۋەى تەنھا ۳سال، كۆمپانىيائى فۆلك
 سفاگن ئىستا ھاندەرى نوپىشكەش دەكات و شىۋەى نوپىتى ھەىە و
 تايىبەتمەندى باشتى ھەىە، ئەمانە ھەموو ۋادەكەن ئۆتۈمبىلەكە ۋەكو
 جاران سەرنجراكىش بىت. ئەمەش ۋەكو مانگا مۆرەكەى لىھات، بەلام
 بەداخەۋە ھىشتا ۋەكو سەردەمى بانگەشەى تەلەفىزۇن بەھىزو
 سەرکەۋىتوۋ نابىت و بۇ ماۋەىەكى درىژ نامىنىتەۋە.

كالاكانى سەردەمى پىشەكارى تەلەفىزۇن

BARBIE, PRELL, HONEYWELL, UNITED AIRLINES,
 McDONALD'S, MARLBORO, CAP'N CRUNCH, BATTLING
 TOPS, EXCEDRIN, THE ORIGINAL BEETLE

كالا ناۋارەكان (مانگا مۆرەكان)

STARBUCKS, MAGIC CARDS, DR. BRONNER'S, LINUX,
 JETBLUE, OUTBACK STEAKHOUSE, MOTEL 6, MP3,
 DR. BUKK, PROZAC, THE NEW BEETLE

a Niche market + a stand out + early adopters = Success
 مانگای مور
 not monopolized
 unique or extreme
 Prices quality or
 Convenience...etc
 Find their hangout
 and spot

ئەي چي سەرکەوتوو دەبیت؟

يەككە لە ڕيگەکان بۆ زانینی بێردۆزەيه کي سەرکەوتوو ئەو هیه بزانیته چي کاری خۆي دهکات و سەرکەوتوو دهبیت له جیهانی واقعیدا و بزانیته ڕيگه سەرکەوتوو دهکان چيی هاوبه شه له نێوانیاندا.

به لām له بازارگه پیدای ئەمه شتیکی مه ته لāوی و پێچ و په ناداره. ئایا ئوتیلی (Four Season) و (Motel 6) چي هاوبه شه له نێوانیاندا؟ جگه له و راستیه ی هه ردووکیان سەرکەوتنیکی نایابیان به دهست هێناوه له باری ئوتیل سازیدا. یاخود Wal-Mart و Neiman Marcus چي هاوبه شه له نێوانیاندا؟ ئەم دووانه هه ردووکیان له هه مان سهرده مه دا گه شه یان کردوو. یان کۆمپانیای (Nokia) که هه ٣٠ پۆژجاریک گۆڕانکاری له هه ردویره که یه ده کرد، له گه Nintendo که بازارگه پی بۆ هه مان ئامیری Game Boy یاری دهستی دهکات له ماوه ی پازده سالی پابردوو هه.

ئەمه وهکو ئەو هیه شوڤی بکەیت به لām ته ماشای دواوه بکەیت. راسته ئەمانه سەرکەوتوو بوون و کاری خۆیان کرد، به لām ئایا یارمه تیده رن له وهی پیشبینی بکریته چي ئەگه ری هیه سەرکەوتوو بیت بۆ داها تووش؟

ئەو هیه هاوبه شه له نێوان ئەم کۆمپانیایانه دا ئەو هیه هیه شتیکی هاوبه ش نیه له نێوانیاندا. ئەمانه له سه ر لیوار و پۆخه کان ده ژین. یان زۆر خێران

يان نۇر خاۋن. يان نۇر گران بەھان يان نۇر ھەرزانن. يان نۇر گەرەن
يان نۇر بچوك.

ھۆكارى ئەۋەى وادەكات نۇر سەخت بېت بتوانرېت دواى كەس و لايەنە
سەرکە وتووھكان بکەوېت ئەۋەىە ئەم لايەنانە پېشکە وتوون چونکە
شتېكى ناۋازەيان ئەنجام داۋە. ئەم شتە ناۋازەىەش چىتر ناکرېت
دروست بکرىتەۋە، چونکە ناۋازەىەتتەكەى نابېت.

بۆچى پۇژنامەى (The Wall Street Journal) نۇر بېزارم دەكات؟
ئەم پۇژنامەىە برېتتە لە بانگەشەكارى بېرۆكە كۆنەكان. ھەموو پۇژنېك بە
بەھای ملېۋنان دۇلار بانگەشە لەسەر ئەم پۇژنامەىە بلاۋ دەكرېتەۋە،
ئەمەش واتە بازارگەرە تەقلىدەىەكان ھېشتا باۋەپريان واىە رېگە كۆنەكان
كارى خۇيان دەكەن و گونجاۋن.

يەك بانگەشە لەسەر يەك پەرەى ئەم پۇژنامەىە بە بەھای خانوۋىەكە لە
ناۋچەى بەفەلۇ لە شارى نېۋيۆرك! پەرە دواى پەرە پەرە لە بانگەشەى
بېزاركار بۇ كالايەكەى بېزاركار لە لايەن كۇمپانىيەكى بېزاركارەۋە! ئەگەر
بە رېژەى سەدا ۹۰ لۆگۈيكۇمپانىياكانئالۆگۈرېكە ىتھېشتاكە سېپىنازانېت!
بېرۋىنەىكەسېك بە تەپلەىەكەۋە بگۈرە جىى وىنەى فەرمانبەرېكى
ئاسىاۋى كە زەردەخەنە بكات، ھېشتا كەس پېى نازانېت.

بەيانىەكىان لە ئوتېلېكى ناىاب بووم و ئىش و كارم نەبوو خەرىكى كات
بەسەربردن بووم، چومە لای كۇمەلېكەۋە كە خەرىكى خويىندەۋەى ئەم
پۇژنامەىە بوون و ناننى بەيانىيان دەخوارد، خويىندەۋەكەيانم پى بېرېن
پاش ئەۋەى بەشى يەكەمى پۇژنامەكەيان خويىندەۋە، داوام لېكردن ئايا

دەتوانن تەنھا دوو ناوی کۆمپانیام پێی بلێن کە بانگەشەیی لە سەرەتای
پۆژنامە کە دا کردبوو، کەسیان نەیانزانی.

پاشان بانگەشەکانم هێنا و ناوی کۆمپانیاکەم نوشتاندەوه و داوام
لیکەردن ناوی کۆمپانیاکانم پێی بلێن، هەر نەیانزانی.

پاشان داوام لیکەردن پێم بلێن ئایا کەسیان بەهۆی بانگەشە ملیۆن
دۆلاریەکانی ئەو پۆژنامەیەوه پەڕیوەندییان بە کۆمپانیاکانەوه کردووه بۆ
زانپاری زیاتر؟

وای بۆ دەچم بزانیت وەلامە کە یان چی بوو !
لەم سەردەمەدا هەر تەلەفیزۆن نیە کە بانگەشەکانی کارناکات و
سەرکەوتوو نابێت. بەلکۆ هەموو ئەو ڕێگەیانەیی بانگەشەکاران برەوی
تیادا دەدەن بە کالاکانیان جا بۆ بەکاربهەران بێت یان بۆ کارسازان وردە
وردە کاریگەریتی نامیڤیت.

ئەمەیی لای خوارەوه دەقی تەواوی بانگەشەییە کە لە پۆژنامەیی

The Wall Street Journal دا:

"پیشکەشکردنی ناوی نوویی KPMG بۆ ڤاویژکاری و سەردەمی
بەهێزکردن

ئێمە زیاترمان ئەنجامداوه وەک لەوهی تەنھا ناوه کە مان گۆڕیبێت. ئێمە
چوینە تە سەردەمیکی نوێوه. سەردەمیکی بەهێزکردن، کە وادەکات
(BearingPoint) کە پیشتر بە (KPMG) بۆ ڤاویژکاری) ناسرابوو
نامادەبێت جلهوی جیهان بگرتە دەست وەکو کاریگەرترین و بەپزترین
ڤاویژکاری کارسازی و سیستەمی یەکشستەنەوه. راستە ئێمە ناوه کە مان
گۆڕیوه بۆ BearingPoint بەلام ئەوهی نەمان گۆڕیوه بریتیه لە

شیوازی بیرکردنه وه مان، بریتیه له خواستمان بۆ تهجامدانی کاره کان به شیوهیه کی راست و دروست. ئامانجی ئیمه بریتیه له وهی بینه بژاردهی یه که می هه مووان له لوتکه دا بیگومان. ئیمه ئهم ئامانجه به دهست دینین به هه مان نه و شیوازه ی ماوه ی . . . (ساله کاری تیدا ده کهین. قۆلی لیه له مالدین و پێچکه ی کرداره کی به کاردینین به جۆش و خروشه وه. به مهش زۆر زیاتر له پراویژکاری پیشکهشی به کاربه رهکانی ئیستا و داهاتوو مان ده کهین. به یارمه تیدانی به کاربه رانمان له یه کهستنی کار و سیسته مه کانیاندا تا بتوانن ئامانجه کانیان به دهست بینن. به دابینکردنی زانیاری دروست بۆ به هیزکردنی کاره کانیان. چونکه زانیاری دروست ده بیته پاکیشانی زانین. زانینیش ده سه لاته. به شداربپێکردن به هیزکردنه."

لیژنه یه که ئهم بانگه شه یه ی نویسه وه و لیژنه یه کیش په زامه ندی ده رپیره له سه ری! به لام هیچ که سی که له یادی نامینیت و هیچ که سی که کیش له لای هاوپی و هاوپی شه کانی باسی ناکات. هیچ پێویست ناکات بانگه شه کردن به م شیوازه خراپ بیت، به لکو ده بیت ناوازه بیت، ده بیت وابکات خه لکی به هویه وه باسی کالایه کی ناوازه بکه ن.

ته نها به هوی نه وه ی شته که بانگه شه یه به واتای نه وه نیه ناکریت ناوازه بیت. نه گه ر ئامانجی بانگه شه کار بریتیه له دروستکردنی کاریگه ری که بیته هوی داچله کاندنی خه لکی و تبیینکردن و باسکردنی له لای هاوپی شه کانیان نه و ده بیت بانگه شه کان زۆر باشت ر بن له وه ی نه مپۆ هه ن. به لام هیشتا نه مهش به س نیه.

ھۆشدارى و سەرنجراكيىشان كروكى بابەتەكە نىيە

بەكارھىنەرە كۆنەكانى بازارگەپى خىرا و زوو بە زوو بەرگى دەكەن لە ھىزى بانگەشەى سەر تەلەفىزۇن. زۆر بە جۆشەوە باسى چىروكى سەرکەوتنى بانگەشەكانى سالانى پابردوو دەكەن و بە دلخوشىيەوە باسى دەكەن چۆن تەلەفىزۇن دەتوانىت ھۆشدارى بە پىژەى پىويست بەرزىكاتەوە بۇ ناساندنى كالايەكى نوئى يان ھىشتەوەى كالايەكى ھەبوو بە ناسراوى.

بەلام (Sergio Zyman) ى شارەزا لە بازارگەپىدا كە پۆلى سەرەكى ھەبوو لە دووبارە بانگەشەكردنەوەى كۆكاكۆلادا، باسى دەكات كە دوو بەناوبانگىترىن بانگەشەى سەر تەلەفىزۇن بۇ كۆكاكۆلا كە برىتى بوون لە (ھەزدەكەم جىھان فىرى گۆرانى وتن بىكەم) لەگەل (Joe Greene) ى سەقەت) چۆن نەيانتوانىوە ھىچ كۆكاكۆلاى زىياتر بفروشن، دەلىت بەلى پاستە ئەم دوو بانگەشەى سەرنج و ھۆشدارى خەلكى بەرزكردەوە بۇ كۆكاكۆلا، بەلام نەبوونە ھۆى زىادكردنى داھات. ئەم كەسە بە گالته جارىيەوە دەلىت دەبوایە بانگەشەىكىان بەم جۆرە بوایە (ھەزدەكەم جىھان فىرى چۆنىەتى خواردنەوەى كۆكاكۆلا بىكەم). وەك ئەم كەسە خۆى دەلىت (جا خۆ كۆمپانىاي زنجىرە سوپەرماركىتى Kmart ىش ھۆشدارى بەرزكردنەوەى زۆرى ھەى، بەلام سوودى نىيە!)

ويست و پىڭگە چاره

بە بېرۋاي مەن ئىمە لە بىرۈكەي ناوازەمان كەمىيە . بە پاى مەن كارەكەت
 ھەلى نۆرگەۋرەي ھەيە تا كالاي ناوازە بەرھەم بېيىت . ئەۋەي كە ۋونە و
 نىيە بىرىتى نىيە لە بىرۈكەكان، بەلكو نەۋۋىي ويست و ئىرادەيە لە
 جىيە جىكردنى بىرۈكەكاندا .

ئامانجى مەن لەم پەرتۈۋكە بىرىتيە لە پوونكردەنەۋەي ئەۋەي سەلامەترە
 پووبەپوۋى مەترسىيەكان بېيتەۋە، بىرىتيە لە توندوتۈلكردنى ويست و
 ئارەزۈۋەكانت لە ئەنجامدانى شتانى ناوازە و سەرنجراكىش . ھەركات
 دركت بەۋەكرد پىڭگەكۆنەكان چىتر سەركەۋتوۋ نابىن و شكست دىنن، ئەۋا
 بۆت پوۋن دەبېتەۋە كە گرنگترە شتانىك دروست بىرىت و بەرھەمبېت كە
 شاينى باسكردن و قسە لەسەر كىردن بن .

يەككە لە باۋترىن پاساۋەكانى ھاۋپىشەكانت لەۋانەيە بىرىتى بېت لەۋەي
 تواناي دۆزىنەۋەي بىرۈكەي مەزن و نايابيان نىيە، ياخود ئەگەر ھەشيان
 بېت نازانن بىرۈكەي مەزن لە بىرۈكەي ھىچ و لاۋاز جودا بىكەنەۋە . ئەم
 پەرتۈۋكە ھىندە دوور و دىرژ نىيە مەن بىتۈنم باسى ھەموو بىرۈكە باران و
 بىرۈكە دۆزىنەۋە و تەكنىكە داھىنەرەكان بىكەم تىايدا كە لەلايەن
 كۆمپانىا سەركەۋتوۋەكانەۋە بەكاردىت لە سەرتاسەرى جىھاندا . بەلام
 دەتوانم نوكة بىرۈكەكان بىخەمە بەرچاۋ، ئەۋ شتەنەي تۆ بىتۈننىست
 بەخىرايى بەھۋىانەۋە بىكەۋىتە سەركار و بىرۈكە ناوازەكەت (مانگا
 مۆرەكەت) بدۆزىتەۋە . ئەگەر ويستت ھەبېت، پىڭگە چارەش دەدۆزىتەۋە .

ئەسانسۆر (elevator) =

مانگای مۆر

لېكۆلېنە وە يەك لە بابەتتېكى سەركە وتو

ئەسانسۆر بېگومان كالايەكى ئاسايى و ھەرزان نىيە. ھېچ نەبىت نىزىكى
مليۇنىك دۆلارىان تىدە چىت و لەگەل بىيادنانى بىناكەدا دادەنرېت و
ئەگەر بىناكە چەند قاتىك بەرز نەبىت ئەسانسۆر ھېچ سودىكى نىيە.

ئەى كە واتە كۆمپانىيەكانى دانانى ئەسانسۆر چۆن پىكابەرى دەكەن؟ تا
ئەم دوايىانە فروشتىنى ئەسانسۆر چەندە ھا لايەنى تىرى لەخۇ گرتىبو
و ەكو گەشت و خوانى ئىوارە و پەيوەندى پتەو لەگەل خاوەن بىنا و بالە
خانە گەورەكاندا. راستە ئەمە كارى خۇى دەكات، بەلام كۆمپانىيە
ئۆتيس بۆ ئەسانسۆر ئەم لايەنەى بە شىوەيەكى پىشەيى گۆپى و
(مانگايەكى مۆر)ى دروست كرد.

ئەگەر بچىتە ئۆفيسى كۆمپانىيە (Cap Gemini) لە گۆرەپانى تايىم،
دەبىنىت چارەسەرىكى زۆر ناوازە دانراو، بۆ چى كىشەيەك؟ بۆ كىشەى
ئەسانسۆرەكان، بىروانە، ئەسانسۆر تا دەگاتە ئەو نەۋمەى تۆ دەتەوئىت
دە جارىان پازدە جار دەوەستىت، ئەمەش زۆر بىزاركارە، بەلام
كىشەيەكى زۆر گەورە و گران بە ھاىە بۆ بالەخانەكە. لەكاتىكدا
ئەسانسۆرەكە لە زۆرەى نەۋمەكاندا دەوەستىت، ئەو خەلكەشى
چاوەرپى دەكەن تا دىت زياتر بىزار دەبن. لىرەدا پەنگە بلىيت دەبىت
بالەخانەكە ئەسانسۆرى زياتر دابىت، بەلام پارەش ھىندە نەماوە بۆ
دانانى ئەسانسۆرى نوئى و جىگەش نىيە لىي دابىرېت. ئەى كە واتە
كۆمپانىيە ئۆتيس چى كىدووە؟ كاتىك لە ئەسانسۆرەكە نىزىك دەبىتەو،

كلىلى ژورەكەت دەكەيتە ناو سىندوقىكى كۈنترۆلەۋە و ئەۋىش پىت

دەلىت كام ئەسانسۇر بۇ نەۋمەكەي تۆ دەچىت

بەم چارەسەرە تا رادەيەك سادەيە، كۆمپانىيائى ئۆتيس توانى وابكات ھەر

ئەسانسۇرىك وا كار بكات ۋەكو ئەۋەي تاييەت كرابىت بە نەۋمىك. بەمە

بالەخانەكان دەكرىت درىژتر دروست بكرىن و ئەسانسۇرى كەمتر دابىرىت

و پىژەي چاۋەپىكرىدەكانىش كورتتر دەبىتەۋە و بالەخانەكەش شۈتتە

زىادەكان بۇ شتى تر بەكار دىننىت نەك بۇ ئەسانسۇرى زىادە. بەپاستى

ئەمە چارەسەرىكى سەرگەۋتۈۋانە و كەم تىچۈۋە.

ئايا لە جىھاندا كۆمپانىيەكى بىناسازى ھەيە ئاگادارى ئەم چارەسەرە

ناۋازەيە نەبىت؟ باۋەپناكەم. كۆمپانىيا ئەسانسۇرەكانى تر گرنگ نىە

چەندىك بانگەپىشتى ئىۋارە خوان و نىۋەپۇ خوان دەكەن، تازە كۆمپانىيائى

ئۆتيس پىكابەرىەكەي بىردەۋە.

لەبرى ئەۋەي ھەۋلى ئەۋە بەدەيت تەكتۈلۈژيا و شارەزايى بەكارىننىت بۇ

دروستكرىنى كالايەكى باشتىر بۇ بەكارەپىنەرەكانت، داۋالە

بەكارەپىنەرەكانت بىكە پەفتارىيان بگۈپن بەرامبەر كالاكە تا كالاكە زۆدبە

باشتر بەكارىننن.

1051102 20.07.107

لېكۆلېنە وە يەك لە كۆمپانىيائى (Tide-تايىت)

بىي گومان تايىت يەككە لە ھەرە باشتىن پاكىژكارەكانى جلىشورىن لە مېژوودا. ھەموو سالىك پىرۆكتەر و گامبل مىيۇنان دۆلار وەبەرھىنان دەكەن تيايدا و تيمىكى ھەرە شارەزاي كيميائى دەويت تا باشتىر و باشتىر پەرە بە تايىت بدەن.

بەلام ئايا ئەمە كارىكى گونجاوہ ؟

تايىت ھەر زوو سەرکەوتنى بە دەستھيئا چونكە تىكەلەيەكى باشى ھەبوو لە بانگەشەي سەر تەلەفېزۆن و بلاو كىردنە وەيەكى باش و لەگەل ئەمەشدا كالايەكى زۆر باش. لەگەل شكستھيئانى سەردەمى بانگەشەي تەلەفېزۆنيدا، بانگەشەكانىش وردە وردە گرنگيان نەما. ئىستا لەگەل سەرکەوتن و بلاو بوونە وەي كۆمپانىيائى زنجيرە سوپەرماركىتى (والمارت) دا، بلاو بوونە وە بۆتە لايەنىكى ھەرە گرنگ. تەنھا يەك زنجيرە دوكان لەم سوپەرماركىتەدا بەرپرسە لە يەك لەسەر سىي فروشى تايىت. كەواتە بەبىي والمارت، تايىت شكست دىيىت و نامىيىت.

ئەي باشە پىرۆكتەر و گامبل دەبىت چى بكەن؟ ئايا دەبىت داھىنانىكى نوي ئەنجام بدەن و كالايكى ناوازە بەيئەنە كايە وە كە ببىتە ھوي سەرنجراكىشانى كىرارانى پاكىژكارەكان؟ ياخود بەرە وپىشچوونە پلەبەندىەكان تەنھا شتائىكى بەجىھىلپراوى سەردەمىكى ترن؟ سەردەمىك كە تيايدا خەلكى بە پاستى گرنگيان دەدا بە پاكىژكارەن بۆ شۆردنى پۆشاكەكانيان؟ كەسانى بىرمەندى ناوازە پىشېينى ئەو دەكەن پىرۆكتەر و گامبل چى قازانجىكيان كىردووە ھەلى بگرن و خەرجىيەكانى

ليکولينه وه کان پابگرن و چه نديک توانييان فرخی کالاکانی تایت بهرز
بکه نه وه و قازانجه کان بخنه بواری دروستکردنی کالایه کی ناوازه ی
تره وه. نه گهر بهشی لیکولينه وه ی ئیستای کومپانیای تایت ناتوانیت
قازانجیکی به رچاو به دهست بیتیت نه ی سودی نه م به شه چیه؟!

- نه گهر داهاتووی کالایه ک نه گهری نیه ناوازه بیت

- نه گهر ناتوانیت داهاتوویه ک بهیتیت بهیش چاوت که تیایدا خه لکی
سه رسامن به کالاکه تنه واکاتی نه وه هاتووه درک بکهیت به و پاستیه ی
سه رده مه که گۆراوه. له بری وه به رهیتنانکردن له کالایه کدا که به ره
شکست و نه مان ده چیت، قازانجه کان به کاریتته له وه به رهیتنانکردن له
بنیادنان و دروستکردنی کالایه کی نویدا.

نه گهر ته ماشای هیلکاری بیژکه که بکهین، ده بینین بری زوری فروشی
کالایه ک له پاش نه وه وه دیت که به کاریه ران ناماده بوون شتانیکی نوئ
تاقی بکه نه وه. نه م له خوگره زووبه زووانه ژینگه یه ک دروست ده کەن که
تیایدا کریارانی زووبه زوو له گه ل دره نگوه خت ههست به سه لامه تی بکه ن
و کالاً نوئییه که ده کپن. نه و فروشه ی گرنگه پاش تیپه راندنی لای چه پی
هیلکاریه که دروست ده بیت

نه وه ی شایه نی تیبینیه لیڤه دا بریتیه له وه ی زۆرینه ی چه ماوه که کالاً و
بانگه شه که ت پشتگوی ده خەن. هه موو جارێک کریارانی زووبه زوو له گه ل
دره نگوه خت گوی له هاونا شاره زاکانیان ده گرن و تو پشتگوی ده خەن
له وانه یه نه م کۆمه له یه سه رنجت رابکیشیت و کۆمه له کانی تر پشتگوی
بخهیت به لام نه مه چیت سه رکه وتوو نیه و کاری خوی ناکات. بی گویدانه

جۆرى پيشه سازه كه، كالا و خزمه تگوزاريه سهر كه وتوو ده كان ئەم
هیلکاریه لەم سهره وه تا ئەوسه په پیره و ده كه ن پاش ئەوهی ناسینران.
سهره تا كالاكان له لایه ن داهینه رانه وه ده كپر دین. ئەم كه سانه ئەوانه ن
كالا یان ده ویت به بی ئەوهی پیو یستیان بیت. ته نها چه ز ده كه ن كالاكان
بكپن. ئەم كه سانه ئەوانه ن له ریزی پيشه وهی نمایشی پۆشاكدا
دانیشتون له پاریس و سهر دانی كۆنگره ی ته كنۆلۆژی ده كه ن و پۆژنامه
ناوازه كانی بازرگانی ده خویننه وه.

هه روه ها له ته نیشت داهینه راندا، له سهر هیلکاریه كه كۆمه له ی له خوگران
هیه. له خوگرانی زوو به زوو ئەوانه ن كه به راستی سوود له كالا
نوویه كان وهر ده گرن و خوازیارن له پیش هه مووانه وه بن به هه بوونی كالا
و خزمه تگوزاری نوێ. كالاكان ده كریت وه به رهیتانیکی نوێ بیت یاخود
ته نانه ت به رنامه یه كه ی ته له فیژۆنی نوێ بیت. ئەم كۆمه له یه بۆ هه ر
بازاریك كۆمه له یه کی گرنگن و ناماده ن پاره خه رج بكن.

له پاش ئەم كۆمه له یه ش كۆمه له ی كریارانی زویه زوو له گه ل دره نگه خت
دیت. ئەم به كاره رانه چه زیان له كالا ی نوێ و خزمه تگوزاری نوێ نیه
ته نانه ت ئەگه ر سوودیشی هه بیت. به لام ئەگه ر هاوئاكانیان له كۆمه له ی
دووه م به باشی باسی كالا نوویه كان بكن، ئەمانیش ناماده ن بیانكپن و
به شداری بكن.

گرنگه درك به دوو شت بكریت لەم كۆمه له گه وره و قازانجه یته رده ا.
یه كه م ئەوه یه ئەم كه سانه زۆر باشن له پشتگوێ خستنی بانگه شه كانددا.
كیشه كانی ئەم كه سانه زۆر گه وره تره له وهی كالا و خزمه تگوزاریه كانی

تۆ بتوانىت پريان بىكاته وه و چاره سەريان بىكات، لە گەل ئەمە شىدا نامادە
 نىن كاتى خۇيان تەرخان بىكەن بۆ گويگرتن لە بانگەشەكانى تۆ.
 دووهم شت ئەو ەيە ئەم كەسانە گوي لە كۆمەلەي يەكەمى ەيلىكارىيەكە
 (داهىنەران) ناگرن. ئەم كۆمەلەيە ريسا و سىستەم و كالا يەكيان دەويىت
 كە بەدەگمەن كالا نوپىيەكان پيشكەشى دەكەن. چەندەها كالا و
 خزمەتگوزارى ەيە كە ناتوانىت بىكاتە ئەم كۆمەلەيە، چونكە وەك وتمان
 ئەم كۆمەلەيە نامادەنىن گوي لە ەاورپىكانى خۇشيان بگرن، ئەي چۆن
 گوي لە تۆ دەگرن.

لە كۆتايىشدا كۆمەلەي خا و خلىچكەكان ەيلىكە تەواو دەكەن، كاتىك
 ئەمان بپيار دەدەن كاسىتتىكى گۆرانى بىكەن ئيمە چوينەتە سەردەمى
 سى دىيەو! ئەم كۆمەلە كەسە شتىكى نوئ بەكار ناھىنن تا زۆر كۆن
 دەبىت و بى كەك دەبىت، جارى وا ەيە ەەر بونيان نامىتت لە
 بازارىشدا!

كەس بە جوش و خروشەو خۆي ناگونجىتت لە گەل كالا و
 بەرمەكەتدا. زۆرىنەي بەكاربەران لە بنەپەتدا دلخۆشن و گىريان
 خواردو و بەو ەي كرىويانە و ەيانە پازىن. بەدووى كالاى جىگرەو ەدا
 ناگەپن و حەز ناكەن خۇيان بگونجىنن لە گەل كالاى نويدا. ئيمەش ەيچ
 دەسەلاتىكمان نىە زۆريان لىيكەين. تاكە ەلى تۆ لىرەدا برىتتە لە
 فروشتنى كالاكانت بە كەسانىك حەزىان بە گۆرانكارى بىت و حەزىان لە
 بابەت و كالاى نوئ بىت، كەسانىك بە چالاكانە بگەپن بەدووى ئەو ەي
 دەيفروشتىت. پاشان تۆ ەيواخواز دەبىت بىرۆكەكەت بلاو بىتتەو ە لە
 لەخۆگرانى زووبەزوو ەو بلاو بىتتەو ە بۆ كۆمەلەكانى تر. پاش ئەو ەي

ئەم كۆمەلەيە كالاكەي تۆيان لەخۆ گرت، ئەم كۆمەلەيە باسى دەكەن و
 وەكو ئەوەيە ئەمان كارى فروشتەكەت بۆ بكەن بۆ كۆمەلە گەرەكان،
 نەك تۆ! بەلام لەوانەيە كارىكى فروشياري لاواز ئەنجام بدەن. (موور بە
 دوور و درىژى باسى چۆنيەتى بانگەشەكردن بۆ كۆمەلەكانى ترى سەر
 ھىلەكە دەكات، من پيشبيني ئەم پەرتووكەي دەكەم)

دەبىت كالايەك دروست بكەيت و بەرھەمبەيت ھىندە ناوازە بىت كە
 سەرنجى لەخۆگرانى زووبەزوو پاكىشەيت و ھىندەش گونجاو و
 سەرنجراكىش بىت وا لەم كۆمەلەيە بكات دلخۆش بن لە باسكردنى
 كالاكەت و بلاو كردنەوہى بىرۆكەكەت بۆ كۆمەلەكانى تر.

كامىراي ديجيتالى بۆ ماوہى چەند سالىك نرخی زۆر گران بوو. لە
 سەرەتادا تەنھا خوازياراني تەكنۆلۆژى و كۆمپيوتەر ئەم كالايەيان
 دەكەرى. ئەم كامىرايانە كەمىك لىزانىنى دەويست لە سەرەتادا، لەگەڵ
 ئەمەشدا جۆرەكەيان زۆر باش نەبوو. بە تىپەربوونى كات، كامىراسازان
 سەرقالبوون بە چارەسەر كردنى كىشەكانى ئەم كالايەوہ، بەمەش
 فروشيان زۆر باش زيادى كرد. كامىراي ديجيتالى لە پىگەدان بۆ
 جىگرتنەوہى كامىراي فليم بە تەواوہتى. ئەم گۆرپانكارى لە پى ھەلمەتى
 بانگەشەي چاك و گونجاوہ نەبوو، بەلكو بەھۆى ئەوہوہ بوو كە
 لەخۆگرانى زووبەزوو بە سەر كەوتوانە بىرۆكەي ئەم كالايەيان بۆ
 ھاوپىكانيان باس دەكرد و بلاو دەكردەوہ.

كامىراي ديجيتالى بلاو بۆوہ چونكە ئاسان بەكاردەھىتران و نرخیان لە
 كامىراي فليم ھەرزانتربوو. ئاشكرايە لايەنە باشەكانى ئەم كالايە چيە، بە
 ئاسانى باس دەكرا و بە ئاسانى نمايش دەكرىت و پيشانى كەسەكانى تر

دەدریئت چۆن کار دەکات و ھەركاتێك لەخۆگرانی زووبەزوو کەسیکی
کۆمەڵە ی خاوەن خلیچکانی بدیبا کامیڤرای فلیم بەکاربێنیت ئەمان
راستەوخۆ کامیڤرا دیجیتالیە کەیان پیشان دەدان یان بۆیان باس دەکردن.
ناوازه‌بوون بە شیوەیەکی گونجاو بە دوو پێگە یارمەتیدەرت دەبێت.

یەكەم، وادەکات زۆر بە ئاسانتەر سەرنجی کۆمەڵەکانی بەشی چەپی
ھێلکاریە کە رابکێشیت. دووھەم، وادەکات ئاسانتەر لەخۆگرانی زووبەزوو
باسی کالاکە بکەن بۆ ھاوتاکانیان لە کۆمەڵەکانی تردا.

ئەو بىرۆكانى بلالو دەبنەو، سەرکەوتوو دەبن.

براندېك يان كالايەك ھىچ نىيە لە بىرۆكەيەك زىاتر. ئەو بىرۆكانەى بلالو دەبنەو ئەگەرى زىاترە سەرکەوتوو بن وەك لەوانەى بلالو نابنەو. من بەو بىرۆكانەى بلالو دەبنەو دەلېم (فايرۆسى بىرۆكە). *basically neme* خەلكانى پزىمىو (ئەوانەى بىرۆكەكان بلالو دەكەنەو وەكو ئەوئەى توش بوو بن بە فايرۆسى ھەستىارى) باشتىن كەسن بۆ بلالو كرنەوئەى بىرۆكەكان. ئەمانە ئەو پىسپورانەن كە باسى كاللا نوئىيەكان و خزمەتگوزارىيە نوئىيەكان بۆ ھاوپىشە و ھاوپى و خوازىارەكان دەكەن. پزىمىوئەكان ئەوانەن بىرۆكەكان وەكو فايرۆس بلالو دەكەنەو و پارىزگارى لەم بلالو بونەوئەىش دەكەن. داھىنەران و لەخۆگرانى زووبە زوو لەوانەىيە يەكەم كەس بن كالاكەت بىكىن، بەلام ئەگەر پزىمىوئەىش نەبن، ئەوا بىرۆكەكەت بلالو ناكەنەو. ياخود ھۆكارى ئەوئەى خۆپەرستىن و دەيانەوئەت تەنھا خۆيان كالاكانيان ھەبىت، يان تاقەتى بلالو كرنەوئەى بىرۆكەيان نىيە. بە ھەرحال، ئەمانە وەكو پىگەيەكى داخراوان و بىرۆكەكەت دەمرىت لەلايان.

ھەموو بازارپىك چەند پزىمىوئەكىيان ھەيە. زۆر جار ئەمانە لەخۆگرانى نووبە زوون، بەلام ھەموو كاتىك نا. دۆزىنەو و ھاندانى ئەم پزىمىوانە ھەنگاويكى زۆر گرنگە بۆ دروستكرىنى فايرۆسى بىرۆكە.

كەواتە چۆن بتوانىت بىرۆكەيەك دروست بىكەيت تواناي بلالو بونەوئەى ھەبىت؟ ھەول مەدە كالايەك دروست بىكەيت بىگونجىت لەگەل ھەموواندا، چۈنكە شىتى وا ئاستەمە و دوايى كەس نايەوئەت. تازە ئەو كالايانەى

گونجاون بۇ ھەمووان ھەمووى دروستكراون و گيراون. پىژميوەكان لەم بازارپە زەبەلاحەدا چەندان بىژاردەيان لەبەردەستدايە و زۆر ئاسودەن و ئەگەرى زۆر كەمە بىتوانىت سەرنجيان پابكىشىت.

بۇ ئەوەى بىتوانىت بىرۆكەكەت بلاو بىتەو و بىتە جىى باس و خواس، باشتىن پىگە بىتە لە بە ئامانچ گرتنى بازارپ و كۆمەلىكى بچوك وەك لە بازارپىكى گەرە. لە بازارپە بچوكەكەدا دەتوانىت بەشىك لە سەرنج بۇخۆت پابكىشىت و بىرۆكەكەت بلاو بىكەيتەو، ئەم بىرۆكەيە سەرنجى تەواوى ئەم كۆمەلە بچوكە پادەكىشىت بە شىوہەك ھەرچىەك بفرۆشىت دەيكىن. لەخۇگرانى زووبەزووى ئەم بازارپە بچوكە بەجۆشن گۆيت لىبگىن و بزنان چىت پىيە بۇ فرۆشتىن. پىژميوەكانى ئەم بازارپە بچوكە ئەگەرى زۆر زىاترە باسى كالاكەت بىكەن و باشتىن شتىش ئەوہە تەنھا چەند پىژميوەكى كەمت پىويستە بۇ ئەوہى بىرۆكەكەت بلاو بىكەنەو و بىگەيەننە كۆمەلە گەرەكان.

پاشان ئەگەر لە كارەكەت زانى و بەخت ياوہرت بوو، كالاكەت سەركەوتوو دەبىت. پاش ئەوہى كالاكەت توانى بازارپە بچوكەكە داگىر بىكات، وردە وردە بەرەو كۆمەلە گەرەكانى تر دەپوات.

شتىكى بى ھۆنىە كە ھەندىك كالا سەركەوتوو دەبن و ھەندىك سەركەوتوو نابن. كاتىك قايرۆسى بىرۆكە دروست دەبىت زۆرجار بەھوى ئەوہە ھەموو لايەنەكانى تر كارى خويان كردوو. ئايا رىژەى ئاسان بلاو بونەوہى بىرۆكەكەت چەندىكە؟ ئايا تا چەند خەلكى بىرۆكەكەت بلاو دەكەنەوہ بۇ ھاورپىكانيان؟ ئەو كۆمەلەيەى تۆ بە ئامانچت گرتووہ چەندىك نرىكن لەيەكەوہ؟ ئايا زۆر قسە دەكەن لەگەل يەكدى؟ ئايا

باوه پریان به یه کدی ههیه؟ ئایا ئه و که سانهی بیرۆکه کهت بلالو ده که نه وه
چه ندىک ناوبانگیان ههیه؟ ئایا بیرۆکه کهت کیشی چه نده؟ ئایا ته نه
ئاره زوویه کی کاتییه و و پئویستی به ره واجیکی خیرا ههیه پیش نه وه ی
کالا کهت بمریت؟ یان بیرۆکه کهت خوئی که وتوته سه ر قاچی خوئی و
ده توانیت به تیپه رپوونی کات بلالو ببیتته وه؟

هه موو په ره پیدانی کالاً نوییه کانت به م شیکاریه دا بیه، پاشان بۆت
ده رده که ویت کام بیرۆکه ئه گهری زیاتره سه ر بکه ویت و بلالو ببیتته وه.
نه وه ی ئه گهری زیاتر بوو شایه نی پاره خه ر جکردن و بانگه شه یه.

ھەلە لىك تىگەشتەنە گەورەكە

كىشى ئۇ پەرتووكانى لى سەرەتاي ئىم پەرتووكەدا پېشىنىپ بىر
كردن (پەرىنە ۋە بەسەر كەلپنەكەدا، نوكى لوتكە، بلاۋ كرىنە ۋە
فايرۆسى بىرۆكە) ئۇ ۋە يە زۆرىنە بازاپگەرەكان پىك لى بىرۆكە
پېچەۋانە ئىم پەرتووكانە تىدەگەن.

ئۇ بازاپگەرەكانە ئىم پەرتووكانە يان خويندۆتە ۋە زۆر جار ۋاي بۇ دەچن
بىرۆكەكانى ناۋ پەرتووكەكان ساختەن ۋ پاست نىن ۋ لى ھەزارجاردا
جارىك كار دەكەن ۋ سەرگەۋتوۋ دەبن. كاتىك بىرۆكەيەك دەپتە
فايرۆسى بىرۆكە، بەسەر كەلپنى كۆمەلەكاندا دەپەرىتە ۋە دەچىتە
لوتكە، ھەموۋ بەكاربەرەكان سەرقال دەبن بە بلاۋ كرىنە ۋە بىرۆكەكەت
لى كەسىكە ۋە بۇ كەسىكى تر، تۆش دەتوانىت پالى لى بدەيتە ۋە
چاۋەپى سەرگەۋتنى كالاكەت بىت.

لى ھەمان كاتدا، كەسە نەگبەتەكانى پىرۆكتەر ۋ گامبىل ۋ ناكى ۋ
كۆلگەيت-پامۆلىف نىزىكە ۋ مىليار دۆلار خەرچ دەكەن لى سالىكدا تەنھا
لەبانگەشەدا!

دەزانى چى؟ ھەردوۋ ئۇ دوو كۆمەلە كەسە ۋ سەرەۋە ھەلەن! لى
كاتىكدا ھەندىك جار فايرۆسى بىرۆكە بەھۋى بەختە ۋە دروست دەپتە
(ۋەكو ھەندىك گۆرانى ۋ كالاى سەيروسەمەرە)، بەلام زۆرىنە جارەكان
كالاكان سەرگەۋتن بەدەست دىنن لى ۋە ۋ كەسىك باسى بكات بۇ
كەسىكى تر ۋ ئەمەش بە ھەۋانقە دروست نەبوۋە بەلكو زۆر بە ۋىيى
ھەزمارى بۇ كراۋە.

بازارگه‌پی له سه‌رده‌می پاش بانگه‌شه‌ی سه‌ر ته‌له‌فیزۆندا بریتی نیه له دروستکردنی کالایه‌کی سه‌رنج‌راکێش یان جوان یان هه‌زه‌لی یان هه‌رچه‌ك بیٲ. به‌لكو بریتییه له‌وه‌ی کالایه‌ك دروست بکه‌یت وه‌کو فایرۆس بلاو ببیته‌وه. ئه‌و کالایانه‌ی که‌لێن و که‌نده‌کان ده‌په‌پێن و واده‌که‌ن به‌کاربه‌ره دوودله‌کانیش بیانکړن، ئه‌م کالایانه ئه‌گه‌ری زۆر زیاتره سه‌ربه‌که‌ون وه‌ك له کالاکانی تر. ئه‌و خزمه‌تگوزاریانه‌ی شایه‌نی باس کردن بن دلتیابه باس ده‌کړن.

ئه‌و هه‌موو پاره زۆره‌ی به‌کاری دینیت له‌ کړینی بانگه‌شه‌ی سه‌ر ته‌له‌فیزۆن و بانگه‌شه‌ی سه‌ر کاغه‌ز و دروستکردنی بانگه‌شه‌ی تردا هه‌مووی به‌ خه‌سار ده‌یوات و هه‌چ سودی نابێت. ئه‌گه‌ر بازارگه‌پی هه‌چ زیانیکی نه‌بیٲ ئه‌وا زیانی ئه‌وه‌ی هه‌یه که کاتیکی زۆر به‌ فیرۆ ده‌دات و زۆر گران به‌هایه. که‌واته‌ بۆ ئه‌م هه‌موو پاره‌یه له سه‌ره‌تاوه به‌کارناه‌یینیت بۆ دروستکردنی کالایه‌کی ناوازه؟ ئه‌وه بزانه کالای ناوازه هه‌رزان نیه و ئاسان نیه، به‌لام دلتیابه‌ باشترین ستراتیژییه ته‌ بۆ سه‌رکه‌وتن و گه‌شه‌کردنی کالاکه‌ت.

مانگای مۆر هه‌رزان نیه و ئاسان نایه‌ته‌ ده‌ست. پێویسته له‌وه‌ تیبگه‌ین وه‌به‌ره‌یێنان له‌ دروستکردنی کالایه‌کی ناوازه‌دا هه‌نده‌ی کړینی بانگه‌شه‌یه‌کی زۆر مه‌زن باش و به‌سوودتره.

كى گوى له بانگه شه كهت ده گرى؟

كه ميگ تاوانبارم به به راوردىكى له پاده به دهر. له گهل هه موو ئه و بانگه شه زۆره ي سهر ته له فيزۆن و پيشبيني له ناوچوونى راگه ياندنه ي له ئارادايه، به ئاسانى پيشبيني ئه وه ده كرىت كه بانگه شه كان چيتر كارى خويان ناكهن و سهركه وتوو نين، هه موو به كار به ران بانگه شه كان پشتگوى ده خهن و گوپيان پينادهن.

خوى له راستيدا بانگه شه كارى خوى ههر ده كات، به لام شته كه ئه وه به وه كو جارن سهركه وتوو نيه و تيچوويان زۆر گران بووه، به لام به شى خويان سهرنجى به كار به ر پاده كيشتن و فروش زياد ده كهن. بانگه شه ي به ئه مانجگيراو بو كۆمه له يه كى ديارىكراو له بووى تيچووه وه زۆر باشتره، كه چى زۆربه ي بانگه شه كان به هه به مه كيه و هيچ كۆمه له يه كى به ئامانج نه گرتووه. ئه م بانگه شان هه وه كو گه رده لولول وان و خويان ده كيشتن به هه موو شتيكدا به هه مان شيوه به بى ئه وه ي بزانييت كى چى ده وييت و چى پيوسته. ليره دا پاره و كاتيكي زۆر به فيرۆ ده روات، كه واته ده توانين بلتين بانگه شه كه ليره دا كارى خوى نه كرد و شكستى هينا. به لام جاروبار كارى خوى ده كات و ده زانييت بازار و خه لكى چييان ده وييت و چييان پيوسته، جاروبار! ئه م هه نديك جاره ش زۆر ده گمه نه، هينده ده گمه نه كه واده كات زۆربه ي كاته كانى تر پاره و كات به فيرۆ بدات. ئه م به فيرۆدانه ش پووده دات چونكه بانگه شه كان خه لكانيك ده يانبينن ئه وه ي له بازاردايه نايانه وييت، يان ئه و كه سانه ن تاقه تى باسكردنى كالاي نوپيان بو هاوپى و هاوتاكانيان نيه. به لام بانگه شه ي جياواز كارى خوى ده كات،

چۈن؟ باشە بۆچى ھەندىك بانگەشە بۆ ھەندىك كالا زۆر سەرگە وتوۋە و
لە كاتىكدا بانگەشە كانى تر شكست دىنن؟ بۆچى ئايا ئەو بانگەشە بچوكە
نوسىنانەى سەر گوگل زۆر بە باشى كارى خويان دەكەن لە كاتىكدا
بانگەشە پراوپرە رەنگدارە برىقە دارە كانى سەر ياهوو ھىچ باش نىن و
شكست دىنن؟

دەبىت لە پوانگە يەكى دىيەۋە پروانىنە ئەو ھىزەى لە ھاۋكىشەى
بازارگە پىدايە. كاتى خۆى بازارگە پان كۆمەللىك بە كاربە رانىان دەكرە
ئامانچ. شارە زايانى بانگەشە بە سەختى كارىان دەكرە بۆ دلتىابوون
لەۋەى بانگەشەكە گونجاۋە لەگەل ئەو كۆمەلە بە كاربە رە دىارىكراۋە دا و
بانگەشەكە لە راگە ياندندە بلاۋ دەكرەۋە بۆ ئەۋەى ئەو كۆمەلە يە
بىيىنن و گوۋى بىستى بىن. ئىتر چۆن و كەى بانگەشەكە بلاۋ دەكرەۋە
ھەموۋى لە دەستى بازارگە پاندا بوو. ئەمىر، پىچەۋانەى ئەۋەى سەرۋە
پاستە. ئەمىر بە كاربە ر خۆى برىار دەدات، بە كاربە ر برىار دەدات ئايا
سەرنجت بدەنى و گوۋى لىبگرن يان پشتگوۋىت بخەن. ئەى چۆن برىار
دەدەن؟ ئايا ھەندىك بە كاربە ر ئەگەرى زىاترە گوۋىگى بانگەشەكان بن
دەك لەۋانى دى؟ ئەۋانەى گوۋى دەگرن چى جودايان دەكاتەۋە لە
بەكاربە رانى دى؟ نەئىنە گەۋرەكەى بانگەشەكانى گوگل لەۋەدايە
دەقاۋدەق و بە تايبەتى بۆ ئەو كەسانە دەنئىردىت كە ئەگەرى زۆرى
ھەبىت كالاكە بىكپن و بىانەۋىت و پىۋىستىان پىبىت. ئەگەر ھەر وشە يەك
لە سىرچ (گەران) ى گوگلدا بنوسىت دەبىنىت پاش ماۋەيەكى زۆر كەم
بانگەشە يەك لە سەر ھەمان بابەت دەبىنىت! ئەم بانگەشە سادە بىدەنگە
بەراۋرد بىكە بە بانگەشە يەكى دەنگ زلى نەخۋازاۋى داچىرپنە ر بۆ

بەکاربەرێک کە تاقەتی بانگەشەیی نەبێت! دیارە جیاوازیە کە زۆر گەورە و
ئاشکرایە.

بەلام شتێکی شەهە ئەوەیە لە هەموو کاتێکدا و لە هەموو شوێنێکدا
کەسان و بەکاربەرانی ئەم هەمیشە گۆیکانیان قولاغ دەکەن بۆ
بانگەشەکان. ئەم کەسانە دەیانەوێت بزانی چیت پێیە. ئەم کەسانە
داواکاری پێشکەشی گۆشەر و پۆژنامەکان دەکەن بۆ بەشداریکردنی
مانگە و سەردانی مەلپەرەکان دەکەن بۆ گەپان بە دووی زانیاری
زیاتردا. هەندێک لەم کەسانە جاریوە ها هەیه کالاکە دەکەن و
هەندیکیشیان تەنها چاوە دەگێڕن. بێرۆکە گەورە کە ئەمەیه:

کاریکی هەلە و بێهودەیه بانگەشە بۆ هەموو جۆرە کەسێک بکەیت
(بێجگە لە بەکاربەرە خاویارە کاریگەرەکان) تۆ لە کاتێکدا دەبێت
دەست بکەیت بەم بانگەشەیه ئەگەر بەکاربەرانی بە دووی یارمەتیدا
دەگەپان و لە شوێنێکدا بن بانگەشەکەت ببینن. بێگومان بانگەشەکردن
بۆ کەسێکی خاویار بێرۆکەیهکی زۆر باشە، بەلام سەرکەوتنە گەورە کە
کاتێک پوودەدات ئەگەر ئەم کەسە باسی کالای بێرۆکەکەت بۆ هاوێ و
هاوتا و هاوپی شەکانی بکات.

وەکو ئاشکرایە، دۆزینەوهی ئەم کۆمەلە تاییبەتە بۆ بانگەشەکەت زۆر
دەگمەنە. زۆربەی کات تۆ دەبێت خەریکی دروستکردنی کالای ناوازهکەت
بیت، کالای خزمەتگوزاری و تەکنیکیکە هێندە بەسوود و سەرنجراکێش
و نایاب و شایستەیی باسکردن بێت وایکات کە سەکان ئامادەیی گۆیگرتن
بن لە بانگەشەکەت و بزانی چیت پێیە بیلێت. کەواتە دەبێت ئەو کالای
خزمەتگوزاریانە دروست بکەیت کە بازار بە دوویدا دەگەرێت.

گزيكردن

• JetBlue Airways گزى دهكات، ھەيكەلە ھەرزانەكەيان و
فېركەخانە نوپپەكانيان و ستافە گەنجەكەيان وادەكات بالادەست بن.

• Starbucks گزى دهكات، دياردەى ميڭى قاوۋە خواردنەوۋە لەلايەن
ئەم كۆمپانىيەوۋە داهيترا، كەواتە لە ھەر كاتتەك و لە ھەر شوپىنىڭدا بىن و
بىر لە قاوۋە بىكەينەوۋە ئەم كۆمپانىيەمان دىتەوۋە ياد.

• Vanguard گزى دهكات، سىندوقى ئامازەدەرەكەيان تىچوۋى زۆر
كەمە و ئەمەش وادەكات ئاستەم بىت بۆ كۆمپانىياكانى تىرى ئالوگۇپى
دراو بتوانن پىكابەرىيان بىكەن

• Amazon.com گزى دهكات، گەياندەنە خۇپاييەكەيان و بىژاردە
زەبەلاھەكەيان وادەكات زۆر بالادەستىر بن بەسەر كۆگا ئۇنلاينەكانى
تردا.

• Google گزى دهكات، ئەمان لە ھەلەكانى پابردوويانەوۋە
فېرېوون و ھەلەى ھاوتاكانيشيان دووبارە ناكەنەوۋە.

• Wendys گزى دهكات، چونكە لىستى خواردنەكانيان
بىژاردەى زۆرى تىدايە و تەنھا لە بەشى زەلاتەدا چەندان جۇريان ھەيە و
ئەمەش وادەكات بازارپىان بە شىۋەيەك لە شىۋەكان بۆخۇيان
داگىر كىر دىت.

- Ducati گزی دهکات، چونکه ماتۆرسکیل بۆ هه موو که سیک دروست ناکه ن، به لگو ماتۆری ئاست بهرز و نایاب دروست دهکهن و هه موو سالتیکیش بریکی باشی لیده فروشریت.
- HBO گزی دهکات، چونکه تهنایه ک شه وله هه فته که دا بهرنامه پژی دهکهن بۆ په خشکردن و به ئاره نووی خویان ده توان کاته کانیان بۆ ته رکیزکردن و وه به رهینان و شتی تر ته رخان بکه ن. هیچ کام له م کۆمپانیایانه ته کنیکه کۆنه کانی بانگه شه کردن به کارناهیتن بۆ سه ره که وتنی کالاکانیان. بۆیه به لای پکابه ره سه رلیشیواوه دوودله کانیانه وه واده رده که ویت ئه م کۆمپانیایانه هه ر خه ریکی گزیکردن بن و په پره وی یاساکان ناکه ن.

ئه ی تۆ بۆ له م گزیه ی ئه مان ناکه ییت؟

كى گرنگىت پىدەدات؟

تۆ ناتوانىت بە رۆر وا لە خەلك بىكەيت گويىت لى بگرن. بەلام دەتوانىت
بزانىت كى ئەگەرى ھەيە گويى بگريىت كاتىك بانگەشەي كالاكەت دەكەيت
و پاشان دەتوانىت پاىە دروستەكانى بانگەشەكردنىكى تايىبەت بۆ ئەو
كەسە دروست بىكەيت تا سەرنجى رابكىشىت و كالاكەت بگريىت.

تەنانەت ئەگەر كەسىك گويىشت لىبگريىت كاتىك بانگەشە دەكەيت دەلىلىت
كالاكەي من "باشترە" و "ھەرزاترە" و "ئاسانتر بەكاردەھىنريىت" ئەو
تەنھا كاتت بەفیرۆ داوھ. چونكە ئەو كەسانەي خوازيارى كالای نوین و
پىويستيان پىيە ئامادەن گويى لە بانگەشەي كالاكەت بگرن تەنھا ئەگەر
كالاكەت ناوازە بىت، ئەگەر كالاكەت ناوازە نەبىت ئەو كات و پارەت
بەفیرۆ داوھ و ھەكو ئەو ھەيە لە بەرچاوان ون بىت.

پرسیارى ئەو ھەي "كى گويى دەگريىت؟" نەك تەنھا دەبىتە سەرکەوتنى
كالاکان، بەلكو ھەموو بازارپىش بەرپۆھ دەبات. مۇسقىاي كلاسيكى ھەكو
نمونە ھەردەگرين. پىشەسازى مۇسقىاي كلاسيكى لە ئىستادا
بەشىو ھەيەكى فەرمى بەرھەمەرگ دەچىت. مۇسقىا نوپىەكانى ئەم
سەردەمە جىي ھەمووى گرتۆتەو، ئۆركىستراكان چىتر تۆمار ناکرين.
مۇسقىاي كلاسيكى نوئى نابىنريىت خەرىكى تۆمارکردن بىت.

بۆچى؟ چونكە كەس گويىان لى ناگريىت.

خەلكى ھەر جۆرە مۇسقىايەكى بوپىت لە بەردەستى دايە و ھەموو جۆرە
مۇسقىاكان تۆماركراون و بە باشترین ئاستيش. كەواتە خەلكى بەدووى
مۇسقىاي نوپدا ناگەريىن.

بەھۇي ئەۋەي خەلگەنى پۇمىو ۋەستاون لە گەپان ۋە ھەموو كۆمەلەي سەرچەماۋەكەش كە چاۋەپىي ئەم كەسانەن ۋە ھىشتا گوي لە رادىو دەگرن سەرقالن بە كرىنى مۇسقىي ھەرزان بە ھاۋە. كۆمپانىياكانى تۆمار ۋە ئۆركىستراكان پارەي تەۋاويان دەست ناكەۋىت. بەھۇي ئەۋەي گويگران ۋەستاون لە گەپان، كەۋاتە مۇسقىي دارپۇزەرانىش خوييان داۋەتە فلىمسازى يان كارى تر بۇ پەيداكرىنى بىزىۋى ژيانيان. ئەم دۇخە ۋەكو ئەۋەيە قەيرانى سەرنجراكىشان بوونى ھەبىت ۋە سەرنجراكىشانگەمارۇ درابىت، ھىچ كەس لە پىشەسازى مۇسقىدا ھىندە پارەي نىە ئەم راستىە بگۇرپىت. بەم ھۇيەۋە تەۋاۋى بازارى مۇسقىي پەكى دەكەۋىت ۋە جۇلە دەۋەستىت. (ئەمانەي پىشوو ھەموۋى باسى مۇسقىي كلاسكى دەكات).

بىرۆكەي ئەمەي باسەم كىر بىرىتى "نىە" لەۋەي پىشەسازى مۇسقى دەست بگەن بە بىركرىنەۋە لە پىگەيەكى باشتىر بۇ چارەسەركىرىنى ئەم كىشەيە. چۈنكە پىۋىستىيان بەۋە نىە شىۋازىكى باشتىرى بانگەشەكرىن بگىرنە بەر. بىرۆكەكە لىرەدا بىرىتىە لەۋەي پىگەيەكى باشتىر بوونى "نىە". كۆمپانىيائى مۇسقىيائى (Naxos) ئەۋانەي سىدى ۸ دۇلارى دەفروشن فروشىيان زۇرباشە. بۇچى؟ چۈنكە شىۋازى بازارپگەپىي كالاكەيان پىكخستوو بە شىۋەيەي كىرپارەكان دەيانەۋىت كە بىرىتىە لە سىدىەكى باش ۋە ھەرزان لە مۇسقىيەي پىشتىر بىستويانە. ئەم كۆمپانىيائە كارىكى باش دەكات. چۈنكە بازار چىتر تاقەتى گەپانىيان نەبوۋ بەدوۋى كالاى تردا، لەبەر ئەۋە ئەم كۆمپانىيائە بىردىەۋە ۋە سەركەۋتوو بوو.

كۆمپانىيائى سۆنى بۇ مۇسقىيائى كلاسسىكى ئاتوانىت پىكابهرى لى گەل ئەماندا
بىكات چۈنكى سۆنى لى سەر ئاستى بەرھەمەكانىيان پىكخراو نىن يان ئاستى
بىرەودانىيان پىكخراو نىيە تا بتوانن بىبىنەنەوۈ و سەرگەوتووبىن.
كەواتە لى گىانەلادان.

كاتىك دووچارى بازار و كۆمەلە كەسانىك دەبىتەوۈ كە تاقەتى
بانگەشەيان نەبىت، باشتىن و ژىرتىن پىلان بىرىتە لى وازمىنان لى و
بازارە. پىلانى جىگرەوۈ بىرىتى دەبىت لى وەى بىرۈكە و بەجەرگى
پىوستەت مەبىت بۇ داھىنان و دروستكردنى مانگا مۇرەكەت (كالى
ناوازە) تا خەلكى بىانەوېت و ھىچ نەبىت گوى لى بانگەشەكەت بىگرن.

ھەموو كړپياران و به كاربه ران وه كو يه ك نين

نوسەر Michael Schrage شتيكى نوسى له سەر بانكيك، ئەم بانکە بۆى دەرکەوت ۱۰٪ ى كۆى ھەموو به كاربه رەکانى پۆزانە سیستمە ئۆنلاینە کەى بانکە به کارديښ، ئەوانه يتر تەنها مانگى جاريك سیستمە کە به کارديښ. کاتيک سەرەتا ئەم بابەتە دەبينيت، له وانه يه بلانيت دەبييت بانکە کە بوه ستيت له خەرچکردنى پارە بۆ ئەم خزمەتگوزارى ئۆنلاینە چونکە تەنها رېژەيه کى کەم له به کاربه رانى به کارى دەهيښن کە بریتين له کۆمەلەى دامينه ران و کۆمەلەى له خوگرانى زووبه زوو. به لام پاش قول بونه وه له بابەتە کە بينرا ئەم رېژە کەمه برى { سەدا ۷۰ پياره دانراوه کانينانکه که بوون.

به تەماشاکردنيكى خيږاى هيلکاربه کەى به کاربه ران، واى بۆ دەچيت کۆمەلە باشه خرپنه پارە داره کە ئەوانه ي ناوه راستن، چونکە خەلکانينكى زۆرى تيدايه و پارەى باشيان پييه. به لام ئەمە به دەگمەن راسته، زۆرجار به شه پرفروشە کە يان له مسەرى هيلە کەن يان له وسەر. ئەم بانکەى باسماڼ کرد دەتوانيت تەركيز بکاته سەر ئەم دوو کۆمەلەيه ي سەرەتا و به مەش دەتوانيت به کاربه رانى تر پابکيشيت بۆخوى و به کاربه رە خاو و خليچکە کان و ئەوانه ي خويان له مەترسى لادەدەن دەتوانن به دووى بانکى تر دا بگه پيښ.

بەكاربەرەكانت جيا بگەوہ. ئەو كۆمەلەيە بدۆزەوہ كە قازانجەينەرترين
(زۆرترين بېت ليدەكېن). ھەروەھا ئەو كۆمەلەيەش بدۆزەوہ كە وەكو
پژميوەكان بېرۆكەكەت بلاو دەكەنەوہ. پېگەيەك بدۆزەوہ بۆ چۆنيەتى
پەرەپيدان و بانگەشەكردن و خەلاتكردن بۆ ھەركام لەم دوو كۆمەلەيە.
ئەوانى تر پىشتگوى بخە. بانگەشەكانت (لەگەل كالاكانت!) پىوست ناكات
بۆ ھەمووان بىت. بانگەشەكانت (لەگەل كالاكانت) بۆ ئەو بەكاربەرەكانە
بگونجىنە كە زۆرترين بېت ليدەكېن، ئەمە ئەگەر توانىت بەكاربەرەكانت
ھەلبۇزىت.

ياساي ژماره گه وره كان

سيحر و نهيني راگه ياندىنى بهربلاو و توپى ئىنته رنيت نهويه هموى ژماره ي زه به لحيان هيه، بۆ نمونه ۲۰مليۇن كەس تە ماشاي فلان زنجيره دراماده كەن، ۱۰۰مليۇن كەس تە ماشاي فلان وەرزشده كەن، يەك مليار كەس تە ماشاي بۆنه يەك ده كەن، ۳مليۇن كەس فلان به رنام به كاردىتن، ۲۰مليۇن كەس خويان له فلان به رنامە د اتومار كوردوه، نه مانه هموى له هه مانكاتدا، نه مژمارانه به راستى سەر سوپه يته روزه به لاجن.

ئەي باشه ئەگەر له ويەك مليار كەسەي تە ماشاي بۆنه يەك ده كەن تەنها هەزار كەسيان كالاگه تيان كرى؟ يان هەر خيزانتيكى چين تەنها يەك فلس ت بۆ بنيرن چەند ده كات؟!

له هه مان كاتدا كيشه يەكى ئەم ژماره زه به لاجانه نهويه تو ئەگەر بانگه شه كەت ۱۰۰مليۇن كەس تە ماشاي كرد به لام تەنها پيژەي ۱۰۰۰۰۰۰۰ كەسيان بپياريد اكالاگه ت بكين، ئەمە واتە توانيوتە تەنها يەك كالا بفروشت!

چەند سالتيك له مەو به ر من پيشبيني ئەوهم كرد بانگه شه ي سەر ئىنته رنيت (بانەر) به رهو له ناو چوون ده چييت، به لام خەلكى گالته يان پيم ده هات. له و كاته دا نرخى هەر هەزار بانه ريك تەنها ۱۰۰ دولاريو.

زور دواي ئۈە بانگەشەكاران بۇيان دەرکەوت لەگەل کړېنى ھەر ھزار بانگەشەيەکی سەر ئىنتەرنېت سفر کلیکیان لیدە کریت! لیرەدا ھاوکیشەي ژمارە زەبەلاحەکان کەوتەوہ کار، چونکە تەنھا پېژەي ۰۰۰۰۰۱.. کەس کلیکیانلە ھەزاربانەردە کرد! ئەمەشە ھاینە بوو.

ئەمپۆ، نرخى ھەزار بانە ھەر زۆر ھەرزانە! لەگەل کەسیکدا گرەوم کرد وتم من بايى ۶۰۰ دۆلار بانەردە کړم کە دەکاتە ۳۰۰ ملیۆن بانەر، ئەمە شواتە ھەر ھاوالاتیەکی ئەمریکایەك بانەري ئىنتەرنېتی بەردەکەویت، بەلام گرەوہکەم دۆرانەد چونکە لەو بانگەشە ۳۰۰ ملیۆندانەيەدا تەنھا بايى ۵۰۰ دۆلار کالام بۆ فرۆشرا!

لەگەل ئۈەي بەکاربەرەن باشتر و باشتر فیردەبن ږاگەیاندن و بانگەشەي بەربلاو پشستگوي بخەن، بانگەشەي بەربلاو شکست دینیت لە کارەکید! بېگومان ھەموو کاتیک چەند لایەنیک ھەن بە پېچەوانەي یاسا و پېشبینیەکانەوہ کاری خویان ھەر دەکەن. بەلام بە گشتی، بانگەشەي بەربلاوی ئاسایی قوربانى ئەم یاسا دووبارە نەبۆوہیە.

کۆمپانیایەکی دەنگ ھەبوو زۆر شارەزا بوون و کالای نایابیان ھەبوو، ئەم کۆمپانیایە لەگەل فرۆشیارانى سیدی و قاوندا مامەلایان دەکرد. ئەم کۆمپانیایە دەیزانى لە ھەرساتیکدا چەند سیدی و قاون دەفرۆشريت لە ھەموو ولاتەکەدا.

ئەوہي سەيروسەمەرەيە ئۈەيە کۆمپانیاکانى سیدی گۆرانى فرۆشیان زۆر خراپە.

لە ۲۰۰۲ دا پۇرنامەيى نيوپۆرك تايمز ئەۋەي خستە پوولە زياتر
لە ۶۰۰۰ ئەلبومى گۇرانى لە لايەن گۇرانىيېژانى بالاۋە تەنھا ۱۱۲ ئەلبوم
فروشراۋە كەدەكاتە ۰۰ ۵۰ ھەزار سیدی.

ئەمە شۋاتە جاريۋاھەيە لە ماۋە چەندە فته يە كيشداتە نھايە كسیدینا فروشى.
باشە چى تیدە چیت كە سىك بدۆزیتە ۋە ۋ بانگە شەكەت ببینیت و
ۋايلیكەيت بچیتە دوكانى سیدیەك و سیدیەكەت بكړیت؟ كاریكى زور
زەحمەتە. لە ھەموو بازارپكدا، براندیكى براۋە و سەرکەوتو ھەيە، ئەم
براندە بالادەستترە بە سەر ھەموو براندەكانى تردا. جا گرنگ نیه
براندەكە چیه، ئایا بەرنامەي كۆمپيوتەریە، ستایل و فاشنە، گۇفارە،
مالپەرە، ئارایشتگایە، ھەر چیهك بیت ئەمان قازانچ دەكەن. براندەكانى
تریش ھیچ ھەلىكى پيشكەوتنیان لە بەردەمدا نیە. راستە بەكاربەرئى
زور زور ھەن، بەلام ھەموویان سەرقالن، كەواتە بەكاربەرە سەرقالەكە
كالا لە براندە سەرکەوتو ھەكان دەكړیت. بېگومان ئەگەر ئەم براندە
سەرکەوتوانە ۋەستان لە دروستكردنى كالاى سەرنجراکیش جا ئوتۆمبیل
بیت، خواردنەۋە بیت، گۇفار بیت یان ھەرچیهك، زووبەزوو فروشیان
دەۋەستیت و براندی پيشەنگى تر دینه كایەۋە.

لیکۆلینەۋە لە دۆخی Chip Conley

ھاوپی و ھاوپی شەم، Chip Conley زیاتر لە دوازدە ئوتیل لە سان
فرانسیسکو بەپیۆە دەبات. یەكەم ئوتیلی بە ناوی فینیکس
(Phoenix) ھەبوو، ئەم ئوتیلە لە یەكێك لە ھەرە خراپترین
گەرەكەكانى ناوشاردابوو.

هاورپكەم بە پارەيەكى نۆر كەم ئوتىلەكەي كرى. ئەم كەسە دەيزانى ئەم ئوتىلە بۇ ھەموو كەسىك نىيە و ھەموو كەسىك نايەت بىمىننەو تىايدا. لە راستىدا ھەرچىيەكى بىكردايە لەم ئوتىلە ھەر بە دەگمەن خەلكى دەھاتن بىمىننەو تىايدا.

خۆى لە راستىدا (بە دەگمەن) ھەر بەشى خۆى باشە و ئوتىلەكەت دەزىننىت ئەگەر ئوتىلەكەت دە بۇ دوازە ژوورى تىدا بىت. ھاورپكەم دىزايىنى ئوتىلەكەي گۆپى، بە پەنگى تىكەل و پىكەل و دروشاۋە بۇياخى كىرد و گۆشارى سەيروسەمەرەى لە ھەموو ژوورەكاندا دانا و داۋاى لە ھونەرمەندىكى ناۋازە كىرد ناۋەوزى مەلەكەى بۇ بۇياخ بىكات و بانگەيشتى باندى گۆرانىيىژانى (پۆك) كىرد بىمىننەو لە ئوتىلەكەيدا.

تەنھا لە ماۋەى چەند مانگىكى كەمدا، پلانەكەى كارى خۆى كىرد و سەر كەوتوۋ بوو. نەينى ئەم ھاورپىيەم لەۋەدا بوو بە ويستى خۆى ئوتىلەكەى وا دىزايىن كىرد كە بۇ ھەموو كەسىك نىيە و تەنھا چىيىنكى كۆمەلگە مەيلىان بەلاى ئەم جۆرە پەنگ و ستايەدا دەچىت، كە بىرىتى بوو لە ئوتىلەكى دىزايىنكراۋ بە گۆرانى پۆك لە سەنتەرى شارى سان فرانسىسكوۋدا. خەلكى بەدوۋى ئەم ئوتىلەدا گەران و دۆزىانەو.

لىستىك لە پىكەبەرەكانت دروست بىكە كە نايانەۋىت كالاكانيان بۇ ھەموو كەسىك بىت. ئايا ئەم پىكەبەرەنە پىشى تۆيان داۋەتەو؟ ئەگەر تۋانىت بازارپىكى كىز دەستىشان بىكەيت بۇ ئەۋەى بالادەست بىت تىايدا، چى بازارپىك دەبىت؟ ئەى بۇ كالايەك دروست ناكەيت پىكەبەرى خۆتى پى (بىكەيت؟ كالايەك تەنھا سەرنجى خەلكانى ئەم بازارپە كزە پىكەيشتى؟)

كىشەى مانگاگە

...برىتيە لە كىشەى ترسان

ئەگەر دروستكردنى كالاىەكى ناوازە ھىندە كارىكى ئاسان و بى كىشە و
ھەرزان بوايە، بۆچى ھەمووان خەرىكى دروستكردنى ئەم كالا ناوازەيە
نەدەبوون؟ بۆچى كالاى ناوازە ھىندە سەخت و زەحمەتە؟

ھەندىك كەس ھەزدەكەن تۆ وا باوەر بىكەيت كە بىرۆكەى مەزن زۆر كەمە
يان كالا و پىشەسازيەكانيان و كۆمپانىاكانيان ناتوانىت پىشتىوانى لە
بىرۆكەى مەزن بىكات. ئەمەش بىگومان قسەى ھىچە!

دروستكردنى مانگای مۇر (كالاى ناوازە) دەگمەنە چونكە خەلكى
دەترسن.

ئەگەر تۆ ناوازە بىت، ئەگەرى زۆرە ھەندىك كەس چاويان پىتدا
ھەلنەيت! ئەمەش پىناسەى ناوازە بوونە خۆى لە خۆيدا. ھىچ كەسىك
بە كۆى دەنگ ستايش ناكىت، ھەرگىز شتى وا پوونادات ھەمووان تۆيان
بەدل بىت. لەم دۆخەشدا باشتىن شتىك كەسانى ترسنۆك و بى غىرەت
بىانەوئەت ئەوئە تىبىنى نەكرىن و دەرنەكەون. پەخنە لەو كەسانە
دەگىردىت كە بە پىوھ دەوھستەن و سەر بلندن.

ئەرى بەراست تۆ لەكۆى فىرى شكست ھىنان بوويت؟ لەكۆى خويندوتە
كە شكست بىنىت؟ ئەگەر وەكو زۆربەى ھاولاتيان بىت ديارە لە پۆلى
يەكەمەوھ دەزانىت شكست چىە و باشتىن شتىش برىتيە لە خۆ

گۈنجاندىن لەگەل ئەوانى تر و زۆر پىرسىيار نەكردن و ئەنجامدانى ئەركى
مالەو و بەگويكردنى زۆرىنە.

ئىمە قوتابخانەكانمان وەكو كارگە بەرپۆە دەبەين. مىدالەكان پىز
دەكەين و دابەشيان دەكەين بە سەر ئاستەكاندا و زۆر كاريان لەسەر
دەكەين تا هيچ ھەلە و كەموكوپيەكيان تىدا نەبىت. ھەر كەسيك جياواز
بىت لەوانى تر و پىش بکەويت و ژاوەژاوە دروست بکات بە شكستخواردوو
دادەنریت لەلامان!

سەركيشى نەكردن و خو نەدانە بەرمەترسى و پەپرەوكردنى
ياسادانراوەكان بەلامانەو بەشتىن پىگەن بۆ خوڵادان لە شكست ھىنان.
لە قوتابخانەش بە ھەمان شىو ھىر دەكرىن. بەداخەو ھەم ياسايانە
بۆنەتە نەخشى سەر بەرد بەلاى ھەندىك كەسەو، زۆرجار ھەم كەسانەش
كەسانى پلەدار و دەست پۆشتوون! ھەم نەخشى سەربەردە بوو بە
خو، خوويەكى زۆر خەتەرنەك. دلنبا بە ھەمانە دەبنە ھۆى شكستىنانەت.
{ لە بازارپىكى جەنجالدا، خو گۈنجاندىن لەگەل چواردەورتدا دەبىتە شكست
ھىنان. لەم جۆرە بازارپەدا ئەگەر ناوازە نەبىت و لەسەر قاچەكانت
نەوەستىت وەكو ئەو ھەيە خۆت شارەبىتەو.

نوسەر (Jon Spoelstra) لە پەرتووكى (بازارگەپى شېروشىتەنە)
دووپىيانى ناوازەبوونى كالا دەخاتە پوو. ئەگەر لە دۆخىكى سەختى
دارايىداين، ھاوتە و سەركەت پىت دەلین كاتى ئەو نە كالاى
ناوازە دەربەكەيت و پارەى تەواويشت پى نە. دەبىت پارەى زىادە خەرج
نەكەين، ئاگادارى خۆت بە، سەركيشى مەكە، پارەى ئەو ھەمان پى نە

هەلە بکەین. بەلام کاتیک دوخی دارایی باش دەبێت، هەمان ئەم کەسانە دەلێن گوێی مەدەرێ و ترست نەبێت.

هەوالە خوشەکە ئەوەیە تا داناتر بیت کارەکەت بەلاوە ئاسانتر دەبێت. چونکە زۆرینهی کەس لە کالای ناوازه دەترسن، لێرەدا دەتوانیت بە هەولێکی کەمتر تۆ کالایەکی ناوازه دروست بکەیت. ئەگەر زۆرینهی خەلکی نەیانەوێت هەستە سەرپێ و دەربکەون، ئەوا تۆ کێشەت نابێت و کالاکەت سەردەکەوێت.

کەواتە دوو بژاردەمان هەیە: یان ئەوەتا نادیار بین و خۆمان بشارینهوه و نەناسراو بین و پەخنەمان لێ نەگیردرێت و سەلامەت بین، یان تەقەلایەك بدەین بەرەو مەزنێتی و ناوازه بوون و کالای سەرکەوتوو.

بەپێی پۆژنامەی نیویۆرک تایمز، شەقامی ئامستەردام لە نیویۆرک حەفتا و چوار چێشتخانەی تێدایە! ئەوەی ئەم چێشتخانە جودا دەکاتەو ئەوەیە زۆر دووبارەبۆوەن، پاستە هەموویان خۆراکی بیست و سێ کەلتوری جیاواز پێشکەش دەکەن، بەلام تەنها چەند دانەیهکیان ناوازنەن، ئەم چێشتخانە بەراورد بەو چێشتخانە ناوازانەی نیویۆرک زۆر بێرەنگ و بێزارکارن.

بۆچی؟ وەلامەکە ی زۆر سادەیه، پاش خەرجکردنی ئەو هەموو پارەیه و ئەو هەموو هەول و کاتە لە کردنەوێ چێشتخانەیهکدا، کەچی خاوەنکارەکە تاقەتی نیه سەرکێشی بکات، نایەوێت بەر پەخنە بکەوێت. وەکو هەمووان وایە و کێشە ی نیه. بەلام ناوازهش نیه. بۆ نمونە کەس ناوی پیتزا فرۆشیکی ئاسایی ناهێنێت، پاستە ئەم پیتزا ئاساییه کەس نەخۆش ناخات، بەلام تامەکەشی وەکو ئەوانی تر وایە و چێژیهخشی نیه.

لە دەره نجامدا خاوەنكار پارەيەکی ئاسایی دەست دەکەوتت و خۆی دەژینت و ترسی نیه لەوەی تووشی پەخنە ببیتەو.

ئێمە فێری بیروباوە پێکی هەلە کراوین، فێر کراوین پەخنە شکستمان پێدەهینت. هەر لە قوتابخانەو و فێرکراوین خۆمان نەخەینە بەرچاوان چونکە لەوانە یە بنێردرێن بۆ ژووری بە پێوە بەر نەک بۆ زانکۆیەکی بەناوبانگ. کەس نالتت "بەلێ خۆم نامادە کردوو بەدریمە بەر پەخنە!" کەچی تاکە پێگەش بۆ دروستکردنی کالای ناوازه ئەو یە بەر پەخنە بدریت.

چەندین سال لەمە و بەر، کاتیک (Andrew Weil) چوو بۆ کۆلیژی هارفاردی پزیشکی، مەنەجی زانکۆکە هەر وەکو مەنەجی ئەمۆ وابوو. تەریکیز خرابوو سەر بوون بە باشترین پزیشک و قسەنەکردن لەسەر کۆمەلگەی پزیشکان.

ئەم کەسە پێچکە یەکی جیاواز لە هاوتاکانی گرتە بەر. ئەمۆ، پەرتووکەکانی ئەم پزیشکە بە ملیۆنان کۆپی لێدەفرۆشريت. ئەم کەسە ئاسودە یە بە زانینی ئەوەی نوسین و وتار و قسە و تۆرینگەکانی یارمەتی سەدان و هەزاران کەسیان داو. ئەم کەسەش زۆر زۆر دەوڵەمەندە. هەمووی بەهۆی ئەوە وەبوو هاوتا و هاو پۆلەکانی ئەم کەسە کاتی خۆی پەفتار و پێچکەکانی ئەم کەسیان بە سەر شیتانە و سەرکەشی ناوژەند دەکرد. راستیە ناوازه کە لێرەدا ئەو یە لە کاتیکدا زۆرینە ی پزیشکان زۆر ماندوون و زۆر کار دەکەن و نیگەرانی لە سیستەمی پزیشکی کە خۆیان یارمەتیدەر بوون لە دروستکردنیدا و پۆزانیەش کار دەکەن لە

ھېشتنەۋەيدا، Andrew Weil زۆر بە خۇشھالىقەۋە دەئى و پالى
لېداۋەتەۋە !

سەرگىشى نەكرىن خۇي لە خۇيدا سەرگىشىيە و مەترسىدارە
زۆرجار بۇ ئەۋەي خۇمان لە پەخنە لابدەين خۇمان دەشارينەۋە و
خۇمان بەدوور دەگرين لە پاوسەرنجى سىلبى و بەمەش زامنى ئەۋە
دەكەين شىكست بىننن ! ئەگەر تاكە پىگە بۇ سەرگەۋتن بىرىتى بىت لە
كالاى ناۋازە، ۋە تاكە پىگە بۇ خۇلادان لە پەخنە بىرىتى بىت لە
خۇشاردەنەۋە و سەلامەت بوون، كەۋاتە ديارە دەبىت كاميان ھەلبىزىرىن،
ۋايە ؟

تۆيەكسان نىت بە پىرۋزەكەت. پەخنەي سەر پىرۋزەكەت پەخنە نىە لە
تۆ. ئەۋ پاستىيەي كە دەبىت زوۋ زوۋ ئەم لايەنەمان ۋەبىر بھىندىرئەۋە
ئەۋە دەردەخات چەندىك ئىمە ئامادەنن بۇ سەردەمى مانگاي مۇر
(كالاى ناۋازە). ئەۋانەي شىكست دىنن ئەۋ كەسانەن كە پىرۋزەكانيان ھىچ
كات پەخنەي لى ناگىردىت !

ئەگەر لە پىشەكەتدا كارىكى ھەلە بكەيت، ئايا پەخنەي ئەۋەت
لېدەگىردىت كە خۇت ئامادە نەكرىۋە ۋە دەست و برد نىت و بى
بىركردەۋە ھەنگاۋ دەنىت؟ بىگومان بەلى. بەلام ئەم ھەلە ھىچ
پەيۋەندىيەكى نىە بەۋبەرز و نزمىيانەي لە ئەنجامى پەيۋەندىيۋونت بە
دروستكرىنى كالاىەكى ناۋازەۋە توشىت دەبىت. كاتىك پىرۋزە و كالاىەكى
شىكستخواردوۋ دەست پىدەكەيت، پەخنەكان دەربارەي خودى تۆننن،
بەلكو دەربارەي بىرۋكەكە دەبن. مەزىنترىن ھونەرمەندان و شائۇنوسان و

دیزاینەرانى ئۆتۆمبىل و مۇسىقا نوسان و بانگەشەكاران و دەرھىنەران و نوسەران و چىشتلىنەران ھەمويان دوچارى شىكسىتى گەرە گەرە دەبنەو، ئەم شىكستە بەشىكى گەرەيە لە سەرکەوتنى کارەکانى ئەم کەسانە.

ئۆتۆمبىلى نوۋى CTS ى كۆمپانىي كادىلاك بە پاى من لەوانەيە يەككە بىت لە ھەرە ناشرىنترىن ئۆتۆمبىل دروستكرابىت لە پاش سەردەمى يەككىتى سۆفەتەو! كادىلاك زۆر بە سەختى لەسەر ئەم ئۆتۆمبىلە پەخنى لىگىردا لە گۆفارەكانى ئۆتۆمبىل و پىشانگاى ئۆتۆمبىلەكاندا و چەندان پاپۇرتى لەسەر نوسرا لە ئىنتەرنىتدا، بەلام دەرزانى چى؟ ھىشتا ئەم ئۆتۆمبىلە لىتى دەرۇشرىت و بە خىرايىش. چونكە لەدايكبونەو ھى براندىكى ماندوۋە، كادىلاك گەرەترىن سەرکەوتنى بەدەست ھىنا لەرپى ئەم ئۆتۆمبىلەو. پەخنى پەخنى گران چى جىاوازيەك دروست دەكات ئەگەر ئۆتۆمبىلىكىان بەدل نەبىت ئەگەر خەلكە بەدلىان بىت؟

لە لىستى پرفۇشترىن فلىمەكانى سالى ۲۰۰۲دا، لە دواى فلىمى سپايدەرمان و گۆلد مېمېر، فلىمى (ماى بىگ فات گرىك وىدىنگ) بوو. پەخنى گرانى ھۆلىوود پەخنى ئەو ھىان لەم فلىمە دەگرت كە زۆر ئاسايى بوو و چىرۆكى ناوازەى تىدا نەبوو. ئەم فلىمە كە تەنھا ۳مىليۇندۆلارىتچىوۋەتەنھالەبەرئەمدوۋھۆكارەسەرکەوت. فلىمىكى ھەرزانى كەيفىساز لەسەر ژوانگرتن كە ئاسايىبونەكەى ھىندە زۆر بوو بوو ھۆى تىببىنى كردن و بازارىش پىنى قايل بوون.

نرىكەى چل سال لەمەو بەر، (Bob Dylan) ى گۆرانىبىژ كە يەككە لە كەسە ناوازە دلخوازەكانى من، لە فىستىقالى نىوپۆرت فۆلك دەرکەوت.

ھەر لە پەيكەر دەچوو سەرتاپاي پۆشاكى پەش بوو. بىريارى ئەوھى ئەم گۆرانىيىژە ئامىرى كارەبايى بژەنىت وەكو خيانەت و ناپاكى تەماشاكرا لەلايەن خەلكانى گۆرانى فۆلكلورىيەو. خەلكى دەيانوت وازى لە گۆرانى فۆلكلورى ھىناو و خۆيان لى توپەكردبوو. بەلام نۆر ھەلەبوون.

سالى ۲۰۰۱، ملىاردىر (Mike Bloomberg) خۆى پالاوت بۆ سەروك شارەوانىيى نيوئۆرك. ئەم كەسە نۆر پەخنى لىگىردا و ھوھى لىكرا و خراپتر لە ھەمووى ناوژەند كرا بەوھى ئەم كارەى وەكو خوليايەك تەمasha دەكات نەك وەكو كارىكى جدى. بەلام ئەم كەسە بردىەو و سەركەوت.

پاش شكستى كۆمپانىايى (Apple Newton) ئەو كەسانى ئامىرى Palm Pilot (كۆمپيوتەرى دەستى) يان داھىنا دووچارى سەختىكى نۆر بوونەو. مۆدىلە يەكەمىنەكانى ئەم ئامىرە كارىان نەدەكرد. ھەولەكانى سەرەتا ھەمووى شكستيان ھىنا. لە جەنگى بەدەستھىنانى ناوھەشدا لە دادگادا شكستيان ھىنا بەرامبەر كۆمپانىايەكى يابانى. لىرەدا كارە ئاسان و ژىرەكە ئەوھوو وازىنن و خۆيان لە بەشى لىكۆلنەو و پەرەپىنداندا سەرقال بكن. بەلام دامەزىنەرەكانى ئەم ئامىرە كۆلنەدەربوون، بەردەوامبوون لەوھى ئامىرىكى ژىرى دەستى دروست بكن و ھەرزانىش بىت لەكاتىكدا لەو سەردەمەدا ئەم ئامىرانە نۆر گرانبەھا بوون. بەھۆى كۆلنەدەربى و ناوازەبىيانەو سەركەوتن و ئامىرەكەش بىرىكى نۆرى لىفرۆشرا.

بەلام راستەوخۆ پاش ئەوھى ئەم كۆمپانىايە وىستى خۆى لە پەخنى بپارىزىت، شكستى ھىنا. سى سالى دوابەدواى يەك ئەم كۆمپانىايە ھەر

زەرەريان دەکرد. چيرۆكى ئەم كۆمپانيايە بەراورد بکە بە كۆمپانيای
ئۆتۆمبیلی (Buick). ئەم ئۆتۆمبیلە جوان نیه و پەنجا سالیشه هەر
ناشرینه. چەند کەسیکی کەم هەن حەز بە کړینی ئەم ئۆتۆمبیلە بکەن.
ئەم ئۆتۆمبیلە بە ئاسانی پەخسە لیتاگیردریت لەبەر ئەوەی خۆی
شاردۆتەوه، فرۆشیشی هەر کەمە و زیاد ناکات.

باشە تۆ چۆن دەزانیت کام بیروکە خراب دەشکیتەوه بەسەرتدا و کام
بیروکە شایەنی ئەو هەموو کات و هەول و پارە زۆریه؟ وەلامیکى کورت
و پوخت بۆ ئەم پرسیاره: ناتوانیت بزانیته!
بپوانه، ئەگەر بوون بە ئەستیرهیهکی درهوشاوه له هەر بواریکدا کاریکی
زۆر ئاسان بوايه، هەمووان دەبوون بە ئەستیره!

هەرگیز پێشوهخت نازانیت ئایا کالاً ناوازهکەت سەردەکەوت یان نا.
هەرگیز نازانیت ئایا هێندەى پێویست ناوازهیه یان نا. ئەم پێشبینی
نەکردنە خۆی له خۆیدا وادهکات هەندیکجار کالاکان سەربکەون و بێرکی
نۆریان لى بفرۆشریت.

ئەم وانیه زۆر ئاسانه، سادەبوون هەمیشە بەرهو شکست دەتبات*.
سادەبوون هەمیشە مەترسیدارترین ستراتیژیەته. خەلکانی کارسازی ژیر
لەک بەم راستیه دەکەن و هەول دەدەن سادەبوون زۆر کەم بکەنەوه (نەک
بنهبرى بکەن). دەزانن هەندیکجار کالاکان سەرناکەون و ئەم راستیهیان
قبولکردوه.

* تەنها له دۆخیکدا خودی سادەبوون ناوازهبوون بیت.

دواى پيېر بكهوه

بۆچى بالندهكان به پړكوپيكي دهفېن؟ چونكه نهو بالندهانې دواى پيېر كهوتون به ئاسانتر دهفېن. بالندهكهى پيشهوه بهرگرى ههوا كه ميك دهشكينيټ و ئاسانتر دهبيټ بۆ بالندهكانى دواوه زياتر بفېن. بهيئى ئه م شيوه سيگوشهيه، ههركيز بالندهكان وزهى تهواويان پيئنهدهبوو بنوان گهشته ماوه دريژهكانيان نه نجام بدهن.

زۆرينهى نهو كارسازانهى خويان له مهترسى لادهدهن بپرويان واي دهتوانن هه مان ستراتيزيهت په يرهو بكهن. وادهزانن دهتوانن چاوه پي پيهرت بكهن و بپروكهيهكى ناوازه بيئيته كايهوه و نه مانيش له بهرى بگرهوه و لاسايى بكه نهوه و پاشان پالى ليئده نهوه و قازانچ بكهن. نهگر به وردى ته ماشاى پولى بالندهكان بكهيت، ده بينيت هه ميشه بهك بالنده له پيشهوه نيه، هه رچه ند خولهك جاريك بالندهيهك له دواوه ديته پيشهوه و جيى پيېر دهگريتهوه، بۆ نهوهى پيېر كه ميك بجهويتهوه.

نهو كيئشهيهى دووچارى نهو كه سانه ديتهوه كه خويان لادهدهن له وهى كالائى ناوازه دروست بكهن نهوهيه ههركيز نابنه پيېر. نه م كه سانه دهچن كار بۆ كۆمپانيا گه ورهكان دهكهن و به ويستى خويان وهكو ئاميريكى نه ناسراويان ليديټ و له پشتى هيلكهوه ده ميئنهوه و نايه نه پيشهوه تا دووچارى په خنه و مهترسى نه بنهوه. نهگر ههله يان كرد و پاش پيېر يكي ههله كه وتن شكست ديئن. كاتيئك كۆمپانيايهك بپړكى ئقد فرمانبهر له سهركارهكانيان دوور ده خاتهوه له راستيدا نه م فرمانبهرانه

شایه‌نی نه‌وه نین دهر بکریڼ، چونکه ته‌نھا نه‌وه‌یان کردووه که پنیان و تراوه و له سنوره‌کانی خویاندا ماونه‌ته‌وه و په‌یره‌وی پینماییه‌کانیان کردووه. به‌لام به‌داخه‌وه هه‌له‌ی نه‌م فرمانبرانه نه‌وه‌بووه پاش پینه‌ریکی هه‌له که وتوون.

ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر توانیت کۆمه‌له‌یه‌کی سه‌لامه‌ت بدوژیته‌وه کاری تیدا بکه‌یت، له‌م جیهانه‌ پر به‌رز و نزمیه‌ماندا زۆر زه‌حمه‌ته‌ بتوانیت له‌ سنوری کۆمه‌له‌که‌دا بمینیته‌وه، چونکه زوو زوو به‌دووی کۆمه‌له‌یه‌که‌دا ده‌گه‌ر پین بتوانیت پینه‌ریتی بکات. توانای پینه‌ریتیکردن زۆر گرنگه‌ چونکه نه‌گه‌ر له‌ کۆمه‌له‌که‌ جودا بویته‌وه له‌وانه‌یه‌ کۆمه‌له‌یه‌کی توت ده‌ستنه‌که‌ویت دوا‌ی بکه‌ویت و کاری تیدا بکه‌یت.

نه‌م لایه‌نه‌ نه‌ک ته‌نھا بۆ پیشه‌ سه‌ربه‌خۆ و تاکه‌کان راسته‌، به‌لکو بۆ کۆمپانیاکانیش راسته‌ و نه‌مانیش دووچاره‌ی هه‌مان گرفت ده‌بنه‌وه. له‌وانه‌یه‌ دوا‌ی پیشه‌سازیه‌ک بکه‌ون له‌پر شکست بینیت. یان چه‌ندان کالای دووباره‌ دروست بکه‌نه‌وه له‌وه‌ی سه‌ره‌تا دروستیان کردووه و سه‌رکه‌وتوو بووه، بۆ ناگا له‌وه‌ی بازار چیدی نه‌م کالایانه‌ی ناویت و داخوازیه‌که‌ی به‌ره‌وه‌نه‌مان ده‌چیت.

بۆ چه‌ندان سال، پیشه‌سازیه‌ی تۆمارکردنی گۆرانی له‌لایه‌ن چه‌ند کۆمپانیا‌یه‌کی که‌می زه‌به‌لاحه‌وه به‌پۆه‌ ده‌برا، نه‌م کۆمپانیا‌یه‌ زۆر سه‌خت کاریان ده‌کرد بۆ نه‌وه‌ی دوا‌ی یه‌کدی بکه‌ون. نه‌گه‌ر تییینیت بکردایه‌ هه‌موو کۆمپانیاکان هه‌مان کالای و نرخ و پرسیا و گرتیه‌ست و شینوازی پاک‌یکردن‌یان هه‌بوو. نه‌م کۆمپانیا‌یه‌ هه‌مو‌یان خۆیان له‌

پەخىنە گىرتىن بەدوور دەگىرت بەۋەى نەبىنە پىيەر و لەنتو سنورى
كۆمەلەكە ياندا بىمىننەۋە.

بەلام كاتىك بازار دەگۆرپىت و تەكنۆلۇژيا پىش دەكەۋىت، كۆمپانىياكانى
تۆماركردن ھەموۋى دەكەۋنە كىشەۋە. بەھۋى ئەۋەى كەسىيان
پىيەرپىتپىيان نەكردوۋە و نازانن چۆن ئەنجامى بدەن و خۇيان لە ناپيار
بدەن، ھەموۋى گىر دەخۆن و دەتوقىن و بەرەۋ شىكست دەپۆن. تەۋاۋى
پىشەسازىيى تۆماركردن مليۇنان دۆلار خەرجدەكات بۆ ئەۋەى شتەكان
نەگۆرپىن و ۋەكو خۇيان بىمىننەۋە. بەلام بىگومان لە كۆتايىدا ھەر جىپھان
دەگۆرپىت و ناتوانن چاۋەرپىي ئەۋە بىكەن شتەكان تەنھا لەبەر خاتىرى
ئەمان نەگۆرپىت!

ۋانەى مانگاى مۆر (كالاى ناۋازە) شاينى دووبارەكردنەۋەيە: سەركىشى
نەكردن خۇي لە خۇيدا سەركىشىيە و مەترسىدارە

كۆمپانىيا و شۈيىنى كارەكەت چى تاكتىكىك پەيرەۋدەكەن تا ۋابكەن
فەرمانبەرەكان لاندەن و دۋاى پىيەر بىكەۋن؟ چى پوودەدات ئەگەر تۆ
لاندە و شتىكى زۆر جىاۋازت ئەنجامدا؟ ئەگەر زاننىت ناتوانىت ۋەكو ئەۋان
بىكەيت ئەۋا لىستىك دروست بىكە و بزانه چۆن دەتوانىت پىيان بىگەيتەۋە
بەۋەى جىاۋاز بىت.

ليکولينه وه له کورسي جوري Aeron

پيش کومپانيای (Herman Miller) کورسي ئوفيس زور ناسايي و ساده بوون و ناويان له ناواندا نه بوو. کورسي ئوفيس له لايه ن به شي سرچاوه مروييه کانه وه هه لده برژيردرا و له لايه ن به پتوه به ري شوييني کاره که وه په زامه ندي له سهر دهره، فرمانبه ريش هيچ نه يده تواني قسه له م پرۆسه يه دا بکات. له وانه شه فرمانبه ريش هيچ نه يزانييت جياوازي نيوان کورسيه کاني ئوفيس له چيدايه.

کريپاراني کورسي ئوفيس به دووي کورسي سه لامه ت و بي کيشه دا ده گه ران. دروستکاراني کورسيش باش گوښيان له کريپاران گرت و کورسي

سلامت و بی‌کنش‌ه‌یان دروست کرد. به‌راستی نه‌مه بازارینکی بی‌چالاکی و ساده بوو.

کاتیک کومپانیای (Herman Miller) کورسی جوری Aeron پیشکش کرد له سالی ۱۹۹۴ دابه‌نرخي ۷۵۰ دۆلار (!!!)، به‌م‌کاره مه‌ترسیه‌کی زؤرگه‌وره‌یان نه‌جامدا.

نه‌م کومپانیایه کورسیه‌کی جی‌اوازیان دروستکرد که به‌جی‌اوازی کاریده‌گر نو‌نؤریش گرانبه‌ها بوو. به‌راستی نه‌م کالایه ناوازه‌بوو.

نه‌وه‌ی نه‌م کورسیه‌ی بدیبا حه‌زی ده‌کرد له‌سهری دابنیشیت، و نه‌وه‌شی له‌سهریدا ده‌نیشیت له‌لای هاوړی و هاو‌پیشه‌کانی باسی ده‌کرد.

بیزاینه‌ره‌کانی نه‌م کومپانیایه ده‌یانزانی نرخي نه‌م کورسیه له بازاردا زؤره و خه‌لکانی ناسایی نه‌م کورسیه ناکړن، هه‌روه‌ها ده‌شیانزانی نه‌گه‌ری زؤره بریکی زؤر که‌می لی‌بفرؤشن.

به‌لام بارونؤخه‌که بؤ نه‌م کومپانیایه سه‌رکه‌وتوو بوو. دانیشتن له‌سهر نه‌م کورسیه په‌یامینکی ده‌نارد به‌وه‌ی تۆ که‌سیکی تاییه‌تیت و له شونینکی تاییه‌تیدا کار ده‌که‌یت. هه‌ر پاش ماوه‌یه‌ک له ده‌رکه‌وقتی نه‌م کورسیه، (Seth Goldstein) دامه‌زی‌نهری کومپانیای (Site Specific) ی تاییه‌تمه‌ند له بازارگه‌ری سه‌ر نینته‌رنیتیدا، پاسته‌وخؤ دوازه کورسی کړی و نه‌مه‌ش بووه هؤی نه‌وه‌ی نه‌م که‌سه بچیته سه‌ر په‌ره‌ی پؤژنامه‌ی (Wall Street Journal).

لیره‌دا باسه‌که نه‌وه نیه کالایه‌کی سه‌یروسه‌مه‌ره دروست بکه‌یت و خوازیاربیت کالایه‌کی ناوازه ده‌رچیت. به‌لکو نه‌مه بریتیه له پیشکه‌شکردنی کالایه‌ک به بازار و وه‌به‌ره‌یتانه له کالاکه‌دا وه‌ک له

بانگه شه كردن. له سالي ۱۹۹۴ هه وه مليونان كورسي Aeron فرؤشرا و
ئستاش ئه م كورسيه له موزه خانه ي هونه ري سه رده م
(Modern Art) دا دانراوه .

Mark Schurman ي كومپانياي Herman Miller ده ئيت:
"باشترين ديزاينه كان نه وانه ن كيشه يه ك چاره سه ر ده كه ن، به لام نه گه ر
توانيت كالاگه ت لايه نيكي ناوازه ي تيدايت و سه رنجراكيش بيت، نه وا
سه ركه وتن به ده ست ديتيت"

ئه مه وا ته ئه م كومپانيايه بؤي ده ركه وت دروستكردي كورسيه كي ناوازه
مه ترسيدا رترين كار بووه نه نجاميان دايت.

کالای بی خەوش و قازانجدار و کالای ناوازه‌کان

بانگەشەیی بەربلاو پێویستی بە کالای بەربلاو. کالای بەربلاویش هاوار دەکات بۆ ئەوەی بانگەشەیی بەربلاوی بۆ ئەنجام بدرێت.

ئەم هاوکیشەییە سەردەکیشتیت بۆ دووریانتیک...

پێگەی یەکەم: کالای سادە. ئەو کۆمپانیایانەی بۆ بازارگەڕی بەربلاو دروستکراون کالای سادە دروست دەکەن، شێوەی کالاکانیان دەگۆڕن بە شێوەیەک بۆ هەمووان بگونجێت. ئەم کۆمپانیایانە ئەگەر بە هارات دروست بکەن دەچن بە هاراتیک دروست دەکەن کە مەتر تون بیت، ئاستی خزمەتگوزاری هەرە باش دادەبەزێنن و نرخیشی دادەبەزێنن. ئەم کۆمپانیایانە گۆی دەگرن لە فرۆشیارانێ سوپەرمارکێتە گەرەکان بزانن کە پێویستیان دەوێت و چۆن بتوانن کالایەک دروست بکەن سەرنجی هەمووان پابکێشتیت.

ئەم کۆمپانیایانە بانگەشەییەکی بەربلاو دروست دەکەن لە پۆژنامە و گۆڤار و تەلەفیزیۆندا کە سەرنجی هەمووان پابکێشتیت بۆ کالایەک کە لەگەڵ هەمووان بگونجێت.

ئەم جۆرە بانگەشەیانە دەگاتە دوو جۆر بێنەر:

- دامێنەر و لەخۆگرە خاویارەکانی کالای نوێیەکان بەم بانگەشە بەربلاو بێزار دەبن و کالاکەت پشستگۆی دەخەن.
- کەپیارانی زووبەزوو لەگەڵ درەنگوخت کە ئەگەری زۆر کەمە گۆی بگرن بۆ بانگەشەیی هەر کالایەک و ئەگەریشی زۆر کەمترە بیکڕن ئەگەر گۆیشیان لێگرت.

به نامانجگرتنی ناوجه رگه ی بازار (زۆرتین کرپار) و دیزاینکردنی کالاکان به خواستی ئەمان، ئەم بازارگه پانه هیچ ناکەن تەنها پاره به فیروندان نه بێت.

وهكو بینیمان، تاكه پێگه یهك به وهی بیرۆکه یهك بگاته ئەم بازاره بریتیه له بانگه شه کردن به پیتی کۆمه لهی کرپاره کان. نهك یهك بانگه شه بۆ هه موو کرپاریك بکهیت. وهكو وتمان نه گهر سه رنجی پزموه کان پانه کیشیت ئەوا دلنیا به کالاکه ت نابیسرتیت و له گیانه لادا ده بێت.

پێگه ی دووهه م: بوجه ی ترسناک. بانگه شه ی به ربلاو پتیوستی به بوجه ی قه له ویشه، نه گهر بانگه شه که ت سه رنج پانه کیشیت و وانه کات فروشیارانی دوکانه کان خوازیار بن ده ستیان بگاته کالاکه ت و کارگه کان په له بکهن له دروستکردنی کالای نویدا، ئەوا بزانه سه رناکه ویت. ئەم هه له ت له ده ستدا و هه لیکی توت پینادریته وه و کالاکه ت تیا ده چیت.

باشه چی ده بێت نه گهر ئەو بوجه زه به لاحه ی بۆ بانگه شه کردن داتناوه خه رچی بکهیت له سی کالای داهاتوودا و بیدهیت به دیزاینه ره کانت؟

لېكۆلېنەۋە لە باشتىن دوكانى كارى ھەوير

باۋكى (Lionel Poilane) ھەويرسازىكى فەرەنسى بوو، ھەر لە گەنجىۋە دوكانى كارى ھەويرى خىزانەكەى بۇ مابۆۋە بە مىرات. لەبرى ئەۋەى ئەم كەسە دابنىشىت و خەرىكى ھەويرسازى ئاسايى بىت، (Lionel) خوى گرت بەۋەى كالای ناۋازە دروست بكات.

ئەم كەسە لېكۆلېنەۋەىەكى چىرى ئەنجامدا و چاۋپىكەۋتنى لەگەل زياتر لە ھەشت ھەزار ھەويرسازدا ئەنجامدا لەسەر ئەو تەكنىكانەى بەكارى دەھىنن. ئەم كەسە پىشەنگ بوو لە بەكارھىتئانى ئاردى ئەندامىدا لە فەرەنسادا، ئەم كەسە پەتى كردهۋە جۆرە كولىچەىەك دروست بكات چونكە دەپوت بىتئامە و مۆركى فەرەنسى پىۋە نىە (كاتى خوى لە شوئىنكى ترەۋە ھاوردەى فەرەنسا كرابوو). ئەم كەسە بىرىكى نۆدى پەرتوۋكى خواردنى ھەموو جىھانى خويندەۋە و لېكۆلېنەۋەى لەسەر كردن.

جۆرىك لەو كولىرەىەى ئەم كەسە دروستى دەكرد تەنھا بە ئارد و ئاو و خومرە و خوى دەريايى دروستى دەكرد و لە فرىنى داردا دەبىرئاند. ئەم كەسە پەتى دەكردەۋە ھەويرساز بخاتە سەركار چونكە دەپوت ھەندىك خوى خراپيان ھەىە پىيان تەرك ناكىت. لەبرى ئەمە ھەويرسازى لاۋى دەخستە سەركار كە خوازيارىبون شاگردى بۇ بكن بۇ چەند سالىك.

لە سەرەتادا كۆمەلگەى فەرەنسى كالاكانى ئەم كەسەى پەت كردهۋە بە پاساۋى ئەۋەى نۆر جىاۋازن. بەلام كالا ئاست بەرزە ناۋازەكانى ئەم كەسە لە كۆتايىدا سەرگەۋتنى بەدەستھىئا و سەرگەۋتوو بوو.

لە ئىستانادا زۆرىنەى چىشتخانە ئاست بەرزەكانى فەرەنسا كالكانى ئەم
هەويرسازە پىشكەش دەكەن. خەلكى لە ھەموو جىھانەوہ نىز و سەرە
دەگىن لە بەردەم دوكانە بچوگە كەيدا لە (Rue de Cherche Midi)
تا كالا ناوازەكانى بگىن. ئىستا كۆمپانىيەكەى كالكانى بۆ ھەموو جىھان
بە پاڧۈر دەنىرنىت.

لە سالى ۲۰۰۲دا، ئەمكەسە بە بىر زياتر لە ۱۰ مىليۇندۆلار تەنھانانوسە موونى
فروشت.

بازارگە پانى بەربلاو پقيان لە پيوانە كردنە

بازارگە پانى راستەوخۆ بە دلتياپيەو دەزانن پيوانە كاري كليكي سەرکەوتنە. پيوانە كاري واتە دۆزىنەوەي چى سەرکەوتووە و پاشان ئەنجامدانى ئەم كارە بە پيژەيهكى زياتر.

بازارگە پانى بەربلاو هەميشە پقيان لەم كارە بوو. كاتيك كۆمپانيا كۆنەكەم تەكنۆلۆژياپەكى نوڤى ناساند بە يەككە لە چاپكارەكانى گۆڤار بۆ ئەوەي شىكاري بكات چەند كەس كام جۆرە بانگەشەي ديوە و چۆن كاردانەوەي بۆي هەبوو لەسەر ئىنتەرنيت، سەرۆكى گۆڤارەكە سېپو پاشان راستەوخۆ ئەم بىرۆكەپەي پەت كردهو، چونكە زانى ئەم تەكنۆلۆژياپە بانگەشەكەي دەكوژيت و كارەكەيان ئالۆزتر دەكات.

پيوانە كاري واتە گەپان بەدووي ئەوەي كارناكات تا چاكى بكەيت. بانگەشەي بەربلاو چجاي سەر تەلەڤيزۆن بيت يان چاپكراو هەمووي برىتيە لە پاكىشانى سۆز. ئەمەش دوورە لە گەپان بەدووي چى كارناكات و چى كاردەكات.

بيگومان دەبيت ئەوانەي كالاي ناوازه دروست دەكەن پيوانە كاريش ئەنجام بدەن. هەموو كالا و كاردانەو و پيسايەك يان سەردەكەويت (سەرنجى كپياران پادەكيشيت و ئەمانيش بىرۆكەكان بلاو دەكەنەو) يان كارناكات. ئەو كۆمپانياپانەي پيوانە كاري ئەنجام دەدەن بە خيياپى دەتوانن كالاكانيان باشتەر بكەن و خەلكى زياتر باسيان بكەن.

كۆمپانياپى سەرکەوتو ئەوەي تەكنۆلۆژيا بەكاربييت بۆ زانيني ئەوەي كام كالا باش دەفروشرىت و چى كاري خۆي دەكات و باس دەكرىت، بۆ

ئەۋەي زىياتر گىرنگى بەم كالايە بدەن و ئەگەر كارىشى نەكرد لەناوى بىسەن
وگات و پارەكەيان لە شتىكى تردا خەرج بگەن.

كۆمپانىيا سەرگەرتوۋەكانى پۇشاك ھەرسى ھەفتە يان چوار ھەفتە
جارتك جۆرى پۇشاكەكانيان دەگۆپن بە تەماشاكردنى وردى ئەۋەي چى
دەفروشرىت و چى نافروشرىت. بەمەش ھەل ناھىلئەۋە تا پكابەرەكانيان
بەخۇياندا بچنەۋە و پىشيان بدەنەۋە.

ئايا تۆ دەتوانىت پىۋانەكارى لە كارەكەتدا بگەيت؟

بەراي تۆ چەندىك خىرا دەرەنجامەكانت پىدەگات؟

Can you do assesment in your buisness?

Logitech كۆمپانىيە ۋە لىڭگوئىيە ۋە

چۈن ئىم كۆمپانىيە تەكنىلۇژىيە بىلەن يەككە لىڭگوئىيە كۆمپانىيە گەشە كىردى ۋە جىھانى تەكنىلۇژىيە لىڭگوئىيە؟ خۇشامراز ۋە ماوس ۋە كالاكانىيان زۆر پىششىقلىق ۋە نىن لىڭگوئىيە تەكنىلۇژىيە ۋە، ئىم سادە بولۇپ تەكنىلۇژىيە شىيان نەيىنى سەركە ۋە تەكە يانە.

بەشى بەرپە بىردى ئىم كۆمپانىيە تەدەكەت لىڭگوئىيە ئىمان ۋە كۆنە ۋە لىڭگوئىيە لىڭگوئىيە فاشىندا كارىكەن. ناۋاخىن ۋە تەكنىلۇژىيە كالاكانىيان زۆر كۆرۈنكەرى بەسەردا نايەت، بەلەم شەۋ ۋە پۇرچان خىستۇتە سەرىك بۇ كۆپىن ۋە باشلىرىنى بەكارىتىن ۋە ستايلى كالاكانىيان.

{ ئىم كۆمپانىيە كۆي نادەتە بانگەشە، بەلكو خاۋىيە كالاۋى شىۋە ناۋازەن ۋە دەزانن ئەمە ئەۋە يە كىرەكەنىيان دەيانە ۋە تە بىكەن. }

كى له جيهانى كالا ناوازه كاندا براوهيه ؟

ئاشكرا و پوونە شىكس خواردووه دۇپاوه گەورەكان كىيىن، شەو برانده گەورانەن كە كارگەي گەورەيان ھەيە و ئامانجى زەبەلاحيان ھەيە و كەوتونەتە سەر پىيى خۇيان بەلام ئامادەي دۇخى كتوپر و مەترسیدار نىن. ھەركات ئالودە بوون بە بانگەشەي سەر تەلەفىزۆنەو ھەم كۆمپانىيانە وایان كرد كالاكانیان زۆر سادە بىت و ناوازه بوونى پىتوہ ديار نەبىت.

ئەوانەي براوہن كۆمپانىيا بچوك و مامناوہ نىدەكانن كە ەسەودالى گەورەكردنى بازارەكانى خۇيانن ھەم كۆمپانىيانە ھىچيان نىە لەدەستيان بچىت بەلام ئەوہي زۆر گرنگە ئەوہيە ئەمان دركيان كردووه بەوہي ئەگەر ياساكان زوو زوو بگۆپن ئەوا زۆر زياتر دەفروشن. بىگومان كۆمپانىيەي گەورە ھەيە كە ئامادەي مەترسيە و سەركىشى دەكات، بە ھەمان شىوہ كۆمپانىيەي بچوكىش ھەيە گىريان خواردووه لەسەر پىنچكە سادەكەي خۇيان و كالا و ستراتىژىيەتى سادەيان ھەيە.

لَيْكُولَيْنَه وَه لَه جَوْرِيكِي نَوِي مِيوَه ي كِيوي

کۆتا جار که ولاتی نیوزلهنده مېوهیه کی نوئی ناساند به ئه مریکای باکور (که ئه مه خۆی له خۆیدا بیروکه یه کی نایاب بوو) بریتی بوو له مېوه ی گوسپیری (ترى فەرهنگی). به لام ناوی ئه م مېوه یه یان گوپی و ناویان نا کیوی و بینیان له سوپه رمارکیت و ئه وانه ی شهیدای خوراکى نوین زۆر ره واجی مه بوو.

نه مړۍ، ناساندنې ميوه يه کي نوې زوړه سخت و گرانه. باشه چوڼ
بتوان ميوه يه کي شيوه ئالتوونې پيشکېش بکړي که توپکله کي شي
بخوريت؟

کۆمپانیایهك به ناوی (Zespri) ئامانجی گرتەوه له بازارێکی بچوک،
 ئەویش هاوڵاتیە لاتینۆکان (خەڵکانی ئەمریکای باشوور بە گشتی) بوون
 کە حەزیان لە خۆراکی نوێ بوو. ئەم کیویە نوێیە لە شپۆەدا لە مانگۆ و
 پاپایا دەچیت بەلام هێندەش جیاوازی نەدایە نا بێتە کالایەکی ناوازه.
 ئەم کۆمپانیایە زانی ئەم هاوڵاتیانە کات و حەزیان هەیە کالایەکی
 سێڕۆشتنی نوێ بکرن و ناوی بکەنەوه.

به بی هیچ بانگه‌شبهه‌ك، كۆمپانیای (Zespri) ئەم میوه‌پەڕە ناساند و خستیه به‌رده‌م نه‌وانه‌ی بیروكه‌ بلاو ده‌كه‌نه‌وه، به‌م كارەش سه‌ركێشیه‌كی گه‌وره‌ی كرد نه‌نا ئامانجی له‌م هاوالاتیه‌ لاتینۆپانه‌ گرت و توانی سنووره‌كان بشكێنێت و برێكی زۆر بفرۆشێت! له‌

۲۰۰۲ دانە مگو مپا نپا به بېرى ۱۰۰ مليون دولاره مميوه به يفرؤشت!

سوده كانى كالاي ناوازه

شيتكى راسته وانه يه له كاتيكددا جيهان پوژ به پوژ به رزونزمى زياتر به خوو ده بينيت خه لكى زياتر به دووى نارامگه و سه لامه تيدا ده گه پين، ده يانه ويت چه نديك بتوانن مه ترسى له كاروبار و پيشه كانيان دوور بخه نه وه.

ليره دا زور كهس به هه له دا ده چيت له وهى واده زانن نه گه ر بته ويت سه لامه ت بيت ده بيت سه ركيشى نه كه يت و خوت بشاريته وه و به مهش تا يت خه لكانيكى كه متر و كه متر هه ولى دروست كردنى كالايه كى ناوازه ده ده ن.

له هه مان كاتدا، بازار تا بيت خيتراتر ده بيت و زوو زوو ده گوريت. راسته نيمه زور سه رقاليين تا سه رنجى بانگه شه كان بده ين به لام هيشتا به شيتكى خه لكى هه ر به دووى كالاي نويدا ده گه پين و نوقره يان نيه. زور كهس به خوشحاليه وه زوو زوو كالا و خزمه تگوزاريه كانيان ده گوپن ته نها بو نه وهى سه رده ميانه و نوئ بزين. نه گه ر فروشياريك وه پست ده كات، نئ خوريك له خوار نه وه وه فروشياريكى تر هه يه و له وانه يه كالاكه ي باشتر وه رزانتريش بيت. له كاتيكددا خه لكانيكى كه م هه ن بيانه ويت كالاي ناوازه دروست بكه ن به لام هيشتا قازانجى دروست كردنى كالاي ناوازه له به رزبوننه وه دايه.

گرنگ نيه كالاكه ت هه رچيه ك بيت، به لام نه گه ر ناوازه بيت دلتيا به نه و داها ت و ئيمتيازات و ده سه لاته ي بيت ده دات هيشتا هه ر زور گه وده و بئ

ويته. له به رامبه ر نه وهی سرکیشیه کی گه وره ت کردوه، قازانجی کی گه وره و هه ستيکی ناياب به ده ست ديتيت.

نه وهی زور نايابتره نه وهی پيويست ناکات به رده وام و هه ميشه کالاکانت ناوازه بيت. کومپانيای ستاربه کس (کومپانيای قاوه و بابه ته کانی) ته نها چهند ساليک ناوازه بوو، ئيستتا به لای هه مووانه وه سادهن، به لام نه و داهيتان و ناوازه يه تيهی دروستی کرد کاتی خوئی وایکرد به هه مور جيهاندا ته شه نه بکه ن و بناسرين، ئيستاش نه م کومپانيایه قازانجی نه و کاته يه وه ريده گريته وه. پيش ستاربه کس کومپانيایه کی تر هه بوو زور به ناويانگ بوون، به لام سرکيشيان نه کرد و نه يانده ويست مه ترسی بگرته خو، کومپانيای ستاربه کس هات و پيشی نه مانی دايه وه و داهيتانی کرد و ئيستاش هه ر له قازانجيان.

له هه ر پيشه سازی و پيشه يه کدا بيت، نه گه ر کالاً و خزمه تگوزاریه کی ناوازه ت دروستکرد، قازانجی گه وره به ده ستيديتيت و ناويانگت بلاو ده بيتته وه. هه ر کات کالاً و خزمه تگوزاریه ناوازه که ت دروستکرد، ناسته نگيه که بريتي ده بيت له نه نجامدانی دوو شت:

- تا بتوانيت قازانج له کالاً ناوازه که ت وه رگره. بزانه چوئن ده توانيت قازانجه که ی بو ماوه يه کی دوو دريژ و چه نديک له توانادايه دريژ بکيه ته وه.

- ژينگيه ک دروست بکه تيايدا بتوانيت کالای ناوازه ی تر داهيتيت بو جیگرته وهی کالاکه ی يه که مت له دخی کالبونه وه و ناسایی بونه وهی کالاکه تدا.

بينگومان نهم دوو نامانجه تا پاده يهك دژ يه كن، چونكه نه و كه سى
 كالايه كي ناوازه داده هيتيت و دروست دهكات، چيز له قازانچ و بهربلاوى
 و ناوبانگه كه ي و ه رده گريت و ه ولنادات كالايه كي تری ناوازه دروست
 بكات، بهلكو پالى ليده دهنه وه و تا دهتوانن له م كالا ناوازه يه يان دروست
 دهكن و مه ترسى تر ناگرنه حق و سه ركيشى ناكهن.

چه ندان كۆمپانياي وه كو كۆمپيوته رى ده سنى و ياهوو و چه ندانى تر
 كالايه كي ناوازه يان دروست كرد و پاشان ئيمپراتوريه تيكي مه زنيان له
 ده رى نهم كالا ناوازه يه يان دروست كرد و پاليان ليديا وه و وه كو
 دياربوو هه موويان شكستيان هينا پاش ماوه يهك و كه وتنه پاش.

پال دانه وه و پشوو و ه رگرتن و ه ولنه دان بق دروست كردنى كالاي نوئ نقر
 ناسانه و هه ركات پالت ليديا وه نالوده ي ده بيت و ناتوانيت له چالى
 پشوو كه ت بيتنه دهره وه و پيشبكه ويت.

ليکۆلینه وه له گوشت فروشه ئيتاليه که

هه زاران گوشت فروش له ئيتاليادا بوونيان ههيه، به لام تنها يهك دانهيان به ناوبانگه (هر ئه م دانهيان دهوله مهنده). ئه ويش (Dario Cecchini) يه، ئه م كهسه له گوشاره كان و په رتووكي خوراكه كاندا ئاماژه ي پيكراره. دوكانه كه ي ئه م كهسه ته مه ني ٢٥٠ ساله وله ناوچه ي (Panzano) يه، هه ميشه ش جه نجال بووه و پر بووه له كپيار. له چهندان ناوچه ي جيهانه وه خه لكی سهردانی ئه م دوكانه ده كه ن و گوئ له قسه خۆشه كانی ئه م كهسه ده گرن. ئه م كهسه بيري له چهند ريگه يه كي جياواز كرده وه بۆ فروشتنی گوشت و ناردنی به شيوه يه كي ژيرانه و به پتي پيداويستی خه لكی.

وال ستریت و کالای ناوازه

دوخی ئیستای بازار نقر سه خته، کاتی خوئی له گهل ته شه نه کردنی ئینته رنیتدا چه ندان کومپانیا گه شه یانکرد و کالای ناوازه یان دروستکرد و سه لمانیان کالاکانیان ناوازه ن. جا کال ناوازه کان شوینی چاتکردن بوو بیت یان مالپه پری هه لگرتنی داتا بوو بیت یان کومپانیای تر بوو بیت هه موویان توانیان وابکه ن له وال ستریت باس بکری ن.

به لام به داخه وه هه روه کو هه موو جارێک، کومپانیاکان بیریان چۆوه چون کال ناوازه که یان بپاریزن، له بری نه وه ی پاره و قازانجه کان به کاریبنن له دروستکردن و داهینانی چه ندان کال و خزمه تگوزاری ناوازه ی تر دا له سه ر ناستیکی گه وره تر و به رزتر، نه م کومپانیایانه قازانجه کانیا ن هه لگرت و پالیا ن لیدایه وه . له پاش نه مه ش به خیرایی بازار گه شه ی کرد و نه مان نه یان توانی پئی بگه نه وه و شکستیان هینا و قازانجه کانیا ن یان نه ما یان نقر که مبقوه .

پېچەوانەي ناوازه

ئەو بېرۇكانەي ناوازەن ئەگەري زۆر زياترە بلاو بېنەوہ لەوانەي ناوازه
 نېن. بەلام خەلکاننیکي زۆر کەم مەولئى دروستکردنى كالای ناوازه دەدەن.
 بەپای من ئەمە دەگەریتەوہ بۆ ئەوہي بە پای خەلکی پېچەوانەي كالای
 ناوازه بریتیه لە كالای زۆر خراب و بى بايەخ و بى سود. بەلام ئەمە
 مەلەيە، چونکە پېچەوانەي ناوازه بریتیه لە زۆر باش. کاتیک کالایەکی
 زۆر باش دروست دەکەن سەریان لیتیک دەچیت و ئەمە تیکەل دەکەن
 لەگەل کالای خراپدا. لێرەدا باسەکە هیچ لەسەر جۆرایەتی نیە.

تۆ ئەگەر گەشتنیکي ئاسمانی بکەیت و بە سەلامەتی و بە باشی بگەیتە
 جێی خۆت، لای کەس باسی ناکەیت. بەلام ئەگەر زۆر دوایان خستیت و
 بە خراپى مامەلەیان لەگەل کردیت و تکتەکە تیان ون کرد و خواردنى
 ناخۆش و خراپیان پێشکەش کردیت لە ناو فرۆکەکەدا تۆش لای
 ھاوپیكانت باسی دەکەیت!

بە پای خۆت كالای زۆر باش دروست دەکەیت؟

موروي ناو بوتله كه

ڪاتي خوي شامپويه كه هه بوو به ناوي (Prel)، نه م شامپويه بوتليڪي
ناوي بوو وه شامپوڪه شي پهنگي سهوز بوو.

له ناو بوتله كه دا مورويه كه هه بوو له ڪاتي جولاندني بوتله كه دا مورويه ڪياري
ده كرد و ده جولاهه سهره وه بؤ خواره وه و به پيچه وانه وه. نه مهش له
هه موو بانگه شه ڪاني نه م شامپويه دا به پروني پيشان ده درا.

بانگه شه ڪاني سهر ته له فيزون نه م جولاهه خاوه يان زور به شيويه ڪي
سهر كه وتوو نيشان دا و بانگه شه ڪي سهر كه وتوو يان بؤ نه نجام دا،
هه چهنده باس نه ده ڪرا بؤ نه م موروه له م بوتله دايه.

به پاي تو له بواي ماڪياڙدا ڪالاي ناوازه هه به؟ چونكه هه موو شامپوڪان
وه ڪويه ڪن و نه وهي له لايه ڪرياره وه تيبيني ده ڪرنت شيويه
دهره وهي بوتله كه و ويته و پهنگه ڪاني سهر بوتله كه به، نه ڪا ريگه ريتي
خودي شامپوڪه.

به راوردی دابه زيني ناو بانگي شامپوي (Prel) بکه (به هوي شڪسته ينياني
بانگه شهي سهر ته له فيزون وه) به شامپوي (Dr. Bronner).
شامپوي (Dr. Bronner) هيچ بانگه شه ڪي ناکات كه چي نذر بلاره و
فروشي باشي هه به. بؤچي؟ به هوي شيويه و پيچانه وه بي ويته كه به وه.

تۆرپنەى خەلکى باسى ئەم كالايە دەكەن بۇ ھاوپىنكەنىيان يان خەلکان لە
مالى خزمەن و دۆستانيان دەيبينن و چەندان وشە و پستەى
سەرئىچراکيشى لەسەر نوسراوە، وەکو (خۆراکى ھاوسەنگ بۆ ھەرزو
جەستە و پوھمان وەکو دەرمان وایە بۆمان).

يەكێك لە ناوازیەتی ئەم شامپۆیە ئەو یە ئامانجى لە کۆمەلەى تايپەتى
گرتۆتەو، ئەک ھەموو کەس. ئەمانیش بە خوشحالیەو باسى شامپۆکە
دەکەن لەلای ھاوپى و ھاوپیشەکانیان و بەمەش بىزۆکە بىلاو
دەبیتەو.

تۆش ئىستا ھەولیدە ناوازیەتی لە پىچانەو و شىوہى كالايەكتدا بکەیت

WTF

this paragraph contradicts the whole
concept of the book

دانیشه، له خۆتهوه شت مه که!

Positive

A maybe it implies grotesque adjustments

به شه کانی بازارگه پری زۆر جار ده یانه ویت بوونی خویان ب سه لمینن. نه گه
هه ستیان کرد دروشمی سالی پاریان کۆن بووه، ملیۆنان دۆلار خه رج
ده که ن بۆ بلاو کردنه وه و داهینانی دروشمیکی نوی. نه گه ر پێژه ی فروش
که م ببیته وه، بازارگه ره کان پراویژکارێک ده گرن به کری بۆ نه وه ی فریایان
بکه ویت و به رگیکی نوی بکات به به ری کالاکانیاندا.

زۆر جار، نه م هه و له بازارگه پریانه له ده ره نجامی سازانه وه یه. یان کیشه
له بوجه دایه (پاره ی ته و او مان له به رده ستدا نیه، با دروشمیکی نوی
دروست بکه ین وه که له کالایه کی نوی)، یان کیشه له کالادایه (نه م کالایه
نوییه له وانه یه ببیته هوی په نجانێ کپیاره کانمان، با کالایه کی گونجاوتر
دروست بکه ین). به بی جیاوازی نه م جۆره سازانه زۆر خراپتره له وه ی
هیچ نه که یه.

نه گه ر هیچ نه که یه، به لایه نی که مه وه ترسی نه وه ت نابیت کاریکی هه له
بکه یه و نه و کپیارانه ی هه شته له خۆت بره نجینیت و لیت دوربکه ونه وه،
نه مه ش به کالای بی هوده و بی سوود. نه گه ر هیچ نه که یه، به لای
که مه وه کپیاره سه رنجراکی شراوه کانت هیشتا به باشه باسی کالاکانت
ده که ن و بیرو که کانت بلاو ده که نه وه. نه گه ر هه ر کات نا کاتیک کالاکانت
به کالای سه یروسه مه ره و پپوپوچ بگوریت نه گه ری زۆر که مه کپیارانی تر
بۆخۆت پابکی شیت و نه گه ری زۆر که مه کپیاره کانی نیستات به یلیته وه.

ئايىسكرىمى بەناوبانگى (Ben & Jerry) بۇ چەندەن سالّ خۇيان گىرت و
كارى ھەلەيان نەكرد، ئەمان سالى جارىك لە ھەموو دوكانەكانىاندا يەك
پۇژ بە خۇپايى ئايىسكرىم دەفرۆشن، نەچون بۇ ماوھى ھەفتەيەك درىژى
بەكەنسەو يان داشكاندنكى زۆر بەكەن و زىان لەخۇيان بەدەن!
كۆمپانىيەكى تىرى ئەلىكتىرۇنى ناچىت ھەموو سالىك كالايەكى سەيرو
سەمەرە و بى ھودە و بى سودى ئەلىكتىرۇنى دەرىكات، بەلكو لەماوھى
دە سالدا چەند دانەيەكى كەم دروست دەكەن.

نەكردنى ھىچ ۋەكو كىردنى كارىكى مەزن نىە. بەلام بازارگەپى و بانگەشە
تەنھا لەوھى خۆت سەرقال بەكەيت و سودى نەبىت زۆر مەترسیدار ترە
لەوھى ھىچ نەكەيت.

چى دەبىت ئەگەر بۇ ماوھىەك بوەستىت و كالای نوى دروست نەكەيت و
لەبرى ئەمە كالا كلاسىكىە كۆنە سەرکەوتوۋەكانت دروست بەكەيتەو
تەنھا بۇ نوپىكردنەوھى بازار؟

ليکولینه وه له خزمه تگوزاری پۆسته ی ویلايه ته یه کگرتوه کان

چەند پیکخواو و شوینیکی کاری زۆر کەم مەن بە کارمێنەری دڵ ناسکیان
مەبێت وەکو خزمە تگوزاری پۆسته ی ویلايه ته یه کگرتوه کان.
بە کارمێنە رانی ئەم خزمه تگوزاریه زۆر و پارێزگار کارن. لە بەر ئەم ئەم
خزمه تگوزاریه زۆر بە ئاستەم دەتوانیت داهێنان ئەنجام بدات. بازار گەر
کۆنە گەورە کان زۆر خوشحالتن لەم دۆخە دا کار بکەن و نایانە ویت بازار
گۆرانکاری بە سەردا بێت. زۆربە ی خەڵکانیش هیچ پە لە یان نیە و خوازیار
نین لە وه ی شیوازی پۆسته کردنیان بگۆین.

زۆرینه ی مەولەکانی داهێنان لەم خزمه تگوزاریه دا یان پشتگۆی دەخرا
یان پەت دەکرایه وه. بەلام داهێنانی نوسینی کۆدی ناوچه سەرکەوتنیک
گەورە ی بەخۆوه دی. ئەم کاره پاش چەند سالیك وای لیها ت ژمارە ی
بە کارمێنە ران زۆر زیاد بێت و تۆماری داتا بە یسه کانیش گۆرانکاریه کی زۆر
گەورە ی بە سەردا هات.

بە نوسینی کۆدی ناوچه بازار گەر پان توانیان شوین و گەر پە کە کان
بناسنە وه و بە پیتی خواستی گەر پە ک بانگە شەکانیان پیکبخەن و
بگونجین. لە گە ل ئەمە شدا پۆسته کان زۆر خیراتر و ئاسانتر دەگە شتە
شوینەکانی خۆیان. ئەم گۆرانکاریه کالایه کی ناوازه بوو. بە هۆی
ئاسانکاری و خیرایی و کەم تیچوویی ئەم گۆرانکاریه وه سەرنجی

به کارهینه رانی زۆری بوخۆی پاکیشا و به مهش قازانجی دامه زراوه که زۆر زیادی کرد.

لا به نیککی تر بریتی بوو له وهی ئەم خزمه تگوزاریه به ژیرانه داهێنانه که ی تهنها له سه ره نه و کهس و پێکخوا نه تاقیکردنه وه که له پوی ته کتۆلۆزیه وه ناگادار بوون و شاره زا بوون و نرخ و خیراییان به لاوه زۆر گرنه بوو. ئەم کومه له ی به کهم زۆر به باشی بیرۆکه که یان بلاو کرده وه و گه شته کهسانی که متر شاره زا له ته کتۆلۆزیدا.

ئه و وانه یه ی لێره دا فێری ده بین زۆر ساده یه، تا بازاره که ت جه نه ل تر و کپیار و به کارهینه ره کانت سه رقالتی بن، نه و زیاتر پێویستت به کالای ناوازه ده بیت. نیمچه پێوانه کاری و نیمچه لێکۆلینه وه له بازاره مه مه شه شکست دینیت. پێکردنی کالā و خزمه تگوزاریه که ت به چاکسازی بنه پره تی که کپیار و به کارهینه ره دروسته کان و گرنه کان پێیان باشه هه مه شه ده بیت قازانجیکی زۆر باش.

گه پان به دووى Otaku دا

گهلى يابان به پاستى چندان وشهى به سووديان دروست كردهوه. يه كيك له وشانه (ئوتاكو)ه. ئوتاكو باسى شتيك دهكات كه زياتر خوليا بيت وەك له وهى بويته گريه كى دهرهونى. ئوتاكو بريته له حەزىكى مەزن كه وابكات كه سىك له مسهري شاره وه بروت بۆ ئه وسهري شارته نها بۆ تاقىكرده وهى خوراكيكى نويى كه ناوبانگى هەييت. ئوتاكو بريته له حەزى دۆزىنه وهى هەموو شتيك دهر بارهى كه سىكى به ناوبانگ و پاشان گيرانه وهى به شيوه يه كى ورد بۆ هاوپى و خوليا دۆسته كانت.

خه لكى گوفاريكى تاييهت ده خوئينه وه چونكه ههستى ئوتاكويان ههيه به رامبهركار. خه لكى سهردانى نمايشه كانى ئوتومبيل دهكەن چونكه ئوتاكويان ههيه به رامبهركار ته كنۆلۆژيا و كالای نويى.

وهكو دياره، ئوتاكو ههستىكه له ناواخنى دياردهى مانگاى مۆردايه.

وهكو پيشتر باسماں كرد، كۆمپانياكان ناتوانن سهرىكهون و بهردهوام بن ته نها به پركردنه وهى پتيويستيه بنه رپه تيه كان. به لكو ده بيت كپياره به جۆشه كان بدۆزىنه وه و وابكه ن ئه م كپيارانه بىرۆكهى كالا نوپيه كانيان بلاو بكه نه وه. ئا ليره دا ههستى ئوتاكو دروست ده بيت.

ئو كپيار و به كار هينه رانى ههستى ئوتاكويان ههيه ئه وانن بىرۆكه كان بلاو دهكەنه وه، ئه مانه پزىويه كانن. ئه مانه ئه و كه سانه ن كاتى خويان

تەرخان دەكەن بۆ فیزیوون لەسەر کالاکان و سەرکیشی دەكەن بە کرپینی
 کالاکە و پاشان کاتی ھاوڕێکانیان دەگرن بەوێ باسی کالاکانیان بۆ
 بکەن. ھەندیک کۆمەڵە و بازار، خەڵکانی ئۆتاکویان زۆرترە، دەبیست
 بازارگەرە ژێر و ناواژەکان ئەم بازارپانە بدۆزنەو و تەرکیزی زیاتریان
 بکەنەو سەر، بەبێ گوێدانە قەبارە ی کپیار و بەکارھێنەرەکان.
 کارسازە ژێرەکان ئەوانەن ئەو بازارپانە دەكەنە ئامانج کە کەسانیکیان
 تێدا یە خواوەنی ھەستی ئۆتاکون

پروسه و پلانه که

باشه نایا ریگه یه کی مسوگر هه یه هه موو کاتیک بتوانی کالایه کی ناوازه ی
پن دروست بکه ییت؟ نایا هاوکی شه یه کی نهینی هه یه؟ نایا جادوویه ک هه یه
بتوانی بیخوینیت و راسته وخو لایه نی داهینه ریت زیاد بکات و له هه مان
کاتیشدا له واقعیدا بمینیت هه و نه چیته دونیای نه ندیشه وه؟
بینگومان نه خیر.

هیچ جوړه پلانیك بوونی نیه. دابه زینی فروشی کالاً ناوازه کانی هه موو
کومپانیاکان نه وه ده گه یه نیت هیچ یاسا و په رتوکیک بوونی نیه له سه ر
نه وه ی هه موو کاتیک بتوانیت کالای ناوازه دروست بکه ییت. نه هه
هوکاریکه له وه ی دوزینه وه ی پروانگه ی دروست بو بینینی کالای ناوازه زور
سهخت بیت. نه گه ر ته ماشای پابردوومان بکه یین له دروستکردنی کالاً
ناوازه کاند، ده لئین "خو نه و ریگه یه کاری خو ی کرد و سه رکه وت!"
خو ی له خویدا کالای ناوازه بریتیه له وه ی ناوازه بووینیت به پیتی
هه لومهرج و دوخی نه و کاته. کاتیک دیننه وه نیستا بومان دهرده که ویت
دروستکردنی کالای ناوازه به راستی سهخت و زه همه ته.

نه گه ر تو نه م په رتووکه ت کړیوه و بو نه وه ده یخوینیت هه تا بزانییت چون
پلان بو کالای ناوازه دابریتیت، نه و به دلوای لیبورده وه پیت ده لئیم من

هیچ پلان و پئگه یه کم پی نیه بۆت! به لام من پپۆسه که ده زانم.
 سیسته میك هیچ ته کتیکیکی تیدا نیه به لام کاری خۆی ده کات.
 سیسته مه کهش زۆر ساده یه: سه رکیشی بکه، تهحه دای خۆت و تیمه کهت
 بکه بۆ ئه وهی بزانیته سه رکیشیه کان چین، پاشان تاقی بکه وه کام
 سه رکیشی سه رده گریت و ئه گهری هیه کاری خۆی بکات و له بازاردا
 فروشی زۆری هه بیته و داهاتیکی باشت بۆ په یدا بکات.
 به پیداجوونه وهی پایه کانی خۆت، بۆت دهرده که ویت سه رکیشیه کانت
 له کویدان.
 پاشان بۆت دهرده که ویت رکابه ریه که له کویدایه و چیه. به بی تیگه شتن
 له م پوانگه یه دلنیا به ناتوانیته هه نگاوی داهاتوو بنییت و بزانیته کام
 داهینان پشتگیریت ده کات.
 بزانه چۆن له خزمه تگوزاری و نرخدا سه رکیشی ده که یته و قازانجیش
 ده که یته.

ھىزى دروشم

دروشم كاتى خۇي نۇر گىرنگ بوو چونكى دەبوايە بەھۇي دروشمەكەتەو
بانگەشەكەت بۇ كالاكەت بىكەيت لەسەر تەلەفىزۇن و پەيامەكەت لەماوہى
چەند چىركەيەكى كەمدا بگەيەنيت. ئەمىرۇ ھەمان كورتىرى گىرنگە بەلام بۇ
ھۆكارىكى جىاواز. دروشمىك كە كرۇك و ناواخنى كالا ناوازەكەت
بگەيەنيت. كرۇكىك وا لە بەكاربەر و كىرپارەكان بىكات باسى كالاكەت
لەلای ھاوتا و ھاوپىشەكانيان بىكەن. دروشمەكە ئەمە يادى بەكاربەر و
كىرپارەكە دەھىننيتەو: "لەبەر ئەم ھۆكارەيە ئىمە شايەنى باسكردىن
لەلای ناسىاوەكانت، لەبەر ئەم ھۆكارە ھاوپى و ھاوپىشەكانت دلخۇش
دەبن باسى ئىمەيان بۇ بىكەيت" لە ھەمووشى باشتەر دروشمەكە ئەو
مىسۇگەر دەكات بىرۇكەكەت لەسەر وشەى زار بەباشى بلاو بىنيتەو.

تاوہرى چەماوہى پىزا سالانە مليۇنان كەس سەردانى دەكەن. ئەم
شۈينەوارە رىك ئەوہى كە لە بانگەشەكاندا ھەيە. پەيامى بانگەشەكەى
ھىچ شتىكى ئالۇزى تىدا نىە، ھىچ "ھەرۈھا" و "لەگەل" و "سەربارى
ئەمانە" لى لەگەلدا نىە. بانگەشەكە تەنھا خودى تاوہرەكە پىشان دەدات
لەناو باخەكەدا. ئەگەر وىنەى ئەم تاوہرە بخەيتە سەرتى شىرتىك
پەيامەكەى راستەوخۇ و بەپوونى دەگات بۇ ھەر كەسىك ئەم وىنەيە
بىنيت. لىردا ئەو ھەمان بۇ دەردەكە وىت تۇ بانگەشەكە بۇ كالاكە ناكەيت،
خودى كالاكە خۇي بانگەشەيە.

ھىچ دروشمىكت پىيە بەھىز و راستەقىنە بىت؟ ئايا جىگىر و بەردەوامە؟
ئايا شايەنى باسكردن و بلاو كوردنەوہى؟

ئەوۈ بفرۆشە كە خەلكى دەيكپن (باسيشى بكە !)

چەند سالىك لەمەوبەر و پاش شكستىكى تر لە فرۆشدا دركم بە پاستىكى زۆر زەق كورد، ئەوۋەش برىتىيە لەوۋى زۆر ئاسانترە شتانىك بفرۆشيت كە خەلكى لە مەزاجى كپىنىدا بن. ھەرچەندە ئەم پاستىيە زۆر زەق و ئاشكرايە بەلام بازارگەرپان لەمە تىناگەن و برىيارى ھەلە دەدەن، جارى كپىاران لە كالايەك تىنگەشتوون، ئەمان دەچن بانگەشە بۆ جورىكى ترى كالاكە دەكەن! ئەمەش ھەلەيە و زۆرجار لە شكستى كالاكە دەبىت و لىتى نافرۆشرىت.

کیشهی سازان

نه‌گەر ویستت کالایه‌کی ناوازه دروست بکه‌یت، به‌لام کالاکه‌ت زۆر ئالۆز
بوو، نه‌وا دل‌نیابه سه‌رکه‌وتنی زۆر که‌م ده‌بیته‌وه.

سازان بریتیه له که‌مکردنه‌وه‌ی ئالۆزیه‌کان و گونجاندنی له‌گه‌ل بازار و
کیشهی خه‌لکیدا. له زۆریه‌ی بازاره‌کاندا، کالای سادە‌کان و ئاساییه‌کان
هه‌ن. نه‌گەر بته‌وێت کالایه‌کی ناوازه بخه‌یته بازاره‌وه، نه‌گه‌ری زۆره
کاریکی زۆر سه‌خت بێت.

نه‌گەر که‌سیک له شوێنی کاره‌که‌تدا جۆش و هاندانی هه‌یه بۆ نه‌وه‌ی
کالایه‌کی ناوازه و خزمه‌تگوزاری و گۆپانکاریه‌ک نه‌تجام بدات، پرسی بده و
پێگری لی مه‌که!

ليكۆلینه وه له مۆتۆرؤلا و تۆكيا

دهزانی چی؟ خهريکه وای لیدیت مۆبایل داهینانی گهره ی تیدا نه کریت و ببيته کالایه کی ساده. نه مړۆکه نه وه ی پئویستی به مۆبایل بويت، ئیستا پهنکه له بری دانه یه ک دوانی پيبيت. نه و کۆمپانیایانه ی به م کالایه شۆرشیان نه جامدا ئیستا تووشی کیشه بوون و نازانن بۆ دواتر چی نه نجام بدهن!

دهبيت چی زیاد بکه ن له مۆبایله کاندایا سه رنجی خه لکی رابکیشیت؟ ئایا چیت ده توانریت مۆبایلی ناوازه دروست بکریت؟ نه م دوو کۆمپانیایه درکیان به وه کرد چیت مۆبایلی بچوک سه رنجی خه لکی رانا کیشیت، بۆیه بریاراندا مۆبایلی گهره دروست بکه ن. پاشان بریاراندا مۆبایلی ئاست به رز و هه رزان دروست بکه ن.

سورپى کالای ناوازه

ئایا دروستکردنى کالای ناوازه له م جیهانه جه نجاله دا به واتای ئه وه دیت
ده بیت بیرۆکه کانیشته جه نجال بیت؟

به پای من پۆلى کپیاران نۆر ناگۆریت، خه لکان حه زیان به بلاو کردنه وه ی
بیرۆکه ی ناوازه هه یه، حه ز ده که ن گوی له بانگه شه ی ناوازه بگرن.
هه رده ها هه ندیک کپیاریش هه ن تاقه تی بانگه شه یان نیه و ئاگیان لی نیه
چی نوی له بازاردا یه. به لام ئه وه ی ئیمه به لامانه وه گرنگه کپیاره کانی
کۆمه له ی یه که من، ئه وانیه ی بیرۆکه کان له لای ناسیا وه کانیا ن بلاو
ده که نه وه، ده بیت پیز له مانه بگرن بۆ ئه وه ی گویمان لیبگرن.
لیره دا چوار هه نگاو هه یه:

۱. مۆله ت له و که سانه ی کۆمه له ی یه که مجار وه رگره که توانیوته
سارنجیان پابکیشیت، مۆله تیان لیوه ربگره بۆ ئه وه ی ئایا پیت پیده دهن
له جاری داها تودا ئاگاداریان بکه یته وه له بوونی کالایه کی ناوازه یان نا.
۲. یارمه تیده ری ئه و که سانه به که بیرۆکه کانت بلاو ده که نه وه و
ده یکه یه ننه زۆرترین که س.

۳. هه ر کات کالاکه ت قازانجی کرد، پیده تیمیکی تری شوینی
کاره که ت قازانج بکات و سوودی لییبینیت. پاش ئه وه ی کپیار له کالاکه ت
تیگه شته، چه ندان جۆری تری لی دروست بکه.

۴. پاشان وه به رهینانی تیدا بکه، ئه م کاره دووباره بکه وه. پاشان
کالایه کی تری ناوازه دروست بکه (بۆ هه مان کۆمه له له کپیار)، شکست
دوای شکست کیشه نیه.

بازارگه ربوون له مړوکه دا واتای چیه ؟

نه گهر کالای ناوازه په کټک بیت له پایه کانی بازارگه پي، نه وا ده بیته
گورپنی پیناسی خودی کاری بازارگه پي.

کاتی خوی نه اندازیاری بریتی بوو له داهیتان، بیناسازی بریتی بوو له
بنیادنن، بازارگه پي بریتی بوو له بازارگه پي و فروشیش بریتی بوو له
فروشتن. هیلکی جیاکاری ناشکرا له نیوان نه م به شاندا هه بوو، سه روک
هه موو کاره کانیشی ده برد به پړوه و بوجهی بو بازارگه پي داده نا و
بازارگه پيش بانگه شهی ده کړی.

جاران بازارگه پي پیی ده و ترا بانگه شه، بازارگه پي بریتی بوو له گه یانندی
به های کالایه ک پاش نه وهی کالاکه دروست ده کړیت و نامادهی فروش
ده بیت.

به لام، له جیهانی نه مړودا نه مه ستراتیژه تیکی باش نیه، چونکه
بازارگه پي بریتیه له کروکی کالاکه. بازارگه پي بریتیه له داهیتانی کالاکه،
بریتیه له دیزاینکردن و بهر مه مپینان و دانانی نرخي کالاکه. بریتیه له
ته کنیکی فروشتنی کالاکه. که واته ده بیت کومپانیایه کی ناوازه له لایه ن
بازارگه پیکه وه به پړوه ببریت.

نه گهر کومپانیایه ک له شکستدا بیت، هه لهی ده ستهی به پړوه به رانه،
چونکه کیشکه بریتیه له وهی نه مان له هه ولی به پړوه بردنی کومپانیاکه دا
بوون، نه ک بازارگه پي بو کالایه ک.

دیزانه رانی کومپانیاکه ت بنیره خولیکی بازارگه پي ببین.

ئىمە چىتر بازارگەر نىن، بەلكو دىزاینەرین

ھەمان شت پويىدا كاتى خۆى كاتىك (Jerry Hirschberg) ستۆيوى دىزاینى بۆ كۆمپانىيائى نىسان كوردنەو ە لە ئەمريكا، ئەم كەسە داواى كۆبونەو ەيەكى چىرى كورد لەگەل دەستەي پلاندانەران و بازارگەراندە.

كۆبونەو ەكان ھەمووى دەريارەي ئەو ە بوو ئۆتۆمبىلى داھاتوو چۆن بىت و ناوى چى بىت و چۆن بانگەشەيان بۆ بىكرىت و نىرخيان چەند بىت. لىرەدا ئەم كەسە سەلماندى دىزاینەرەن دەبىت پۆلىكى گىرنگيان لەم پىرسەيەدا ھەبىت و دەبىت دەستيان بىروات.

لىرەدا بە دىزاین مەبەستم دىزاینىكە لە دەورى بازارگەرپىدا بسورىتەو ە و بىتە ھۆى سەرکەوتنى كالاكە و ناساندنى كالاكە.

ئەگەر تۆ بازارگەرپىكىت بالام ھىچ لە داھىنان و دىزاین و كارىگەرى و گونجاندن و ەلانى كالا نازانىت، ئەوا تۆ بازارگەرپىت، بەلكو جىت گىرئو ە و بى سوودىت.

مەن ئەم پەرئووكەم نوسىەو ە تا تۆ بزانىت چۆن و چى دەكەيت بۆ كالاكەت. پىش ئەو ەي ھىچ پارەيەكى تر خەرج بىكەيت لەسەر ھەلمەتلىكى بانگەشە و نىمايش و كۆنفرانس و ئەندازىاران، بىرۆ كاغەزلىكى سىپى و پىنئوسىك بىدە تىمەكەت و بلى ئەگەر ھىچ لە شىكست نەترسن، چى جۆرە كالاكە دروست و دىزاین دەكەن؟

ناوازه بوون ھەمىشە برىتى نىيە لە گۆرىنى كەلۈپەل و ئامرازى گەورەى ناو
كارگە كەت. بەلكو رەنگە برىتى بىت لە شىۋازى ۋە لامدانە ۋەت بۇ كرىپاران
و گۆرپانكارى لە نر خدا.

كىشەى ھەرزانىتى

ھەرزانىتى يەككىكە لە تاكە ناوازه ترين شت كە كالاکان ھەمىشە دەتوان
سەرنجى كرىپارى پىي رابكىشن. لە ھەر كالایە كدا بىت، كالا
ھەرزانتەرە كەيان زىاترى لىدە فروشرىت.

كىشەى ھەرزانىتى ئەۋەپە ھەركات تۆ دەستكرد بە ھەرزانكردى
كالاكەت، رىكابەرە كانىشت ھەمان تاكتىك دەگرە بەر.

ھەرزانىتى رىنگە يەككى تەمبەلانىيە بۇ دەرچوون لە جەنگىك دژى كالا
ناوازه كەت. ھەرزانىتى برىتىيە لە كۆتا رىنگە چارە بۇ پەرەپىدەرەن و
بانگە شەكاران كە چىتر بىرۆكەى مەزنىان پىننە ماۋە.

تاكە جىياۋزىك بۇ ئەم ياسايە برىتىيە لە گۆرپانكارىيە كى پىشەىي لە نر خدا.
كاتىك بانگە شەكارىك گۆرپانكارى پىشەىي دەكەت لە شىۋازى دروستكردن
و گەياندىنى كالاکاندا، گۆرپانكارىك پوودەدات و ئەمەش ۋادەكەت نرخی
كالاكە ھەرزانتەر بىت و قازانچىش بىكات.

كالا ناوازه كان بۇ كالا گىران بەھاكان و كرىپارە دەۋلە مەندەكان نابىن.
ئەگەر ئوتىلىك يان سوپە رماركىتىك بە بەردەۋامى پاك و خاۋىن و ھەرزان
بىت ئەۋا دەبىتە ناوازه.

ئەگەر رىكابەرە كەت نرخی كالاكەى زۆر ھەرزانتەر بىت لە تۆ، تۆش
دەتوانىت ۋا بىكەيت؟ ئەگەر بەلى بۆچى ۋاناكەيت؟

کاتیڭ یه دووی کاردا ده گه پښت

تا ئیستا باسی نه وه مان کرد کومپانیاکان ده پښت چی بکن. به لام نه ی
تو؟ نایا تو ده توانیت نه وه ی باسماں کرد له کاتی گه پان به دووی کاردا
جیبه چی بکهیت؟ له وانه یه له کاتی گه پان به دووی کاردا سهدان و بگره
هه زاران سیفی و کارنامه ی خوتت بۆ کارسازان نارد پښت چجای به ده سستی
پښت یان له پتی نیمه یل و ئینته رنښته وه پښت.

هه موو نه م کاره ی ده یکهیت پښک وه کو بانگه شه کردن وایه. بانگه شه یه ک
جودا له بانگه شه ی سهر ته له فیزوون به لام له هه مان کاتیشدا بانگه شه یه.
له وانه یه کارنامه کت بکه ویتته به رده م که سڼک هیچ به لایه وه گرنگ نه پښت
تو کښت و چیت پښه و به ته مای چیت.

به لام پښگه یه کی تر هه یه کارنامه کت بخویندریتته وه و به هه ند
وه ربگیردریت، نه ویش بریتیه له ناوازه بوون. که سانی ناوازه به ناسانی
کاریان ده سته ده ویت. که سانی ناوازه به گشتی کارنامه یان نه، به لکو
پشت ده به ستن به قسه ی سهر زاری هاو پښیان و ناسیاوه کانیاں له کاتی
پښنیار کردنیاندا بۆ کارساز و خاوه ن کاره کان. که سانی ناوازه نه گهری
نۆره نه و کارانه یان ده سته بکه ویت که خوځیان ده یانه ویت و هه زیان لیږه.

نه پښه که لیږه دا بریتی نه له ته کنیکی گه پان به دووی کاردا، به لکو
بریتیه له وه ی نه م که سانه خه ریکی چین له کاتیڭدا به دووی کاردا

ناگه پښ. زور له کهسه ناوازه کان خه ریکی پرېوڅه تايبه تيه کانی خوږيانن.
نهم که سانه له سه رکيشی و پووبه پوويونه وهی مه ترسیدان و زورجار
دوچارى شکستی ده بڼه وه. به لام زورجار نهم شکستانه به ره و کوتايی
نايان بات و نابيته هوى کوتايی ماتنی نه زمونه کانين.
نه گهر ده ته ویت ناوازه بیت، کاتیک ناوازه به که به دووی کاردا ناگه پښت.
ناوازه بوون ده بيته هوى گرښتی له ده سته و تنی کار و زامنکرښی
داهاتووی دارايیت.

لېکوالینه وه: زور به ناوبانگه، به لام چتر خه لکی سهردانی ناکه ن

نهمی لای خواره وه لېکوالینه وه یه که له وهی چوڼ سووپی ناوازه بوون
کارده کات.

(Stew Leonard) له کونیکتیکت له نهمریکا کؤگایه کی ناسایی
به ره مه شیره مهنیه کانی دروستکرد. پووبه پره کی نریکی
۱۸۰۰مه تردوو جابوو وه شیره پو نیرو بابه ته شیره مهنیه کانی تری
ده فروشت. به لام نهم که سه نه وه ستا به وهی کؤگایه کی بچوکی هه بیت و
پالی لیبداته وه، به لکو دهستی کرد به ناوازه کردنی کالاکانی.

له دهره وهی کؤگاکه ی شوینیکی دانا بؤ دهسته ننان به فرهوی ناژه ل و
یاریکردن له گهل په له وه ره کاندایا. پاشان له سه ر به ردیکی گرانایت که
کیشه که ی دوو تون و نیو بوو، دوو پتسای زور ساده و ساکاری هه لکولی
و له به ردهم دهرگای کؤگاکه یدا داینا. پاشان دهستی کرد به نمایش کردنی
کالای سهیر و سه مره و ده گهن، له گهل هه موو نه مانه دا کالاکانی زور
هه رزان بوون. ناوه وهی کؤگاکه ی پریوو له مانگا و سندوقی شیري
سه ماکار و مریشکی که مانچه به دهست، نه مانه هه مووی پو پوت بوون.

له گهل که شه کردنی چواره وری کونیکتیکت، کؤگاکه ی نهم که سه ش
که شه ی کرد و کالاکانی بوونه ناوازه. نهم که سه توانی کؤگاکه ی

• اھىندە يەنە بارەيىيەكە مجارىگە ورە بىكاتولە چەندەن گۇڭسار و بەرنامەى تەلە فيزۇنى و پەرتووكى خۇراكدە باسى ئەم كەسە و كۇڭاكەى كراوہ.
كۇڭاكەى ھىندە داھىتان و ناوازە بوونى تىدابو ھەركاتىك من فەرمانبەرلىك بىخستايە سەر كار گەشتىك پىدە كرد بۇ ئەم كۇڭايە و چۆنىەتى خزمەتگوزارى كىپار و نەمايشكردنى كالاكەنم پىشان دەدان تا بزانن چۆن ئەم كارە بە شىوازىكى جىھانىى ناياب بەرپوۋە دەبەن.
بەلام ھەموو ئەمە چەند سالتىك لەمە و بەر بوو.

ئەمىرۇ ئەم كۇڭايە لەلايەن كوپى دامەزىتە رەكەوہ بەرپوۋە دەچىت و لە چەند ناوچە يەكى تىرىش كۇڭايى كردۇتەوہ. يەككىك لە كۇڭاكەن تەنھا ۳ كىلومەتر لە مالەكەمەوہ دورە، تا ئىستا سەردانىم نەكردوہ.

بۇچى؟

چونكە زۆر بەناوبانگە و كالاكەنى چىتر ناوازە نىن.

كوپى دامەزىتە رەكە ناوازە بوونى كالاكەنى سەردەمى باوكى بەكارھىنا بۇ بلاو كردنەوہى ناوبانگى كۇڭاكە لەپىنى زارەوہ. پاش ئەوہى بەناوبانگ بوو، كوپەكەى ھەستا بە تەركىزكردنەوہ سەر كۆكردنەوہى قازانجەكان و ھەستان لە ناوازە بوون. چىتر كالاكەنى ئەم شوپىنە ناوازە نىن و براندەكانى نەناسراون و بەناوبانگ نىن. نىرخەكانىش ھەرزان نىو خزمەتگوزارى كىپارىش ھەكو جاران نەماوہ. ئەگەر لە بەشى خۇراكى دەريايىدا بېرسىت لەكوى فلانە كالام دەست بىكەوئىت، ئەم كەسە ئامازەيەكى ھەپەمەكى دەكات و دەلتىت لەولايەوہى! ئەمە ئەگەر جاران بووايە يەككىك رىك دەبىردىتە سەر ئەو كاللا و شوپىنەى دەتەوئىت.

جاران سندوقى پيشنيار بونى هه بوو، هه ركات هه ركه سيك پيشنيارى
بكرىبا، دواى ماوه يهك نامه يهك ده چقوه بو خواوهنى پيشنيارهكه و
سوپاسى دهكرا، له لايهن دامه زرينه ره خويه وه. نه مپوش سندوقى
پيشنيار بوونى هه يه، به لام كه س ته ماشاي ناكات، چونكه هه مووان
خه ريكى كۆكردنه وهى قازانجه كانن و گوى به هيچ شتيكى تر نادهن.

باشه هه ركات دوكان و شويى كاره كه ت جه نجال بوو وه پپ بوو له كپيار
وه قازانجيكى زۆر باشت ده كرد، ئايا نه مه واتاي نه وه يه چيتر دوودل
نه بيت له سه ر ناوازه بوونى كالاكانت؟

له ماوه كورتدا، ستراتيژيه تى كورپى دامه زرينه ره كه زۆر ژيرانه يه.
ناوبانگى باوكى به كاردينيت بو دروستكردن و كۆكردنه وهى سامانيكى
زۆر. نه م كه سه كالاكانى كۆگاكه ي گشتگير كرد و كالا يه كى ناوازه ي تيدا
نه ما بو كه سانى (پژميو) بو بلاو كردنه وهى ناوبانگه كه ي. نه گه ر توش له
هه مان بو خدا بيت دلنيا به نه م كاره زۆر سه رنجراكيشه و نه گه رى زۆره
هه مان كار بكه يت.

ئایا ئەوەی دەیکەین بریتیه له جۆش و حەز؟

(Tom Peters) دەلێت "ئایا خودی کارەکه گرنگه؟" بیروکی زیادکردنی جۆش و گرنگیدان و ئەندیشه بۆ هەر شتێک ئەنجامی بدەین سەرنجپاکیشە بەلای زۆربەمانەوه، زۆر لە بیروکە و سەرکێشی و زیادکردنی ئەزموون که ئەم کەسە و کەسانی تری هاوگیری ئەم کەسە دەیلێن و بەلایانەوه گرنگه، بەلای زۆرینە ی ترهوه گرنگ نیه و سەرنجپاکیش نیه. تۆ پێویستت بە پەر تووکیک نیه لە سەر داھێنان یان بیروکە باران یان بنیادنانی تیم. بە لکو سەدان و هەزاران بیروکەت هەیه که تیمەکەت ناوێرن بچن بە لایدا و جێبەجێیان بکەن، پێویستت بە کات و پارەش نیه. تەنها پێویستت بەوەیه درک بکەیت بەو راستیە ی هاوکیشەیه کی کارسازیی نوێ ئیستای لە ئارادایە، هەركاتیش بیروکە ی مانگای مۆر (کالای ناوازه) ت پەسەند کرد، دۆزینەوه و دروستکردنی کالایەکی ناوازه زۆر ئاسان دەبێت.

هەروەها لەیادت بێت، لێره دا باسی سەپرو سەمەرەبوون ناکەین. بە لکو باسی ئەوه دەکەین کالاکەت هێندە سەرنجپاکیش بێت بۆ چینیکی بچوکی کۆمەلگە وایکات ئەم چینه بچوکه (دەوله مەندی و هەژاری پێوه

نیه) بېنە پەخشكار و بلاو كارى بىرۆكەكت. سەرنجپاكىشى برىتى نيه له
سەپروسە مەرەبوون و گەمژەبوون! بەلكو برىتیه له ناوازه بوون.
پرسىاره مەزنەكەى ئىترە ئەمەيه: ئايا دەتە ویت گەشە بکەیت؟
ئەگەر بەلى، ئەوا دەبیت بىرۆكەى كالای ناوازه پەسەند بکەیت و بگریتە
ئامپز. خو دەتوانیت بە هەمان ڕێگە و شیوازه کۆنەكت کارەكت
بەردەوامى پێدەیت، بەلام تاکە ڕێگە بو گەشەکردن برىتیه له كالای
ناوازه.

بىرۆكە باران

بۆچى بەرپۆتەبەرانى فلىمەكان گەشت دەكەن لەمسەرى جىهانەو تا
ئەوسەرى جىهان بۆ فىستىقالى فلىمى كان؟ راستە ئاھەنگەكانى خوشە و
كاتى تىدا بەسەر دەبەن، بەلام ئايا ئەو ھەموو ماندووبوون و كات و
پارەيە دەھىنەت؟ بەلى، ئەمان ئەم گەشتە دەكەن تا بزانن چى ناوازە
بوونى ھەيە و ئەجامدراوہ و دروستكراوہ. ئايا فلىمىك، يان دەرھىنەرىك،
يان ئەستىزەيەكى سىنەما دەبىنن؟ ئەم بەرپۆتەبەرانە بۆ دۆزىنەوہ و
بىستىنى ھەوالى نوئ دەچن. ئايا كالاكەى تۆ چۆن دەبىتە ھەوال؟

بەلى گومانم نىە بزانىت ئۆتۆمبىلى فۆلقۆ كامەيە. ولاتىكى بچوك
ئۆتۆمبىلىكى باش فرۆشى دروستكرد كە تەنھا كۆمەلىكى كەم دەيانكېرى،
ئەم كۆمەلە كەمەش باسى ئۆتۆمبىلەكەيان دەكرد بۆ ئەوانى
نەياندەزانى ئەم ئۆتۆمبىلە كامەيە. ئەو راستىيەى بۆچوونى گشتى لەسەر
ناشرىنىتى ئەم ئۆتۆمبىلە ھەيىو بوہ ھۆى بلاو بونەوہى ناوبانگى ئەم
ئۆتۆمبىلە.

دىارە كۆمپىوتەر نمونەيەكى بالايە لەسەر ئەوہى چۆن تەكنۆلۇژيا
دەكرىت كالاىەكى ناوازە بىت، بەلام ئەى چى لەسەر كاترۇمىرى دەستىي
بە دەست دروستكراو؟ ھەندىك دروستكارى كاترۇمىر بېرى پەنجا ھەزار
دۆلار داوا دەكەن بۆ كاترۇمىرە دەستىەكانيان كە تەنھا ھەفتانە يەكجار

قورمیشکردنه وهی دهوئیت، کاتژمیره که جولای مانگت پیدهلئیت و هیج بهروارتیک هه له ناکات. بئگومان تا کاتژمیره که نایابتر بیت داوای زیاتری له سه ره. ئالۆزترین کاتژمیری دهستی له ساتی نویسنی ئەم په پرتووکه دا سه ره ی تا دوو سال بۆ گیراوه! دیاره ئەمه کالایه کی نۆد بهربلاو نیه بهلام دهفروشریت له بهر نه وهی ئالۆزه (نه گهر کپیار کاتژمیریکی ساده ی بویت، دهچیت کاتژمیریکی کاسیۆ به په نجا دۆلار ده کپیت).

ئهی باشه بۆچی سیستمی به گهرخه ری (Linux) هینده به کارهینه ری هیه؟ خو ئەم سیستمه نۆد ئالۆزه و به زهحمهت داده گیردریتته سه ر کومپیوتهر و به کارهینه ریکی شاره زای دهوئیت. بهلام ئەم ئالۆزیه وایکردوه ئەو به کارهینه ره ی ئەم سیستمه به کاردینیت به راستی به کارهینه ریکی به وهفای ئەم سیستمه بیت. هه ر ئەم ئالۆزی و که موکورتیه له به کارهینانی ئەم سیستمه دا بۆته هۆی به ناویانگ بوونی سیستمه که.

نه گهر به شیک له کالاکهت یان خزمهتگوزاریه کهت له کارکهوت چی ده کهیت؟ چه ندیکی پیده چیت تا که سیک ده نیریت و چاکی بکاته وه؟ کاتیک ئامیری (PowerBook) ه که م له کار کهوت، په یوه ندیم کرد به کومپانیای Apple هوه، پاش دوو کاتژمیر ئۆتۆمبیلیکی کومپانیاکه سات و ئامیره که می وهرگرت و پاش ٤٨ کاتژمیر به چاک کراوی بۆ یانهینامه وه!

ئەمە نە کارىكى سەركىشىيە و نە كارىكى خۆنەويستانەيە، بەلكو ئەم
كۆمپانىيە قازانچەكەي لەو دەپايە كە خزمەتگوزارى (AppleCare)
دەفروشيئت، ئەمەش واتە ھەركات نامراز و ناميرەكانيان لەكار بکەون،
زوبەزوو دین و بۆت چاكدەكەنەو. بەمەش ناوبانگيان زياد دەكات و
لەسەرزاري خەلكبلاو دەبیتەو.

كۆمپانىيای (IKEA) كۆمپانىيەك نىە وەكو كۆمپانىيا ھەرزانەكانى تری
ئەساسى ناومان. دەكرىت لەزۆر شوین كەلوپەلى ھەرزان بکريت، بەلام
زۆربەيان نە ناوازيەتيان ھەيە نە كارى خۆيان دەكەن! ئەم كۆمپانىيە
لە سەرچەم لەكانيدا فروشيئكى باشى ھەيە، ئەم فروشەش بەھۆي
بانگەشەو نىە، بەلكو بەھۆي جۆرايەتى و نرخەكەيەو نىە.

ئەگەر من پارىزەر بوومايە، تايبەتەندىم لە بوارىكى تايبەتدا وەردەگرت
و خۆم زۆر باش تیدا شارەزا دەکرد، بىگومان كاتىك تۆش دووچارى
كىشەي ياسايى دەبیتەو لە بوارىكى تايبەتدا پەنا بۆ باشترین پارىزەر
لەو بوارەدا دەبیت.

من دكتورەكەي خۆم خوش دەویت، نەك لەبەر ئەوێ ساغم (ھەرچەندە
ئەمە بەھۆي ئەو دەيە)، بەلكو لەبەر ئەوێ كاتىكى باشم بۆ تەرخان
دەكات كاتىك سەردانى دەكەم. بەپای من دكتورەكەم ئەم كات
تەرخانكردنە وەكو بانگەشەيەك بۆ كارەكەي ناكات، بەلكو دەزانم لە
دەو دەيەویت بزانیئت كيشەم چيە و چۆن بتوانیئت چارەسەرم بكات.
ئەمەش وادەكات خزمەتگوزاريەكانى ئەم دكتورە ناوازيە بن. بەشيۆەيەك
ناوازيە بن وابكات من ناوئيشانى ئەم دكتورە بدەم بە چەندان نەخۆش.

نەمانەش چەند دروشمیک بو تو

نایابایی و پیژارگار هه به

هه لایه تیرۆزێن هه تره پیداره

نێپهستا دیزانی هه ره به

زۆر باش به گههانه به خراپ

ژیان بۆ ھەندىك كەس زۆر ئاسان دىت بەدەستەوہ . زۆر بە ئاسانى
 سەردەكەون و ھەمىشە چى راستە ئەوہ دەلەين و ئەوہ دەكەن، لە ھەر
 دۆخىكدا بن. ھەموو كەس ئەم جۆرە كەسانەى خوۆش دەوئەت، شاينەى
 ئەوہن كاتيان لەگەلدا بەسەر بەرەيت و لەگەلەيان بىزيت و لەگەلەيان كار
 بكەيت. ئەم كەسانە دلخۆشن (زۆرەى كاتەكان) و ئاسودەن و دەزانن
 چۆن لەگەل بەرەست و ئاستەنگىەكانى زياتدا خۆيان بگونجەين. كاتيان
 بۆ ھەموو كەسەىك ھەيە و ھەمىشە دەزانن چى گرنگە و چۆن مامەل
 لەگەل ئەوہدا بكەن كە گرنگ نىە.

نایا مەرجه بېمه که سیکی دی؟ نه خیر، له وانه یه پیویست بیت که میځ
 ده فتارت بگوریت، نه که سیټیت یان به ها کانت. خوت هر خوت ده بیت،
 به لام خوتیکی باشتو و وریاتو و خیراتو و سرکه وتووتر .

• نایا یاساکان سه ختن بو فیږیوون؟ نه خیر، له وانه یه له هه فته یه ک یان
 دوواندا فیږیان ببیت، به لام شاره زابوون لییان کاتیکی باشی ده ویت.
 نیمه هه میسه له فیږیووندا ین، فیږیوونی یاسایک زور باشته له
 فیږنه بوونی هیچ .

• نایا به ناسانی بوت دهرده که ویت که سانی تریش به کاری بینن؟ به لی،
 هه ندیک جار، به لام په پړه وکاره باشه کانی یاساکان هیچ کات ناهیلن
 بزانیته خه ریکی چین، له م شاردنه وه یه دا زور شاره زان. به لام هرکات
 بویته په پړه وکارنکی یاساکان، ناسانتر ده بیت به لاتو هه بزانیته
 په پړه وکاری یاساکان چی به کار دینن و چی ده که ن .

کتیبه‌کانی #سایه بۆ مالی خیزانی کورد

باوکی ده‌وله‌مه‌ند باوکی مه‌ژار

مندالی ده‌وله‌مه‌ند مندالی زیره‌ك / رۆبێرت کیۆساکی

وه‌رگێرانی له ئینگلیزییه‌وه: سه‌نگه‌ر عه‌بدولکه‌ریم

#چۆن له‌گه‌ڵ خه‌لکی گفتوگۆ بکه‌ین / لیل لۆندز

بابه‌ت: نه‌ته‌کیته‌ی گفتوگۆ

ریچاره‌ تێمه‌لار

یاساكانی ژيان

یاساكانی كار

یاساكانی خوشه‌ویستی

یاساكانی ده‌وله‌مه‌ندی

یاساكانی به‌رئوبردن

یاساكانی خه‌لکی

یاساكان بۆ شکاندن

یاسانی دایک و باوک

ناوه‌ندی سایه

PURPLE COW

ئەم پەرتوكە باسى ئەو دەكات بۆچى پىويستە ناوازه
بوون بىكەيت بە بەرى ھەموو ئەو شتانهى دروستيان
دەكەيت، بۆچى تەلە شىزقن و پاگە ياندنى گەرە چىتر
بەكە لكت نايەن و بۆچى كارى بازارگە پى بە تەواوەتى
گۆرپانكارى بە سەردا ھاتووە.

بانگەشە كردن بوەستىنە و دەستبەگ بە داميان.

مانگای
مور

9 781447 929505